VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK

VESTNIK

Murska Sobota, 16. maja 1991 ● Leto XLIII ● Št. 19 ● Cena 20 din

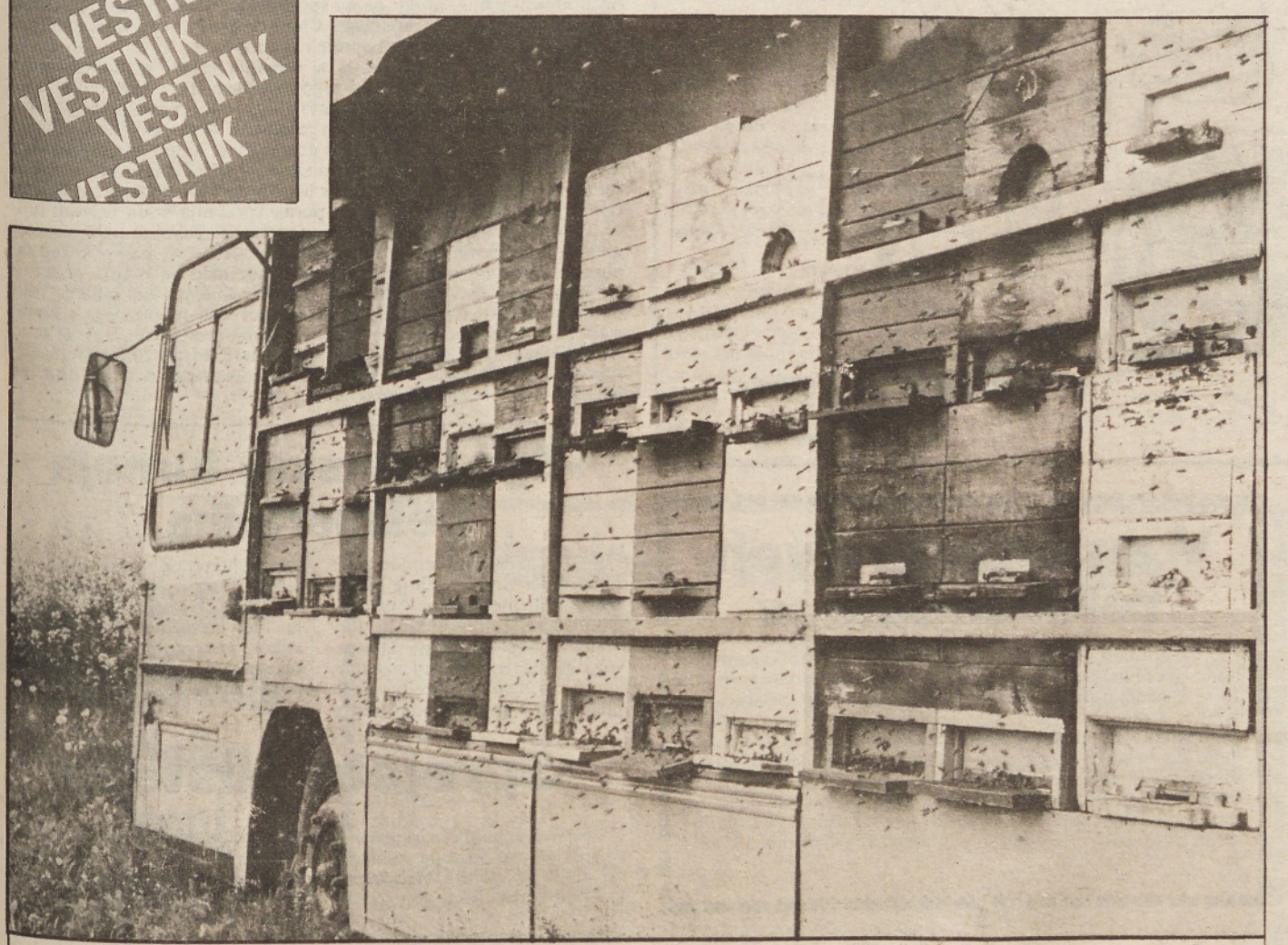

Čebelarstvu, ki ima na Slovenskem že večstoletno tradicijo, se v zadnjem času ne pišejo najboljši časi. Čebelje bolezni so opravile svoje, pa tudi ekonomika čebelarjenja ni preveč vabljiva. Vztrajajo le največji entuziasti, družba pa kot da nima posluha za to pomembno kmetijsko dejavnost. Foto: Nataša Juhnov.

(S)POKOJ

Mene ali vse nas, ki v življenju še nismo imeli potrebe razmišljati o pokoju, ki želimo v življenju še nekaj doseči, napovedane spremembe pokojninske zakonodaje (ali za tri leta podaljšano delo,) še ne prizadevajo tako živo. Je pa udarec za vse, ki so svoje misli že povezovali s pokojem, obdobjem, ko več ne bo tiste stalnice — dnevnega odhajanja na delovno mesto.

Naše življenje razdeljujejo življenjske prelomnice, od ene do druge pa si postavljamo življenjske cilje ali si delamo življenjske načrte. In nemalo ciljev si postavljamo za čas pokoja, večinoma tiste, za katere v življenju nikoli nismo imeli časa, največkrat prav tiste, za katere mislimo, da bi nam bili v osebno zadovoljstvo, pa smo jih vedno znova žrtvovali. S tolažbo, da bo zanje še dovolj časa v »penziji« in da je sedaj treba narediti še druge, pomembnejše stvari v življenju, tudi zaslužiti dodatni denar za boljše življenje.

Predlagana zakonodaja pa naenkrat za tri leta odmakne razmišljanje o življenju z obilico časa. Predlagana sprememba bo torej porušila ustaljeno razporejanje življenjskih načrtov ljudi ter ustaljeni način življenjskega ritma.

To je razsežnost, ki jo moremo poznati ob že ugotovljenem in povedanem: da so spremembe približevanje zahodni ureditvi pokojninskih sistemov, da so potrebne zaradi gospodarske (ne)moči družbe, ker je hitro upokojevanje najdražja oblika reševanja brezposelnosti ter da bodo ob sedanji življenjski ravni in načinu življenja predlogi prizadeli ljudi.

Nekatere ugotovitve veljajo tudi za predlagane spremembe na področju zdravstva. Osnovne ali nujne zdravstvene storitve naj bi za uporabnika zdravstvu plačala država, kaj več pa naj bi si plačali uporabniki sami prek zavarovalništva. Torej se bodo morali dodatno zavarovati.

Kaj je tisto »več« in za koliko se bodo ljudje zmožni zavarovati, kaj si bodo od zdravstvenih storitev še lahko »kupili«? Nova zdravstvena zakonodaja pa zahteva od ljudi tudi skrb za lastno zdravje. Toda socialna stiska bo to držala v svojih rokah. Kaj pomaga vedenje o zdravem načinu življenja ali prehranjevanja, če si človek v stiski da v lonec makarone, jih zabeli z mastjo, zraven pa nalije vino, da v njem utopi skrbi?

Majda Horvat

Demografsko ogroženi niso prepuščeni klavrni usodi — TEMA stran 4

Feri Horvat — predsednik GZS

Upravni odbor slovenske gospodarske zbornice je v petek, 10. maja, izvolil novega predsednika. Kadrovska komisija je sicer prejela več predlogov z imeni, kakor so Herman Rigelnik, Janez Kocijančič, Živko Pregl in drugi, vendar so vsi menili, da je najprimernejši naš rojak Feri Horvat. Funkcija, ki jo je prevzel, gotovo ne bo nič lažja od zvezne, saj je prejšnji predsednik zbornice Tomaž Košir odstopil, ker ni čutil podpore gospodarstva. Feri Horvat je kljub vsemu optimist.

Največkrat smo slišali njegovo ime v zadnjih letih, ko je opravljal pomembno funkcijo zveznega sekretarja za gospodarske odnose s tujino. Rodil se je v Kuštanovcih v Prekmurju, diplomiral na ekonomsko-komercialno šoli v Mariboru ter v Ženevi opravil podiplomski študij. Od 1963. leta je bil zaposlen v Radenski, od 1975. do 1986. pa je bil glavni direktor Radenske. Nato je bil dve leti podpredsednik poslovodnega odbora v LB, Združeni banki, leta 1988 pa so ga izvolili za člana ZIS-A. Že lani so ga izvolili za podpredsednika GZS, vendar zaradi težavnih razmer zvezne funkcije ni mogel kar naenkrat opustiti. Želimo mu veliko uspeha!

bbp

OTROŠKEMU ODDELKU MANJ POSTELJ — stran 3

POMURJE

SLABI OBETI ZA CESTE

»Nismo brez vzroka nejevoljni. Hočemo biti del Slovenije in se z njo vključiti v Evropo, ne pa ostati slovenska Sibirija. Pomurje je doslej veliko pomagalo drugim, zdaj pričakujemo pomoč tudi mi.« To je med drugim dejal **Karel Kozic**, predsednik Občinskega odbora Socialnodemokratske stranke Slovenije Murska Sobota ob začetku javne tribune preteklo sredo zvečer v M. Soboti na temo Gradnja cestne infrastrukture in telekomunikacijske mreže v Pomurju.

Da bi dobili kar največ informacij iz prve roke, so povabili na tribuno republiškega ministra za promet in zveze **Marjana Krajnca**.

Gost se je strinjal, da je Pomurje zaradi slabe magistralne ceste Lendava—Murska Sobota—Gornja Radgona—Maribor prikrajšano in da je to cesto res potrebno obnoviti, toda žal, kot kaže, letos spet ne bo denarja, razen za krajši odsek (7 ali 9 kilometrov) med Porčičem in Ihovo.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

GRADITELJI POZOR!

GREDIS d. o. o.
Novo selo Rok, R. Končara 15 — Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
● stropni nosilci
● stropna polnila
● in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 16. ure.
● zelo ugodne cene ● dobava takoj ● večje količine dostavimo na dom brezplačno

od 16. maja do 1. junija '91
V PRODAJALNAH:
BLAGOVNICA
SALON MODE, NOVOST, TEKSTIL M. SOBOTA
BLAGOVNICA Beltinci, IZBIRA G. Radgona
MORAVCI in RADIN
TER V VSEH POSLOVALNICAH S TEKSTILOM NA PODEŽELJU
SPOMNITI VAS ŽELIMO NA podaljšani delovni čas V PRODAJALNAH
Potrošnik

Maj

20. maja bo luna v znamenju prvega krajca.

21. maja bo dolžina dneva 15 ur in 10 minut.

Vestnikov koledar

16. maj, četrtek, JANEZ
17. maj, petek, MOJCA
18. maj, sobota, ERIK
19. maj, nedelja, BINKOŠTI
20. maj, ponedeljek, BERNARD
21. maj, torek, FELIKS
22. maj, sreda, MILAN

Po ohladitvi v četrtek in petek se bo vreme ob koncu tedna prehodno nekoliko izboljšalo. Suho in sveže bo.

Pregovora

Če je maja dosti dežja, v jeseni bo dosti vsega blaga.

Če Zofija zemlje ne poškropi, vreme poleti prida ni.

VREME

ŠPORTNO DRUŠTVO STOJNCI PRIREJA

SUPER TOMBOLO S SUPER NAGRADAMI:

Prireditev bo v nedeljo, 19. maja 1991, ob 14. uri na nogometnem igrišču v Stojncih. V primeru slabega vremena bo prireditev naslednjo nedeljo.
Zabaval vas bo ANSAMBEL PREROD!

● MONTAŽNA HIŠA
● 5 AVTOMOBILOV YUGO
● VEČ LEPIH DOBITKOV (Tomos colibri, barvni televizor, krznena jakna, štedilnika, hladilnik, zamrzovalna skrinja . . .)

Iz Beograda

Ljudje z bogatimi izkušnjami pravijo, da nacionalizem »osvobaja« človeka vsega človeškega.

Pesimiste spominja sedanjost na čase iz 41. leta, a (prvo)borci se razočarano sprašujejo: »Za kaj smo se pravzaprav borili?!«

Optimisti se prepričujejo, da se bo še neizživljeni nacionalizem izpihal in da se bo življenje normaliziralo prej, kot pričakujemo.

Delavci se med tem organizirajo za generalne stavke po vsej Jugoslaviji, ker so povsod gospodarske razmere skrajno slabe in jim gre zatorej za ekonomski obstanek.

Vest o generalnih stavkah ni nova, saj smo jo slišali že precejkrat, le da so se delavci vselej vzdržali: vedeli so da bi nacionalisti zlorabili njihove delavske proteste.

Nedavna generalna stavka tekstilcev, usnjarjev in metalurgov v Srbiji je možnost generalnih stavk vseh delavcev naj bolj ogroženih panog aktualizirala.

Naglo slabšanje gospodarskih razmer napoveduje socialne potrese za jesen, če jih poprej ne bo zadušila državljanska vojna.

Kaj bi to pomenilo, zvemo iz podatka, da je v Srbiji stavkalo 700.000 delavcev, bilo pa

Odmerjenost

bi jih znatno več, če bi stavkajoči stavko razširili tudi na druge dejavnosti, kakor so marsikje predlagali.

Stavkajoči so imeli tokrat samo minimalne zahteve, predvsem izplačilo vsaj zajamčenih osebnih dohodkov, ker mnogi nekaj mesecev niso prejeli plač, toda to ne pomeni, da ne bodo zahtevali tudi več od tega.

Organizatorji te stavke so sprejeli pripravljenost oblasti, da vse njihove zahteve izpolni v postavljenem roku, toda po izteku roka so ugotovili, da zahteve niso izpolnjene.

Izkazalo se je pač, da denarja za izplačilo zaostalih plač ni mogoče zbrati takoj, pa naj je dobre volje še toliko, ker ga ni tudi za upokojence in druge obveznosti, ki sodijo med prednostne.

Kljub političnim obljubam in javno izražanim hotenjem, da se zagotovi socialna varnost delavcem, so rezultati gospodarjenja vse slabši, vse pogostejši so »prisilni dopusti« in odpuščanje delavcev, ki so tehnološki in ekonomski presežek.

Preobilna politična hrana pa očitno ni kalorična in od nje ni mogoče živeti.

Časi brezplačnega socializma, ko se je preživljalo z jemanjem enim in dajanjem drugim, so očitno za vselej minili.

Časi jemanja in deljenja so se izkazali za obdobje slabega gospodarjenja, ki so nas pokopali v neizmerne dolgove.

Časi ustvarjanja in množenja pa so blokirani z bilanciranjem medsebojnih dolgovanj z ostrino, ki vodi iz političnih izigravanj v oborožene spopade nasprotujočih si državnih interesov.

Živimo torej v času, na las podobnemu tistemu, ki ga je v mladih letih opisoval Miško Kranjec.

Sedanja književnost in realnost je torej zopet podložna socialnim dramam povsem razlaščenih delavskih družin in naselij, ki se zopet borijo za preživetje.

Lačne množice pa so nekaj povsem drugega kot razgrete nacionalistične skupine sitih skrajnežev: štejejo se po številu zaposlenih in nezaposlenih, ne pa po številu članov političnih strank.

Se bo do jeseni vse toliko spremenilo, da si bomo lahko oddahnili?

Viktor Širec

PRIJATELJSKO PREPRIČAN

Karikatura: Franco Juri

Za trajno rešitev mednacionalnih sporov

Na tridnevni razširjeni seji predsedstva Jugoslavije so govorili o politično-varnostnih razmerah v državi. Po burni razpravi je predsedstvo sprejelo konkreten program ukrepov in dejavnosti za trajno rešitev mednacionalnih in medrepubliških spopadov. Kot so zapisali v sporočilu, program temelji na načelih popolnega spoštovanja ozemeljske celovitosti Jugoslavije in republik ter zakonitosti in legitimnosti oblasti v njih, hkrati pa na spoštovanju državljanskih in narodnostnih pravic ter pravne države. Člani predsedstva so sklepe in program ukrepov in dejavnosti sprejeli soglasno.

Med drugim je rečeno, da je treba za rešitev mednacionalnih spopadov v Republiki Hrvaški zagotoviti razmere, s katerimi bi onemogočili oborožene spopade, ugotovili sporna vprašanja, ki povzročajo mednacionalne probleme, in zagotovili demokratičen dialog za njihovo reševanje. Da bi to lahko uresničili, je nujno narediti naslednje: javni red in varnost ter nacionalne in državljanske pravice vseh ljudi je treba zagotoviti v skladu z ustavno-pravnim sistemom federacije in Republike Hrvaške. Vsa sporna vprašanja bodo reševali tudi ob sodelovanju pristojnih organov federacije. Takoj je treba ustaviti gibanje oboroženih skupin in civilistov v žariščih spopadov, razen zakonitih krajevnih organov notranjih zadev med območji s pretežno srbskim prebivalstvom in drugimi deli Hrvaške, pa tudi gibanje vseh oboroženih formacij in skupin, razen enot JLA in zveznega sekretariata za notranje zadeve. Ta ukrep bo veljal mesec dni. JLA, ki se je na podlagi svoje ustavne vloge in ukaza predsedstva SFRJ že angažirala na kriznih žariščih, je državnemu predsedstvu odgovorna za uspešno uresničevanje tega sklepa.

»Zgodovinska« turneja Besmertniha

Šef sovjetske diplomacije Aleksander Besmertnih je bil na daljši bližnjevzhodni turneji, med katero je obiskal Sirijo, Jordanijo, Izrael in Egipt. Opazovalci pripisujejo obisku »zgodovinski« pomen, v ospredju pa je bila zlasti bližnjevzhodna mirovna konferenca in regionalni sistem varnosti. Ni izključeno, da bo obisku v Izraelu kmalu sledila tudi navezava diplomatskih stikov, pretrganih leta 1967. Prav od navezave stikov z Izraelom je odvisna vrnitev SZ na Bližnji vzhod.

Študentska smrt kot protest

V Južni Koreji se nadaljujejo protesti proti vladi. Za smrt se je odločil še en študent, ki se je polil z bencinom, zažgal in skočil z visoke stavbe v globino. To je že četrti južnokorejski študent, ki se je odločil za takšno smrt, ker so specialci nedavno do smrti pretepli enega od študentov.

V znamenju dveh referendumov

Po zbranih podatkih iz sedmih občin t. i. Srbskega avtonomnega območja Krajina se je več kot 90 odstotkov vseh, ki so se v nedeljo udeležili referenduma, izreklo za priključitev Krajine k republiki Srbiji. Med referendumom ni bilo nobenega incidenta. Referenduma v Krajini hrvaške oblasti ne priznavajo, kar bi lahko znova zapletlo razmere v tem delu Hrvaške. Hkrati z referendumom v Krajini so na Hrvaškem že začeli referendum o prihodnosti republike, ki bo sicer šele v nedeljo, že prej pa so lahko oddali svoje glasovnice vsi tisti, ki se iz najrazličnejših vzrokov ne bodo mogli udeležiti glasovanja 19. maja.

Sprejeta odstopa

Poslanci republiške skupščine so sprejeli dva odstopa v slovenski vladi: dr. Jožeta Mencingerja, podpredsednika IS, in dr. Marka Kranjca, republiškega sekretarja za finance. S tajnim glasovanjem so potrdili predlagana kandidata za ti funkciji: dr. Andreja Ocvirka, dosedanjega direktorja zunanje trgovine pri Petrolu (za podpredsednika IS), in Dušana Šešoka, direktorja Yulona.

ZDA za združeno Jugoslavijo

Ameriško zunanje ministrstvo je znova izrazilo podporo demokratični in združeni Jugoslaviji oziroma dogovorjanju v naši državi. Tiskovni predstavnik je tudi dejal, da Združene države Amerike obsojajo uporabo nasilja kot sredstva za dosego političnih ciljev. Po njegovih besedah Američani pozorno spremljajo razvoj dogajanja pri nas. Sprejeli bodo tudi usrezne ukrepe, s katerimi bodo podprli zakonitost, mirno reševanje sporov in popolno spoštovanje človekovih pravic.

Tiralica za Šešljem

Okrožno javno tožilstvo v Osijeku je pri preiskovalnem sodniku okrožnega sodišča vložilo zahtevo za začetek preiskave zoper Vojislava Šešlja. Preiskavo naj bi sprožili zaradi utemeljenega suma, da je 21. aprila letos v vasi Jagodnjak pri Belem Manastiru na javnem srečanju pod naslovom »Miting za mirno premostitev jugoslovanske krize« podpihoval nacionalno sovraštvo med hrvaškim in srbskim narodom. Po 236. členu kazenskega zakona Republike Hrvaške je s tem storil kaznivo dejanje zoper Republiko Hrvaško. Preiskovalni sodnik je odredil razpis tiralice za Vojislavom Šešljem.

Policijska ura v Washingtonu

Županja Washingtona Sharon Pratt Dixon je v eni izmed četrti ameriškega glavnega mesta razglasila policijsko uro. Gre za četrt, v kateri živijo Američani latinsko-ameriškega rodu in v kateri je bilo veliko protestov in neredov. Ljudje so protestirali zaradi nasilja policije. To je doseglo vrh, ko je neka policistka streljala na zapornika z lisicami na rokah. Nemiri so izbruhnili tudi zaradi nezadovoljstva hispanskega prebivalstva s slabimi življenjskimi razmerami, brezposelnostjo in majhnimi možnostmi za izobraževanje. Policijsko uro so razglasili, ker so demonstranti podtikali požare, ropali trgovine in razbijali avtomobile.

Za posredovanje Evrope

Republiški sekretar za mednarodno sodelovanje dr. Dimitrij Rupel je na avstrijski televiziji podprl pobudo avstrijskega zunanjega ministra Mocka za posredovanje Evrope pri reševanju krize v Jugoslaviji. Dr. Rupel je izrazil prepričanje, da bi bilo oblikovanje mednarodne skupine Jugoslaviji v sedanjem položaju v veliko pomoč. Kot je dejal, bi pri tem šlo za pogajanja med Srbi in Hrvati ter Slovenijo in Jugoslavijo. Glede neodvisnosti Slovenije pa je dr. Rupel dejal, da so priprave že zelo napredovale.

globus

MOSKVA — Na delovnem obisku v SZ je bil francoski predsednik Mitterand. S predsednikom Gorbačovom sta govorila o dvostranskih vprašanjih, posebno pozornost pa sta namenila ureditvi položaja v Zalivu in trajni rešitvi bližnjevzhodnega problema.

MOSKVA — Nekdanji sovjetski premier Nikolaj Rižkov je potrdil, da bo kandidiral za predsednika Rusije. Njegov nasprotnik na volitvah, ki bodo 12. junija, bo Boris Jelcin.

BAGDAD — Tu so se nadaljevala pogajanja med iraškim predsednikom Huseinom in voditelji štirih kurdskih organizacij o avtonomiji Kurdov. Le-ti so pripravili nove predloge o politični rešitvi, in sicer v okviru Združenega demokratičnega Iraka.

TEHERAN — Delegacija BiH pod vodstvom predsednika predsedstva Alije Izetbegovića je bila na večdnevnem obisku v Iranu. Sprejel jih je tudi predsednik Irana Rafsandžani.

LONDON — Predsednik Hrvaške dr. Franjo Tuđman je bil na enodnevnem obisku v Veliki Britaniji. Tja ga je povabila konservativna stranka. Pogovarjal se je z več uglednimi politiki in gospodarstveniki.

PRAGA — Čistke novih oblasti so prizadele tudi žrtve praške pomladi. Havel, ki se je najprej za Dubčka zavzel, se zdaj ne zmeni za napade nanj. Zato bodo Dubčka verjetno odstavili s položaja predsednika zvezne skupščine.

BUKAREŠTA — Predstavniki parlamentov balkanskih držav so se zbrali v romunskem glavnem mestu. Spodbujanje dobrososedskih odnosov in večstranskega sodelovanja je edina pot za razvoj svobodne in enotne Evrope, so poudarili na srečanju.

PEKING — Generalni sekretar Komunistične partije Kitajske Jiang Zemin je sprejel sovjetskega obrambnega ministra maršala Dimitrija Jazova, ki je kot prvi sovjetski obrambni minister na uradnem obisku v Kitajski.

globus

v žarišču dogodkov

CERKEV V POLICIJSKIH ARHIVIH

»V Sloveniji zadnjih 10, 15 let ni bilo takih javnih napadov na Cerkev, kot so jih doživljali Hrvatje, in tudi mi se nismo odzivali tako kot so se na Hrvaškem. Oblast se v glavnem ni vmeševala v naše zadeve. Imeli smo povsem proste roke v občevanju z Vatikanom, pri Teološki fakulteti, nameščanju duhovnikov in še kje. Dosegli smo, da je bilo možno iti v domove za ostarele, v bolnice, v zapore, kar tedaj na Hrvaškem ni bilo mogoče. Postopoma smo uveljavili božič kot delo prost dan, na Hrvaškem so ga precej za nami.

Tudi na drugih področjih smo bili dlje. Po drugi strani pa so na primer na Hrvaškem zelo poudarjali, da se na t. i. novoletnih sprejemih škofje srečujejo z najvišjimi predstavniki Hrvaške, v Sloveniji nas je vselej sprejel predsednik verske komisije oziroma podpredsednik republiškega izvršnega sveta. To je bil sprejem v širšem obsegu, za veliko več povabljencev vseh verskih skupnosti. Gotovo je imel tudi naš list Družina nekoliko drugačno vlogo, kakor na Hrvaškem Glas koncila, saj je Družina za Slovenijo veliko bolj reprezentativna kot Glas koncila za vso Hrvaško; tam so se šele zdaj začele razmere spreminjati.«

Izkazalo se je, da je bila pot, za katero smo se odločili že na začetku mojega nadškofovanja, času in razmeram primerna,« je v knjigi znane novinarke Ljerke Bizilj izjavil ljubljanski metropolit, nadškof dr. Alojzij Šuštar. Iz nje objavljamo še nekaj zanimivih drobcev. »Po fizičnem in vsakršnem mučenju ter uničevanju notranjih sovražnikov v prvem, drugem letu po vojni, se oblast agresivnosti sicer ni odpovedala, vendarle pa kar »neposredno« z orožjem ni več mogla urejati povojnega življenja. Duhovščino so kot osrednjega notranjega sovražnika potisnili v mlinske kamne politične policije, ki pa je konec leta 1947 ugotovila: Na začetku leta 1947 smo imeli med vso duhovščino samo deset agentov. Večino od njih smo pridobili s pomočjo domoljubnih čustev, saj so bili že med okupacijo naši simpatizerji. Vendar pa od njih nismo imeli prav veliko koristi, ker so jih v Cerkvi že poznali in so pred njimi skrivali svojo sovražno dejavnost. Enoten, sovražen odnos duhovščine do ljudske oblasti je tako vplival na naše agente, da tudi oni niso hoteli odkrivati sovražne dejavnosti duhovščine in razbijati njene enotnosti, ampak so se postavljali v vlogo posrednika in skušali čim več iztržiti za Cerkev.

V najvišjih centrih, v škofijah, nismo imeli agenture (ovaduške mreže), s katero bi lahko vplivali na politiko Katoliške cerkve v Sloveniji. Naši agenti so bili od teh centrov precej oddaljeni, koristili so nam le informativno, vedeli so le za nekatere podatke in napotke, ki jih je dajala višja duhovščina nižji. Na podlagi tega je bil pogled naših kadrov na duhovščino in njihovo ideologijo napačen, verjeli so, da zaradi duhovniškega idealizma med njimi sploh ni mogoče imeti solidne agenture, da enotnosti duhovščine po pastirskem pismu ni mogoče razbiti. Podcenjevalo se je zgodovinsko dejstvo, da se med okupacijo vsa duhovščina vendarle ni obrnila proti narodnoosvobodilnemu boju in da jo je na tej podlagi še vedno mogoče razdvajati.

Pozabili smo, da imajo ekonomske razmere na duhovščino enak vpliv, kakor na vsakega drugega državljana. Niso se upoštevale moralne napake duhovščine, na kar je ta še občutljivejša, kot so drugi, in da je na tej podlagi mogoče postaviti najboljšo agenturo.

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Nekdo je svetinjo Srbijo oblatil z nečisto roko, in pri Bogu, roka mu bo odpadla. To vam jamčimo v imenu Srbov, in ne samo članov Srbske narodne obnove in prostovoljcev, srbskih domoljubov do Dušana Silnega!

(Borba — Beograd)

— — —

Zaskrbljeni smo, ker Šešelj prihaja v Hrvaško z nekaj sto oboroženimi ljudmi, s Paroškim in srbskim ministrom za Srbe, ki ne živijo v Srbiji — to namreč pomeni, da imajo podporo uradnih krogov v tej republiki.

(Danas — Zagreb)

Otroškemu oddelku manj postelj

Po januarskem srečanju slovenskih pediatrov s predstavniki ministrstva za zdravstvo in ko je bilo precej gorkih besed zaradi predloga za preoblikovanje dispanzerskega načina dela v pediatriji, so se pred kratkim otroški zdravniki drugič srečali z dr. Katjo Boh in dr. Tonetom Koširjem. Ti, ki so bili že na januarskem razgovoru, so ugotovili, da se je bilo v drugo laže pogoavarjati, vendar pa je bila tokrat vladna ost uperjena v bolnišnično zdravstvo.

Pediatrom so namreč predstavili tri možnosti za zmanjšanje števila bolniških postelj na otroških oddelkih, dve strožji različici pa govorita tudi o zmanjšanju števila postelj na otroškem oddelku pomurske bolnice. Po prvem predlogu bi v Sloveniji ukinili 79 postelj na otroških oddelkih, po drugem 150 in tretjem celo 275 postelj (ali na otroškem oddelku v Murski Soboti po drugi različnici 13 in tretji celo 23). Izračune za krčenje so naravnali tudi na 80-odstotno zasedenost postelj ter 10-odstotno znižanje ležalne dobe. Ta naj bi bila 8,1 dneva.

Slovenski pediatri se strinjajo s skrajševanjem bolnišničnega zdravljenja ter s tem, da bi pomemben delež pri zdravljenju morali opraviti otroški dispanzerji ali osnovno zdravstvo. Vendar pa se porajajo vprašanja, ali je umestno v času socialne krize, ki se bo gotovo pokazala na zdravju ljudi, črtati toliko postelj. Pediatri pa se tudi ne morejo strinjati z 80-odstotno zasedenostjo postelj, kar je strokovno sporno. Soboški oddelek je imel 74,1-odstotno zasedenost postelj (slovensko povprečje je 76,1), povprečno ležalno dobo pa le 7,05 dneva ob velikem številu sprejemov (ali visoki stopnji hospitalizacije).

Na razgovoru med otroškimi zdravniki in sekretarko za zdravstvo so dali na mizo tudi seznam otroških zdravnikov in njihovo razporejenost po zdravstvenih ustanovah in regijah. Po tem razrezu je Pomurje na repu, saj ima 21 otroških zdravnikov. In ker bi po normativih moral biti zdravnik za 1200 otrok, bi v naši regiji morali imeti 30 otroških zdravnikov. Ta normativ bo po besedah dr. Toneta Koširja veljal od Ljubljane do Beltinec in Lendave.

Na razgovoru v Ljubljani so sprejeli tudi dva pomembna sklepa. Pravi, da vlada ne bo sprejemala nobenih ukrepov za otroško zdravstveno varstvo, ki jih ne bi prej potrdila stroka, ter da bodo ustanovili poseben strokovni odbor za varstvo otrok, mladine in študentov.

Majda Horvat

SLABI OBETI ZA CESTE

MINISTER KRAJNC IN DIREKTOR LEVIČNIK STA PRIŠLA V MURSKO SOBOTO S SKORAJ PRAZNO CESTNO TORBO — TELEFON NAJ BI STAL POVSOD ENAKO — TRI RAZLIČICE ŽELEZNIŠKE POVEZAVE Z MADŽARSKO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

»V letošnjem proračunu je zadeva takšna, da bi morali gradbišča celo zapirati, ne pa odpirati novih, saj smo si namesto 7 milijard dinarjev izborili le 4,2 milijarde dinarjev. Tako nam zmanjkuje denar celo za redno vzdrževanje,« je med drugim povedal g. Krajnc.

O telefoniji pa je bilo rečeno, da bi kazalo povečati ceno impulza in na ta način zbrati toliko sredstev, da bi bila cena novega telefonskega priključka povsod enaka, in to približno okrog tisoč nemških mark; nikakor pa ne 4.000 in še več, kot je to marsikje danes. Nesramno visoko je postavljena tudi cena za mobilni telefon (14.000 DEM). Tam, kjer občani sami financirajo omrežje, bi morali imeti od tega tudi določeno korist. Vsekakor lepo rečeno in še lepše bi bilo, če bo iz tega tudi kaj koristi.

Beseda je nanesla tudi na neposredno telefonsko povezavo Slovenije z Madžarsko in vsi so se strinjali, da bi bilo to potrebno in koristno ter da bi kazalo to povezavo urediti iz Murske Sobote prek Prosenjakovec do Bajansenya.

Prav tako so spregovorili o železniški povezavi. Minister Krajnc je dejal, da je v okviru Pentagonale dogovorjeno, da to zadevo vodi Madžarska. Predvideni pa sta dve različici: Murska—Hodoš—Madžarska. G. **Lavrin** iz Lendave pa je menil, da bi bila najbolj gospodarna proga Lenti—Dolga vas—Beltinci. Minister Krajnc se je strinjal, da bi kazalo preučiti tudi to možnost.

Že prihodnji dan pa je prišel v Mursko Soboto tudi direktor Republiške uprave za ceste **Andrej Levičnik** s pomočnikom **Ladom Prahom**. Šlo je za dogovarjanje o programu obnove pomurskih cest, ki so v pristojnosti Republike Slovenije (magistralna in regionalne), sestanek pa je sklicala Območna gospodarska zbornica za Pomurje. Predstavniki pomurskih občin so se nekoliko prej res dogovarjali, kaj naj bo v letošnjem pomurskem programu, in se poenotili, da je treba najprej nadaljevati neuresničene naloge iz lanskega (prednostnega) programa, iz katerega sta izpadla odseka cest Vaneča—Dankovci in Podgrad—Segovci, potem pa uresničiti še drugi del programa (okrog 15 km cestnih odsekov).

Gosta iz Ljubljane pa sta jim dala vedeti, da je stanje v cestnem gospodarstvu katastrofalno in da za nove naložbe ne bo denarja, če ne bo sprejet popravek republiškega proračuna. Predstavniki pomurskih občin in Območne gospodarske zbornice so kljub temu zahtevali, da mora Republiška uprava za ceste poskrbeti za projektno dokumentacijo za celoten pomurski program in posredovati pisno sporočilo, kako bo koriščeno posojilo Mednarodne banke za obnovo in razvoj.

JOŽE GRAJ

Dobrodošli v deželi lipovega lista!

Čeprav 1991. ni leto turizma, kot je bilo lansko, bodo tudi letos poskušali nekoliko prijazneje sprejeti tuje turiste na mejnih prehodih. Zaradi negotovega položaja v Jugoslaviji bo turistični obisk tujcev precej manjši kot prejšnja leta. Prav zaradi tega je potrebno tistim, ki se bodo kljub temu odločili za dopust v Sloveniji, nameniti posebno pozornost.

Najpomembnejši je vtis o deželi, v katero prihajamo. In prvo srečanje s tujo deželo doživimo na mejnih prehodih. To je verjetno tudi razlog, da so se podjetje HENKEL-ZLATOROG iz Maribora, podjetje SERIGRAF iz Ljubljane in Center za turistično in gospodarsko propagando pri Gospodarski zbornici Slovenije odločili za zanimiovo akcijo na mejnih prehodin — Dobrodošli v deželi lipovega lista. Pokrovitelj je Lojze Peterle, predsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije. Da bi tujemu gostu že ob vstopu namenili kanček posebne pozornosti, bodo miličniki na mejnih prehodih razdeljevali darilne osvežilce za avto z vonjem po lipi. Na njih je odtisnjena dobrodošlica, dodatno pa se lahko natisne tudi ime in sporočilo podjetja, ki bi v akciji želelo sodelovati kot pokrovitelj. Prve osvežilce naj bi na šentiljskem mejnem prehodu razdelil kar sam pokrovitelj akcije, predsednik Lojze Peterle.

Vsekakor bodo imeli miličniki letos lažje delo kot lani, saj mejni prehodi več niso tako močno oblegani z jugoslovanskimi kupci.

bbp

Lovec bi rad spet posojilo!

Pred približno letom so občinski možje v Gornji Radgoni podpisali pogodbo z Obrtno zadrugo VIZIJA iz Maribora o obnovi gradu pri Negovi. Takrat so se tudi dogovorili, da »Vizija prosi občino le za okrog 500 tisoč dinarjev zagonskih sredstev« v obliki posojila. Ivan Lovec (direktor Vizije) je zahtevana sredstva prejel, vendar pod pogojem, da jih vrne decembra 1990. Čez vse leto si je prišlo ogledat grad veliko zainteresiranih sovlagateljev; večina jih je prišla iz sosednjih držav. Kljub temu pa še do danes ni nobenega trdnega imena oziroma podpisane pogodbe. Govori se o treh imenih, ki pa jih zradi močnega napačnega razumevanja javnosti še ne želijo izdati!

Negovski grad je postal spet znan, ko so na njem začeli med prvimi v Sloveniji izvajati javna dela. Skupina okrog 20 brezposelnih delavcev je decembra začela čistiti notranjost in okolico gradu. Do maja letos so končali prvo etapo uspelo jim je tudi izseliti dolgoletne stanovalce ter pripraviti objekt za nadaljnja gradbena dela.

Tu pa se je spet zataknilo. Ivan Lovec je obiskal gornjeradgonski izvršni svet in ponovno prosil za občinsko posojilo v višini okrog 700 tisoč dinarjev, da bi lahko nadaljevali delo. Izvršniki ne bi radi kar tako dajali denarja iz proračuna nekomu, ki je prevzel celotno obnovo gradu, kamor pa je vključeno tudi pridobivanje sredstev. Bo torej občinska blagajna ostala edini vir financiranja, se sprašujejo v Gornji Radgoni? Želeli bi si trdnejše zagotovilo, da ne bo ostalo le pri tem denarju, da imajo v resnici resne partnerje, ki bi bili pripravljeni vlagati v obnovo gradu.

In že smo pri drugem problemu — nihče na svetu ne bo vlagal v obnovo gradu, če ne bo imel trdnega zagotovila, da ga bo lahko koristil v svoje namene 20, 50 ali 99 let! Lastnik gradu je še vedno občina Gornja Radgona. Če bi malo povprašali, kako so drugod uspeli obnoviti dvorce in gradove, jim bodo odgovorili: nismo prodali, ampak dali v najem za določeno dobo.

Kdo je torej kriv, da negovski grad še vedno nima novih lastnikov — Ivan Lovec, ker jih ni mogel prepričati, da je pametno financirati obnovo, ali občinska vlada, ki želi grad ohraniti v svoji lasti?

Bernarda B. Peček

Simpozij o gozdovih

Gozdovi so naravno bogastvo, ki jih moramo zaščititi pred čedalje številčnejšimi uničevalci. Pri nas imamo Črni (polanski) log, ki je največji rezervat črne jelše v Evropi, a za to ne ve skorajda nihče, razen gozdarjev. V preteklosti smo z nemarnim poseganjem v naravo (melioracije) prizadeli tudi ta naravni biser. Da bi to naravno dediščino čim bolj predstavili svetu, bodo junija gozdarji v Polani pripravili simpozij o gozdu. Sodelovali bodo tudi gozdarji iz Madžarske in Avstrije, v Polano pa bodo prišli tudi naravovarstveniki in mladina. Naši gozdarji so v tem gozdu že pripravili učno pot, ob kateri se bodo obiskovalci lahko seznanili z vsemi podatki o gozdu. Ob tej poti bodo odkrili tudi kip akademskega kiparja Ferenca Kiralya, učenci lendavske šole pa so pod vodstvom učitelja Franca Geriča izdelali ptičje krmilnice, ki že krasijo drevesa v gozdu. JD

Splošno mizarstvo
MIZAR
Beltinci, d.o.o.
Kocljevo naselje
BELTINCI

v skladu z aktom o ustanovitvi družbe

razpisuje

delovna mesta:

1. **Direktorja družbe za nedoločen čas**
   Pogoj je lesarska ali gradbena šola VI. oz. V. stopnje s 3 oz. 5 leti delovnih izkušenj na vodilnem mestu. Od kandidatov se zahteva poleg dokazil o izobrazbi še opravljen strokovni izpit in razvojni načrt družbe.
2. **Računovodjo družbe za nedoločen čas**
   Pogoj je ekonomska šola VI. oz. V. stopnje s 3 oz. 5 leti delovnih izkušenj v računovodski stroki.

Kandidati naj vložijo pisne prijave v roku 8 dni od objave razpisa na sedež družbe. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh.

TRGOVSKO PODJETJE
BORIS KEGL
Mladinska 60, Murska Sobota
telefon 069 24 060

TRGOVINA KEGL VAS ZOPET PRESENEČA
— velika izbira radiokasetofonov že od 1000 din, barvni sprejemniki, videorekorderji, zabavna elektronika,
— toplovodni in vodovodni material,
— uvožene tapete,
— bela tehnika in mali gospodinjski aparati,
— barve, čistila, laki, praški . . .

Trgovina Kegl je trgovina, v kateri imajo najugodnejše cene in tudi možnost brezobrestnega obročnega plačevanja!
Pričakujejo vas vsak dan od 8. do 19. ure.

NOVE NALOGE OBMOČNEGA SINDIKATA

Ustanovljen 13-članski svet — Rajku Lesjaku največ podpore za predsednika slovenskih sindikatov — V Pomurju le 8 poklicnih sindikalistov — Zdenka Bobovec sekretarka v Lendavi

Pod vodstvom novoizvoljenega predsednika Območne organizacije sindikatov Pomurja Janeza Kovača se je v Murski Soboti na svoji prvi seji sestal svet Območne organizacije sindikatov Pomurja. Ta šteje zaenkrat 13 članov, v njem so predstavniki 11 regijskih odborov sindikatov dejavnosti in 2 sindikatov podjetij, kjer imajo nad sto članov Zveze svobodnih sindikatov, to je v Ljutomerski Krki in SDK Murska Sobota. V kratkem naj bi ustanovili še regijska odbora komunalne in lesarske dejavnosti.

V nadaljevanju seje so brez pripomb sprejeli prečiščeno besedilo statuta Območne organizacije sindikatov Pomurja, o katerem so se izrekli že na nedavni skupščini. Ob tej priložnosti so tudi pregledali rezultate evidentiranja kandidatov za predsednika Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, saj je znano, da je dosedanji predsednik Miha Ravnik odstopil. V raznih organih pomurskih sindikatov je dobil največ podpore zdajšnji sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Rajko Lesjak, sledita pa mu Gregor Miklič in Brane Mišič — oba poklicna sindikalna funkcionarja. Poleg njih pa so evidentirali še prof. Andreja Magajno iz Ljubljane, Marjano Koren iz koncerna Gorenje in Metko Roksandič iz mariborskih sindikatov.

Znatno več razprav in tudi različnih pogledov je vzpodbudil sklep o začasnem financiranju, o razdelitvi strokovnega dela v sindikatih dejavnosti in o izvolitvi sekretarjev krajevnih svetov (bivših občinskih svetov) Zveze svobodnih sindikatov v posameznih pomurskih občinah. Končno so se vendarle dogovorili, da bo v Območni organizaciji sindikatov Pomurja poslej zaposlenih le 8 poklicnih funkcionarjev in tehničnih delavcev, financiranje njenega delovanja pa bi omogočilo okrog 29 tisoč članov svobodnih sindikatov v Pomurju.

Hkrati so imenovali 3-člansko komisijo, sestavljeno iz predstavnikov tekstilcev (Jože Turkl), kmetijcev (Ivan Sapač) in kovinarjev (Danilo Šipoš), ki bo v najkrajšem možnem času pripravila finančni načrt.

Dogovorili so se, da je treba do 1. junija v vseh pomurskih občinah izvesti postopek za izvolitev sekretarjev krajevnih svetov, za novo sekretarko Krajevnega sveta Lendava pa so s tajnim glasovanjem izvolili Zdenko Bobovec, ki je edina od devetih evidentiranih kandidatov pristala na kandidaturo. Zaradi povečanega obsega dela pa bodo zaposlili tudi strokovnega delavca za pravno pomoč. Zanj je območni sindikat pripravil razpis.

Milan Jerše

Čigav bencinski servis?

Sredi maja so v prostorih krajevne skupnosti Gornja Radgona, občinske zgradbe in Avtoradgone razgrnili zazidalni načrt za večji bencinski servis na lokaciji (za ograjo) med Avtoradgono in vasjo Mele. Petrolova bencinska črpalka je premajhna za vse potrebe, še posebno v času večjega prehajanja čez mejni prehod, poleg tega pa močno ovira cestni promet. Zato v občini Gornja Radgona že nekaj let načrtujejo gradnjo nove bencinske črpalke. Da pa bi vsaj delno izkoristili velik promet po magistralni cesti iz Maribora proti Murski Soboti, bodo poleg bencinske črpalke zgradili še druge objekte. Po načrtih Komune projekta Maribor bodo na površini ob ovinku zgradili še motel, avtopralnico, večjo trgovsko hišo in uredili parkirne prostore za tovornjake. Za vse objekte bo razpisan natečaj in najboljši ponudnik (ki bo imel tudi dovolj denarja) bo lahko gradil. Kaj lahko se namreč zgodi, da bo namesto Petrola v prihodnje prodajal bencin kdo drug.

Pri uresničevanju teh načrtov pa bodo morali rešiti še eno težavo. Lastnik večine zemljišča je Avtoradgona, ki pa bi jo rada v čim krajšem času prodala, saj potrebuje denar. Sklad stavbnih zemljišč nima denarja za odkup, zato je prodaja mogoča le tako, da se razpiše natečaj. Nastane pa dodatni problem, ker je vmes še eno zemljišče v zasebni lasti.

Interes, načrti in potrebe so. Bo grešni kozel za neuresničitev načrtov zasebni lastnik zemljišča, ali pa so nekateri prehitro naredili »račun brez krčmarja«.?

bbp

OBČNI ZBOR PARAPLEGIKOV

ČEMU NAJ ŠE PIŠEJO PROGRAME DELA

Za društvo paraplegikov Pomurja je bilo lansko leto uspešno, saj so dobili nove prostore v Murski Soboti, v stavbi na dvorišču stare kirurgije. Manj uspešno pa je bilo v tem, ker vseh članov niso uspeli pritegniti k delu društva, predvsem z željo, da bi jih potegnili iz zaprtosti v domače okolje. Toda kot je bilo slišati v razpravi na občnem zboru društva, so še bili problemi, predja. Zmanjkalo ga je za športno dejavnost posameznikov.

vsem zaradi pomanjkanja denar-

Težko je sprejeti razlago, da pač družba za to nima denarja, če gre za aktivnost, ki človeku na vozičku pomeni kaj več kot le zabavo ali osebno zadovoljstvo.

Vendar bo, kot so povedali na zboru, tudi letos denarja zmanjkalo prav za šport. Dali ga bodo za socialne programe in dejavnosti za ohranjanje zdravja članov, preostalo, kar so lepo zapisali v program dela za letošnje leto, pa bo ostalo le na papirju.

Sicer pa, komu ali zakaj je še potrebno pisati programe, so se vprašali. Saj še sedaj ne vedo, na koliko denarja lahko računajo iz občinskih blagajn, če slutijo, da ga bo skoraj za polovico manj, kot so pričakovali ali si zapisali v finančni načrt, pa čeprav so lani dobro delali in imajo obsežen program dela. Njihovega programa tudi ni nihče predstavil na kaki seji. Prebrali so ga menda le v pristojnem občinskem resorju.

Invalidov nove oblasti tudi ne vabijo k razpravam o problematiki invalidov.

mh

SREČANJE MEDICINSKIH SESTER POMURJA

V spomin Florence Nightingale, ki je v vojni na Krimu skrbela za ranjence ter postavila temelje bolničarske službe ne le v Angliji, ampak tudi v svetu, medicinske sestre 12. maja praznujejo svoj mednarodni dan. V počastitev tega dne so se prejšnji teden v velikem številu v lendavskem hotelu Lipa zbrali tudi medicinske sestre in medicinski tehniki iz Pomurja.

Naloge medicinske sestre se spreminjajo skozi čas, vendar osnovno poslanstvo ostaja isto — pomoč bolnim in nemočnim. V sodobnem času, ko zdravstvena nega dobiva pomembno mesto v procesu zdravljenja, se od medicinske sestre pričakuje znanje, ne le medicinsko, ampak tudi sociološko, psihološko in pedagoško. Zato je njihova želja in potreba visokošolsko izobraževanje, zdravstvena nega pa se mora razvijati kot stroka.

Društvo medicinskih sester Slovenije sodeluje tudi pri pripravi nove zdravstvene zakonodaje, kjer morajo imeti medicinske sestre ustrezno mesto z medicinskega in formalnopravnega stališča, zdravstvena nega pa mora postati osnovni del osnovnega zdravstvenega varstva, je povedala predsednica društva pomurskih medicinskih sester, Mia Makovec. Razmišljajo tudi o ustanovitvi lastne strokovne zbornice.

Zbranim medicinskim sestram in tehnikom je o mikrobiotiki predaval Zlatko Pejić, član svetovnega Kushijevega inštituta v Bostonu in dietetski konzultant za mikrobiotiko v Jugoslaviji, kulturni prispevek pa je dodala svetovno znana glasbena umetnica, Kamilla Dévai Nagy iz Budimpešte.

mh

Štefan Smej

POD(ING) za tretjerazredne

Glejte, ko je Jezus Kristus pripovedoval prilike, je imel nekaj v ozadju. In ni nujno, da so bile njegove prilike kar tako izmišljene. Prav mogoče je, da je živel, na primer, kak tak oče, katerega sin je zbezljal in odšel po svetu ter padel tako nizko, da je iz korita jedel rožiče skupaj s svinjami. V ozadju te prilike je lahko resnični dogodek.

Jezus iz Nazareta je bil rojak Sigmunda Freuda. Ta Sigmund Freud pa je bil psihoanalitik oziroma razčlenjevalec duše. Tudi Freud je pripovedoval zgodbe, da bi razložil svoj nauk. Resnične zgodbe, kakor trdi v svojih spisih, iz katerih pa je izpeljal vsemogoče . . . Tako eden kakor drugi veliki Jud je razlagal o duši, o življenju in o njegovem smislu in pri tem uporabljal prilike.

To sta počela tako dobro in prepričljivo, da ju skušamo vedno znova posnemati. V takšnem stolpcu, kakršen mi je tukaj na razpolago, naj bi se pripovedovale zgodbe, ki imajo ozadje. Ki so istočasno resničen dogodek, pa tudi nek nauk naj bi bil v njih. Zaradi tega so zgodbe, ki jih pripovedujem na tem mestu, nekoliko drugačne. Nikoli niso povedane čisto golo, vědno jim skušam dati tudi kakšno ozadje. Skušam najti razlago za tisto, kar pripovedujem.

Tako se včasih kakšna takšna zgodba malo težje bere, kakor mi pripovedujejo ljudje, češ, vsega pa tudi tokrat nisem razumel. Ampak tokrat boste vsi razumeli, samo do konca preberite!

Prva zgodba ima za ozadje ljudsko modrost in je nekoliko povezana s koriti in svinjami. Nekdo mi je po volitvah rekel, da ni upanja v boljše čase, ker so si ti, ki so na novo prišli na oblast, takoj zvišali plače.

*»Oni, ki so bili doslej pri koritu, so bili vsaj že siti, tile zdaj pa prihajajo lačni!« Rekel je tudi, da ne bodo znali odnehati, in imel je prav, kajti odstopil je finančni **minister Kranjec**, sposoben mož, da malo takih, če je sploh še kak tak v slovenski vladi. Dejal je, da odstopa zato, ker so zvišali plače državnim uslužbencem.*

Tem izgubljenim sinovom ljudstvo ob njihovi vrnitvi h koritu z rožicami nikoli ne bo pripravilo gostije. To je nauk!

*Druga zgodba je frojdovska, zato se v ozadju vse vrti okrog genitalij. **Ivan Obal**, predsednik soboškega izvršnega sveta, krščanski demokrat, je za izvršnega predsednika družbe **Poding**, nekakšnega »svetovališča«, imenoval **mag. Milorada Vidovića** iz stranke prenoviteljev. Čeprav je ta stranka za Obalov izvršni svet takrat, ko ga je bil mandatar predstavil, rekla, da je **tretjerazreden.***

*Ob vsem poznavanju **mojstrstev magistra** se ljudje zdaj sprašujejo, kje je nauk zgodbe. Ali je **g. Obal** za »čelnika« možganov svoje vlade izbral uničujočega prenoviteljskega kritika zato, ker je spoznal, da je vlada v resnici tretjerazredna, ali pa se je v njem nekaj **zlomilo?** Okoliščine govorijo v prid drugi možnosti, da gre namreč za ojdipovski odnos **gospoda Obala** do svojega institucionalnega očeta **tovariša Grofa.** Ta ima že od prej bolje razvejan oblastni aparat kakor gospod Obal in v takšnih situacijah po Freudu nastopa strah pred **kastracijo.** Zaradi tega notranjega **zloma** je gospod Obal poslušal tovariša Grofa, ki kadrira svoje institucionalne sinove.*

Katera pomurska območja so demografsko ogrožena? Natečaj Republiškega sekretariata za družbeno planiranje. S kakšnimi projekti bomo sodelovali Pomurci?

Ob koncu lanskega leta sta nehala veljati zakon o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji in 6. člen zakona o zagotavljanju sredstev in izpolnjevanju obveznosti SR Slovenije za pospeševanje razvoja gospodarsko manj razvitih republik in AP Kosovo. Nadomestil ju je **zakon o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij v Republiki Sloveniji,** ki ga je skupščina Republike Slovenije sprejela 27. decembra, objavljen je v Uradnem listu RS, številka 48, z dne 31. decembra 1990, veljati pa je začel 8. januarja 1991.

DEMOGRAFSKO OGROŽENI NISO PREPUŠČENI KLAVRNI USODI

Kriterija za demografsko ogrožene

Z zakonom je določeno, da Republika Slovenija posebej skrbi za razvoj geografsko zaokroženih območij, ki v razvoju znatno zaostajajo in so demografsko ogrožena, kar pomeni, da se število prebivalstva na njih zmanjšuje. Za demografsko ogrožena območja se štejejo širša strnjena območja, ne glede na meje občin, v kateri krajevne skupnosti izpolnjujejo naslednja dva kazalca:

- da rast prebivalstva ne presega 25 odstotkov povprečne rasti prebivalstva v R Sloveniji od leta 1981 dalje;
- da je indeks staranja stalnega prebivalstva za najmanj 25 odstotkov manj ugoden kot v povprečju Republike Slovenije.

Zakon nadalje določa, da so v desetkilometrskem pasu ob mejah R Slovenije del demografsko ogroženega območja tudi krajevne skupnosti, ki izpolnjujejo le prvi ali drugi pogoj, vendar le v primeru, če je hkrati stopnja rasti prebivalstva manjša od dveh tretjin povprečne rasti prebivalstva v R Sloveniji v enakem obdobju. Sestavni del demografsko ogroženega območja so tudi območja naselij v desetkilometrskem pasu ob meji, četudi niso sestavni del krajevnih skupnosti, ki imajo status demografsko ogroženih območij, če so teritorialno z njimi povezana. S samim zakonom o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij je določeno, da se ukrepi za spodbujanje razvoja uporabljajo na celotnem območju občine Lenart (je najmanj razvita), in sicer za obdobje 1991—93, druga območja pa ugotovi izvršni svet R Slovenije s posebnim odlokom.

Pomurska demografsko ogrožena območja

V uradnem listu R Slovenije, številka 6, z dne 15. februarja 1990 je objavljen **odlok o območjih, ki štejejo za demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji v obdobju 1991—93.** V občini **Gornja Radgona** so v desetkilometrskem pasu tele krajevne skupnosti: Ivanjci, Kapela, Negova, Stogovci, Videm in območja naselij: Črnci, Lešane, Mahovci, Nasova, Plitvica, Hercegovščak, Hrastje-Mota, Janžev vrh, Aženski vrh, Lomanoše, Spodnja Ščavnica, Zagajski vrh, Orehovski vrh in Police. V občini **Lendava** so demografsko ogrožene krajevne skupnosti: Bistrica, Črenšovci, Dolga vas, Dobrovnik, Gaberje, Genterovci, Gorice pri Lendavi, Hotiza, Kobilje, Lakoš, Mostje-Banuta, Orešje-Dolina, Petišovci, Polana, Odranci in Turnišče. V tako imenovanem prehodnem obdobju pa je še krajevna skupnost Čentiba. V občini **Ljutomer** odlok določa za demografsko ogrožena območja v desetkilometrskem pasu te-le krajevne skupnosti: Cezanjevci, Križevci pri Ljutomeru, Železne dveri, Razkrižje, Stara cesta, Veržej in območja naselij: Krapje, Mota, Spodnji Kamenščak, Nunska graba, Presika, Pristava, Rinčetova graba. Ogrožene so tudi krajevne skupnosti: Bučkovci, Logarovci-Berkovci in Radoslavci. V občini **Murska Sobota** pa odlok izvršnega sveta R Slovenije ugotavlja v desetkilometrskem pasu krajevne skupnosti: Bodonci, Bogojina, Brezovci, Cankova, Čepinci, Gederovci, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Križevci, Kuzma, Lipa, Mačkovci, Melinci, Pertoča, Prosenjakovci, Ratkovci, Rogašovci, Selo-Fokovci, Šalovci, Tešanovci, Zenkovci, Ižakovci, Krog, Tišina, in območja naselij: Polana, Andrejci, Krnci, Bokrači, Gorica, Markišavci, Šalamenci, in krajevni skupnosti: Gančani in Rakičan. Z zakonom je tudi določeno, da so v prehodnem obdobju tri naselja iz te občine: Dolina, Puconci in Vaneča.

Republiški natečaj za gmotno pomoč

Seveda pa bi bilo nesmiselno ugotavljati demografsko ogroženih območij, če ta zaradi takega statusa ne bi bila deležna določenih ugodnosti. Naposled je izšel **natečaj za sofinanciranje razvojnih programov.** Objavljen je v Uradnem listu R Slovenije, številka 15, z dne 6. aprila. O njem smo v našem listu na kratko že poročali, vendar ne bo napak, če vsebino razširimo. Do 6. julija 1991 naj bi zainteresirani vložili zahtevke na Republiški sekretariat za družbeno planiranje, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 25. Ta sekretariat bo zahtevke obravnaval v sodelovanju z drugimi republiškimi upravnimi organi, strokovnimi institucijami in občinami, ki vključujejo posamezno demografsko ogroženo območje, in na tej podlagi izdal sklepe o izboru zahtevkov, ki bodo upravičeni do sredstev iz proračuna R Slovenije za leto 1991.

Zainteresirani občine ali skupine občin se lahko potegujejo za sofinanciranje izdelave razvojnih programov posameznih demografsko ogroženih območij in povrnitev stroškov izdelave projektne dokumentacije inicialnih razvojnih načrtov. Enake zahtevke lahko postavijo tudi fizične in pravne osebe. Občine lahko sodelujejo na natečaju za pridobitev sredstev za sofinanciranje objektov lokalne gospodarske infrastrukture. Družbeni/državni in zasebni sektor lahko zahtevata sofinanciranje naložb v kmetijstvu, drobnem gospodarstvu, industriji . . .

Sofinanciranje tudi do 50 odstotkov

Temelj, na katerem naj bi slonel razvoj posameznih občin, je razvojni program, ki naj bi »nadomestili« nekdanji družbeni plan. Kriterijev, po katerih bi ga sestavili, še ni, zato se poslužujejo meril za ugotavljanje demografsko ogroženih območij. Ker pa v marsikateri občini tega finančnega bremena sami ne bodo zmogli, jim bodo dobrodošla sredstva iz republiškega proračuna. Vlagatelj zahtevka lahko dobi celo do 50 odstotkov denarja za ta namen, vendar ne več kot 50 000 dinarjev za vsakih 100 kvadratnih kilometrov površine in največ 12 500 dinarjev za vsakih 1 000 prebivalcev na demografsko ogroženem območju posamezne občine.

Za izdelavo inicialnih razvojnih načrtov in refundiranje stroškov projektne dokumentacije, s katerimi se predhodno preverja realnost in upravičenost nameravanih investicijskih odločitev, je prav tako možno konkurirati za povrnitev 50 odstotkov od skupnih stroškov, pri tem pa so določeni pogoji: aktiviranje lastnih surovinskih in drugih reprodukcijskih osnov, tržne možnsoti na domačem in zunanjih tržiščih, obseg in struktura kadrovskih potreb, kot osnove za načrtovanje izobraževanja in poklicnega usmerjanja mladine. Zahtevki se lahko nanašajo na graditev, razširitev in modernizacijo gospodarskih objektov na demografsko ogroženih območjih. V poštev pride tudi povrnitev stroškov, če so predložena dokazila o začetku realizacije naložbe.

Ceste, telefonija, elektrika, vodooskrba

Velikokrat je vzrok za usihanje življenja na določenih območjih gospodarska infrastruktura. V natečaju je omogočeno kandidiranje tudi za sofinanciranje takih objektov. Vlagatelj zahtevka lahko pridobi sredstva iz proračuna R Slovenije v višini do 30 odstotkov predračunske vrednosti investicije, oziroma do 50 odstotkov, če je lokacija naložbe v desetkilometrskem pasu ob mejah Republike Slovenije. Sredstva so nepovratna. Take zahtevke vlaga občina, morajo pa biti seveda dokumentirani in priloženo mora biti lokacijsko dovoljenje. V poštev pridejo zahtevki na področju lokalnega **cestnega omrežja**: novogradnje, rekonstrukcije in modernizacije lokalnih cest in tistih krajevnih cest, ki jih je možno uvrstiti med lokalne na podlagi posebnih kriterijev. Za sredstva iz proračuna se lahko potegujejo tudi občine, ki grade **telefonijo**: za krajevno telefonsko omrežje od vozliščnih oziroma končnih telefonskih central; za končne telefonske centrale in njihove povezave do vozliščnih telefonskih central; za lokalne dele vozliščnih telefonskih central . . . Na področju lokalne **elektrodistribucijske mreže:** transformatorske postaje, potrebne za transformacijo srednje napetosti na nizko napetost; srednje napetostni daljnovod do transformacijske postaje, nizkonapetostno omrežje do uporabnika (brez hišnih priključkov!). Potegovati se je možno tudi za denar za projekte **lokalne vodooskrbe**: individualna oskrba z vodo posameznega porabnika iz lastnega vodnega vira; vodovodni sistem za eno ali več naselij ali skupin posameznih porabnikov (vključno: zajetje, cevovod, sekundarno razvodno omrežje) . . . Predvideli so tudi možnost sofinanciranja **kanalizacijskega omrežja**, kadar je le-to potrebno zaradi zaščite vodnih virov oziroma drugih ekoloških zahtev.

Tudi za dopolnilno dejavnost kmetij

Kot že omenjeno in tudi na kratko zapisano v eni izmed prejšnjih številk našega lista, se kmetijci in tisti, ki bi to radi (p)ostali, lahko potegujejo za 30 odstotkov denarja od predračunske vrednosti naložbe. Če pa je lokacija v desetkilometrskem pasu ob mejah R Slovenije, je sofinanciranje lahko celo 50-odstotno. Sredstva so upravičencu lahko odobrena kot nepovratna v obliki premije, kot dolgoročni kredit ali pa kombinirano. Denar je mogoče pridobiti za novogradnje in prenove hlevov ter drugih gospodarskih objektov na kmetijah in za potrebno opremo ter nakup plemenske živine. Potem: za ureditev trajnih nasadov, vendar pod pogojem, da se uporablja priznani selekcionirani sadilni material. Tudi nakup kmetijske in gospodarske mehanizacije naj bi sofinancirali z denarjem iz republiškega proračuna, vendar le za uporabo v hribovitih predelih. Nazadnje naj še omenimo, da natečaj za dodelitev denarja omenja še naložbe za dopolnilno dejavnost na kmetijah, kot so kmečki turizem, domača obrt, razna predelava.

Ustavimo se še ob razvpitem drobnem gospodarstvu. Na denar iz republiškega proračuna lahko računajo tako stari in novi obrtniki oziroma podjetniki, ki zaposlujejo do 5 delavcev (ali pa se bodo obvezali, da jih bodo, kar bo razvidno tudi iz projekta). Bistven pogoj za pridobitev pa je dejavnost: **proizvodnja**. Tudi za drobno gospodarstvo je/bo mogoče pridobiti nepovratna sredstva ali pa od 30 do 50 odstotkov predračunske vrednosti. Tako za naložbe v kmetijstvo kot za obrt bo treba posojilo vračati 10 let, s tem, da ga je treba odplačevati šele po dveh letih od odobritve, obrestna mera pa bo 2-odstotna. Glavnica je vezana na nemško marko in bo kreditojemalec odplačeval realne anuitete.

Posamezne nerazvite občine so prišle stopnico višje, ker so izrabljale možnosti prejšnjih zakonov o spodbujanju manj razvitih. Z natečajem R Slovenije je dana nova možnost za sofinanciranje vlaganj v gospodarstvo, in sicer v proizvodne in storitvene objekte ter opremo v gospodarstvo, zaradi razširitve obstoječe ali uvajanje nove proizvodne ali storitvene dejavnosti. Vlagatelj zahtevka (ne glede na sektor lastništva) lahko pridobi do največ 30 odstotkov predračunske vrednosti. Naložbenik izda R Sloveniji vrednostni papir (upravljalsko ali preferenčno delnico).

Bo denar za vse naložbe?

Namen našega pisanja je seznaniti bralce in možne naložbenike z ugodnostmi, ki jih je uzakonila R Slovenija, da bi spodbudila naložbe na demografsko ogroženih in obmejnih območjih. To smo pravkar »obdelali«. Seveda pa smo hoteli vedeti, ali se bo iz vsega tega kaj izcimilo tudi na pomurskem ogroženem območju. Preden bomo konkretni, naj zapišemo splošno oceno: ljudje so začeli migati! Po vsem tem, kar smo slišali, videli, kar bomo zapisali, se nam vsiljuje pomislek: le kje pa bo R Slovenija vzela denar, če bi hotela dati nepovratna sredstva ali sofinancirati vse projekte? Pri tem mislimo ne le na tiste, ki bodo prišli iz Pomurja, ampak tudi iz ostalih nerazvitih občin oziroma krajevnih skupnosti.

V občini **Gornja Radgona** so o natečaju republiškega sekretariata za družbeno planiranje pisno obvestili kar 3 000 tisoč gospodinjstev. Načelnik občinskega oddelka za družbeno planiranje Zlatko Etrih nam je pokazal »letak«, na katerem so navedene krajevne skupnosti in posamezni kraji, ki so uvrščeni med demografsko ogrožena območja. V informaciji apelirajo na zainteresirane, da z družbeno pomočjo uresničijo svoje zamisli, ideje, načrte. Informacija je bila dobro sprejeta, doslej pa so dobili okrog 40 prijav posameznih interesentov. Sicer pa so o možnostih za pridobitev denarja seznanili občane še preko internega kanala kabelske televizije, posebej pa so še »animirali« znane podjetnike in obrtnike. Odziv s strani družbenih podjetij je slab. Morda zato, ker so locirana pretežno v Radgoni in Radencih, krajih, ki ne spadata med demografsko ogrožena območja. Tiste, ki so doslej vložili pisne pobude za naložbe, bodo v kratkem sklicali na pogovor, da bi ugotovili, kako daleč so s svojimi zamislimi, gmotnimi možnostmi in tako naprej. Izmed njih bodo izbrali najbolj zanimive programe, občina pa bo finančno pomagala pri izdelavi mini elaboratov. Pri tem bodo kar največ naredili upravni organi, ostalo pa podjetje Nov'na z Raven na Koroškem, s katerim že nekaj časa uspešno sodelujejo zastran projekta Stara Gora in sploh urejanja in gospodarskega oživljanja podeželja. Občina Gornja Radgona bo predložila tudi projekte za sofinanciranje lokalnih cest, telefonije na območju Spodnje Ščavnice, Apač, Negove in Vidma. Računajo tudi na pomoč pri gradnji elektrodistribucijskega omrežja v KS Videm, kjer 11 gospodinjstev še nima elektrike (!), pa v KS Negova, Kapela in drugod. O projektih, ki se nanašajo na gospodarsko infrastrukturo, bodo odločali delegati na junijski skupščini. V radgonski občini so tudi sredi priprave razvojnega programa demografsko ogroženih območij.

Projekti so še v pripravi

V občini **Murska Sobota** so, kot nas je informiral predstavnik komiteja za družbeno planiranje Vlado Kerec, pripravili posebno informacijo, v kateri so navedli demografsko ogrožena območja soboške občine in možnosti sofinanciranja določenih projektov. Podatke smo vključili v naše pisanje, zato je najbrž ne bodo posebej objavljali. Takoj je treba dodati, da so se podvizali tudi v tej občini. Družbeno-politična skupnost si bo prizadevala dobiti denar za sofinanciranje modernizacije kategoriziranih občinskih cest, ki jih je v tej občini še več kot 170 kilometrov. Ker referendum ni uspel, bo manj denarja (seveda, če občani ne bodo neposredno izdatno pomagali). Vrstnega reda še niso določili. Tudi na sofinanciranje telefonskega omrežja računajo. Projekte ta čas sestavljajo na podjetju za PTT. Problematična je tudi vodooskrba. Gre zlasti za gradnjo osnovnega voda. Kmalu naj bi se odločili, ali bodo prosili denar za omrežje naprej od Cankove ali pa ono, ki vodi proti Bogojini. Občina Murska Sobota računa tudi na dodatna sredstva iz republiškega proračuna.

Zganili so se tudi obrtniki in podjetniki. Na poziv obrtnega združenja se jih je s svojimi pobudami za sofinanciranje naložb oglasilo okrog 25. Napotili so jih na zavod za ekonomiko in urbanizem. Tam so se s posamezniki doslej le pogovarjali, da bi ugotovili, ali gre zgolj za pobude, ali pa imajo zainteresirani tudi denar. Ta bo potreben ne le za naložbo, ampak tudi za pripravo projektov. Z razliko od radgonske občine, kjer bodo zainteresirani dobili take dokumente brezplačno, bodo morali v soboški občini, če jih bodo dali izdelati na omenjenem zavodu, posamezniki seči v žep.

Ni pa nam uspelo zvedeti, ali se bodo za denar potegovala tudi podjetja iz soboške občine. Domnevamo, da ne, kajti, kot smo ondan slišali na medobčinski gospodarski zbornici, v posameznih firmah komajda uspevajo reševati sprotno problematiko in tako ni časa (ali volje), da bi mislili na nove programe na demografsko ogroženih območjih.

Bodo sofinancirali tudi Nafto?

V občini **Lendava** pa nameravajo dobiti denar tudi za gospodarstvo. Za sofinanciranje se bo potegovala Nafta, ki bo gradila rafinerijo na demografsko ogroženem območju KS Petišovci. Tam je tudi podjetje Ilirija, ki želi pridobiti denar za program čistil. Na tak vir sredstev računajo v kobiljskem Utoku, ki ga nameravajo razširiti; v Naravnem zdravilišču Lendava za prizidek k hotelu Lipa, v Indipu za program elastične posteljnine, v Gidosu za posodobitev mizarskega obrata . . . Obrtniki, ki jih je obrtno združenje posebej opozorilo na republiški natečaj za pridobitev denarja, pa so doslej prijavili 6 projektov. Tudi občina sama računa na denar, saj bi si z njim skušala pomagati pri nadaljnji gradnji telefonije in modernizaciji ceste med Malo Polano in Kapco. Štefan Gjerkeš z občinskega komiteja za družbeno planiranje nam je še povedal, da bodo predložili tudi zahtevke za sofinanciranje čistilnih naprav v posameznih krajih, kajti te je treba zgraditi zaradi očuvanja vodnih virov. To pa je tudi pogoj za pridobitev denarja iz republiškega proračuna.

V občini **Ljutomer**, ki ima prav tako veliko demografsko ogroženih območij, so sklicali sestanek predstavnikov posameznih krajevnih skupnosti. Predstavniki občine so se sešli tudi s predstavniki obrtnikov in zasebnih podjetnikov. Tudi kmetijskim organizacijam so predstavili predpise, ki zadevajo ugodnosti na demografsko ogroženih območjih. Kot nam je povedala Majda Sever iz občinskega komiteja za družbeno planiranje, za zdaj še nimajo projektov, jih pa bodo do določenega dne (6. julij!) prav gotovo nekaj pripravili. Veliko si obetajo od »inkubatorja« za nova podjetja INPO, ki so ga ustanovili pred kratkim. Seveda pa se bo občina Ljutomer pojavila na republiškem sekretariatu za družbeno planiranje s projekti za sofinanciranje infrastrukture, zlasti cest.

Naš pregled naložb še zdaleč ni popoln. Tako nismo posebej navajali projektov s področja kmetijstva. Te pripravljajo v posameznih zadružnih organizacijah. Bilo bi pa koristno, ko bi se zganili in ne bi šli zgolj v naložbe v klasične dejavnosti (živinorejo), ampak tudi dopolnilne. Na ta način bi ustvarili boljše razmere za življenje ljudi na podeželju, s katerega so ljudje odšli ali pa je na njih naravni prirastek podpovprečen. Demografsko ogroženi in obmejni kraji **morajo** spet zadihati s polnimi pljuči. To pa ni le interesi posameznih občin, krajevnih skupnosti, ampak slovenske države, zato tudi denarne spodbude.

ŠTEFAN SOBOČAN

Mar v Lendavi še ni sprave?

Leto dni nove oblasti je za nami, čas je navrgel nekaj vprašanj, ki čedalje bolj begajo ljudi, zlasti delavce. Ta čas je v občini okoli 1700 ljudi ostalo brez dela, gospodarstvo se je znašlo pred polomom. Kaj se je torej zgodilo, da so nekoč, še ne tako davno, najboljša podjetja prišla na boben? Živimo v času izjemno težkih gospodarskih razmer, ko si še najboljši težko utirajo pot na tržišče. In kaj se je v tem času dogajalo v Lendavi?

Po volitvah je večino v občinskem parlamentu dobila koalicija Demosa, ki je hotela najti pot iz težav, a je ta pot prejkoslej skrivnostna in težko razberljiva. Začelo se je s preglasovanjem, vsak predlog opozicije se je zdel poziciji nevaren in že vnaprej ga je obsodila in zreducirala na tisto že znano »v 45 letih niste napravili nič«. Pa je v občinskem parlamentu postavila nekaj zanimivih vprašanj in dala nekaj dobrih predlogov tudi opozicija. Škoda, da so bili zavrnjeni. Kako naj si, denimo, razlagamo dejstvo, da je več denarja namenjenega za politične stranke kot za socialo, izobraževanje in podobno? Nenehno podtikanje preteklosti kaže, da se v Lendavi ljudje še niso spravili med seboj. Škoda, morda bi nam vsem bilo ta hip bolje. Nekaterim, kaže, takšno stanje ustreza, iz njega si kujejo politični kapital za prihodnje volitve. Ideologizacija na račun odpravljanja življenjskih težav nikamor ne vodi, je pa v političnem življenju občine vedno pogostejša. Nekateri so zaradi tega že v dvomih (stranka SDP), ali naj njeni poslanci še naprej sodelujejo v delu občinskega parlamenta ali ne. V teh težkih časih bi bilo prav, da se preteklost za vselej zakoplje in vsa energija porabi za izhod iz težav in za boljše življenje vseh občanov. Preteklost, pa naj je bila še tako slaba, je vendarle nekaj dala, sedanjost pa je v težavah. Kaj naj torej da prihodnost? Ljudje so čedalje bolj nejevoljni, to so navsezadnje pokazali tudi na nedavnem propadlem referendumu. Iz tega bi morali izvleči prave zaključke, sicer se bo politični in gospodarski položaj še poslabšal. Ljudje so pokazali, da niso več pripravljeni, da bi z njimi manipulirali. To mora spoznati sleherna oblast, naj bo takšne ali drugačne barve.

JD

Radenska je pač slovenska voda

Kdo je nacionalist in kdo ne? So nacionalisti tisti, ki pijejo le mineralno vodo, ki priteče na dan v okviru njihovih meja, in kupujejo živilske izdelke, predelane na njihovem območju?

Takšnega nacionalizma prav gotovo ni, kajti ljudje so se in se bodo vedno obnašali gospodarno. Pili bodo tisto vodo, ki jim bo bolj pri roki, ki bo cenejša ali boljšega okusa, ter kupili tisti pralni stroj, ki bo kakovostnejši ali ga bodo dobili ugodnejše. Če se začne govoriti o slovenski, hrvaški ali srbski mineralni vodi, je posredi politika in ne prepričanje ljudi, da je za Hrvate najboljša le jamnička, za Srbe knjaz miloš in za Slovence radenska ali rogaška.

Poteza, ki si jo je privoščil eden izmed prvakov stranke HDZ v Splitu, je zelo netaktna, politično pa verjetno načrtna in učinkovita. Pred mediji je namreč navrgel, da lahko Hrvaško branijo tudi tako, da pijejo jamničko, in ne radensko, drugi sogovornik pa ga je takoj opozoril, da je to zapiranje tržišča.

Je že sam tako zaslepljen, da ga je motila etiketa s tremi srci na tiskovni konferenci v Splitu, ali pa je bila to prošnja »konkurentov«? Tega ne bomo nikoli izvedeli. Po zaslugi pepsikole in plastične embalaže se je namreč Radenska prav agresivno razširila tudi na hrvaškem trgu. V štirih mesecih letošnjega leta so na jugoslovanskem trgu prodali 51,4 milijonov enot mineralne vode in brezalkoholnih pijač, kar je za 16 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Prodaja stila, swinga, šuma in pepsikole pa je večja kar za polovico. Strmo narašča tudi prodaja mineralne vode v plastični embalaži, mirala so prodali za 42 in radina za 118 odstotkov več kot lani. Do konca leta načrtujejo prodajo 179 milijonov enot mineralne vode in brezalkoholnih pijač, glavno turistično in slatinsko sezono pa pričakujejo dobro pripravljeni.

Ali nas torej čudi, da se ob »slovensko mineralno vodo« spotaknejo celo politiki? Nacionalizem verjetno ne bo imel velike moči (lahko se tudi motimo), ker je prodajna mreža izdelkov Radenske bolje organizirana in ker pač ljudje vse raje posegajo po pijačah v plastenkah.

Vsaka prepoved prodaje ima dolgoročno nasprotne učinke od tistih, ki smo jih želeli doseči s takim ukrepom. V Srbiji je menda slovensko blago zelo iskano (če ne prek trgovskih organizacij, pa na črnem trgu), po najnovejših podatkih pa se tudi za izdelke Radenske ponovno odpirata srbski in vojvodinski trg.

Bernarda B. Peček

Socialistični otroci

Nedavno mi je izkušen gospodarstvenik, ki se je dolga leta kalil kot vodilni delavec v združenem delu, danes pa po svojih zmožnostih in sposobnostih skuša prebroditi s plimo in oseko zaznamovane vode naše zakonodaje in sistema, zaupal, da smo vsi mi, tudi stari obrtniki, socialistični otroci. Pritrdila sem mu in dodala, da bomo to še nekaj časa tudi ostali. Naučiti se razmišljati in delati kot podjetniki, ki so se v sistemu tržne ekonomije in parlamentarne demokracije že rodili, ne gre čez noč. To se ne more zgoditi niti v letu ali dveh, za to je potreben čas, ob tem pa kar je najpomembnejše — morajo biti izpolnjeni vsi drugi pogoji, ki so potrebni za uspešno funkcioniranje sistema. Obrti, kajti podjetništvo ni nič drugega kot prav to, se da naučiti — za to so številne ustanove in tečaji doma in v tujini, ki to znanje ponujajo, številni zgledi in preizkušeni modeli, ki jih je vredno posnemati. Logika zahodnih podjetnikov je dosegljiva. Socialistični otroci pa bomo ostali, dokler ne bo te enostavne podjetniške logike spremljal tudi sistem, torej podjetniška družba s tako naravnanimi vrednotami in normami. Torej družba, ki se ne zaletava iz ene skrajnosti v drugo, družba, ki bo uzakonila pravila, ki jih uspešni poznajo.

Živimo v prehodnem obdobju, ko imamo opravka z lastninjenjem oziroma prehodom iz imaginarne družbene lastnine v druge lastninske oblike, v nevarnem in čudnem obdobju, ko hkrati propadajo družbena in zasebna podjetja. Naj bo to obdobje čim krajše, če si želimo dobro!

RENATA FICKO

Rojeva se sindikat brezposelnih

Če govorimo o tisočih brezposelnih in o tem, da se število le-teh vsak dan povečuje, potem se moramo zavedati tudi tega, da so brezposelni v družbi ali kar v Pomurju postali močna skupina. Pa vendar je do sedaj posebej močno nismo zaznali, ker še nima družbene moči. Brezposelni so ostali osamljeni v množici sebi enakih. Če pa se bodo povezali, ali ko se bodo organizirali, bodo vlade morale resno računati z njimi oziroma s tem, da bo armada brezposelnih, sedaj še posameznikov v veliki skupini, postala družbena skupina z družbeno močjo.

Počasi, a vendar nastajajo niti, ki bi povezale brezposelne, tkati pa jih je v Pomurju začel svobodni sindikat. Prav v lendavski občini, ki je po številu brezposelnih na tronu, zorijo ideje o povezovanju pomurskih delavcev, ki so ostali z delavsko knjižico v žepu.

Zdenka Bobovec je začela z delom za organiziranje sindikata. Tudi sama je po desetletnem delu v Gorenje-Varstroju ostala brez zaposlitve. Bila je podpredsednica konference zveze svobodnih sindikatov v koncernu Gorenju in predsednica sindikata v podjetju. Izvršni odbor sindikata je namreč še deloval, čeprav je podjetje šlo v stečaj, ker so sprejeli sklep, da bodo pomagali tistim delavcem, ki ne bodo dobili dela v novem podjetju in bodo socialno ogroženi. Prejšnji teden je namreč pogodbo o delu ponovno podpisalo 225 delavcev od 499 zaposlenih, kolikor jih je bilo februarja ali ob stečaju.

Kot predsednica iniciativnega odbora za sindikat brezposelnih skuša povezati člane izvršnih odborov sindikata v podjetjih, ki so šla v stečaj, da bi se dogovorili o ustanovitvi sindikata in programu dela.

»Program dela bi sprejeli na ustanovnem zboru sindikata, moje mnenje pa je, da bo ena pomembnejših nalog povezovanje z ostalimi sindikati brezposelnih v Sloveniji. Skrbeli bi za delavce,

ki so ostali brez zaposlitve, da bi uspešneje in lažje uveljavljali svoje pravice. Prav tako bi se morali povezati tudi z zavodom za zaposlovanje, da bi lažje iskali delovna mesta. Vsak dan se srečujem z ljudmi, ki so socialno ogroženi. Najhuje je v družinah, kjer sta oba zakonca zaradi stečaja ostala brez dela. Takim bi pomagali z enkratno denarno pomočjo.«

V sindikat brezposelnih želijo najprej vključiti delavce, ki so ostali brez dela zaradi stečaja podjetja, potem pa bi pritegnili tudi mlade, ki čakajo na prvo zaposlitev.

In kdo bo sindikatu brezposelnih tisti »nasprotnik«? »Pogovarjali se bomo z občinskimi in republiško vlado. Pri tem bomo nastopili zelo odločno, naj vlada spozna, da ji ne sme biti vseeno, kako živijo delavci, ki so ostali s knjižico v žepu. Skupščina v zadnjem času sprejema zakone, ki delavcem trgajo pravice iz rok. V skrajnem primeru bi svoje pravice iskali tudi na ulici, čeprav sama nisem zagovornica takšnega načina dela.

Z besedami se ne da povedati, kaj doživlja delavec, ki so mu vrnili delavsko knjižico,« pravi Zdenka Bobovec. Sindikat brezposelnih bi lahko prispeval k temu, da delavci s knjižico v žepu ne bi ostali zgubljeni, osamljeni in nemočni, kot so mnogi sedaj, in da bi lažje prebrodili osebno krizo.

Majda Horvat

Obletnica, ki pomeni veliko več

V senci najrazličnejših političnih dogajanj je prav te dni minilo tretje leto od ustanovitve Slovenske kmečke zveze-ljudske stranke. To se je namreč zgodilo 12. maja 1988. Stranka, v kateri je danes več kot 35 tisoč članov, ima 34 poslancev v republiškem parlamentu in je najbolj številčneje zastopana v Demosovi koaliciji. SKZ-LS se zaveda svoje moči v koaliciji vladajočih strank, zato si prizadeva, da bi njena stališča v praksi bolj upoštevali. Kot so ugotovili tudi na nedavni seji upravnega odbora stranke in poslanskega kluba — Pomurje zastopa predsednik pomurske kmečke stranke in občinski poslanec Franc Horvat s Tišine — je bilo v minulih treh letih veliko narejenega, zlasti na organizacijskem in vsebinskem področju, z učinki svojega delovanja pa še niso povsem zadovoljni. Znane so njihove pobude o nujnosti reorganizacije republiškega sekretariata za kmetijstvo in celo zahteve o odstopu ministra Jožeta Osterca, če ne bo določenih premikov. Kaže, da je medtem vendarle prišlo do nekaterih sprememb.

Upravičenost zahtev Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke sta pokazala tudi nedavna sestanka s predsednikom slovenske vlade Lojzetom Peterletom in ministri ter seja sveta Demosa, na kateri so njihove, v javnosti že predstavljene zahteve, zapisane v 19 točkah, dobile podporo. Poglavitni cilji kmečke stranke bodo v prihodnje usmerjeni zlasti v odpravo cenovnih nesorazmerij v proizvodnji hrane, čim prejšnje sprejetje zakonov — ne le kmetijskih — in ustanovitev kmetijskega sklada. Ta sklad, ki bi imel hkrati tudi razvojno vlogo, bi upravljal z zemljišči, ki bodo po denacionalizaciji še ostala državna. Z ustvarjenim dohodkom pa bi zagotavljali razvoj kmetijske infrastrukture in podeželja.

M. Jerše

Mejni prehod — dodatni davek

Mesta, skozi katera poteka mednarodni promet, so resda širše znana in večkrat omenjena v medijih, kljub temu pa imajo od tega le malo ali skoraj nič koristi. Kvečjemu bi lahko govorili o dodatnih obremenitvah, pa če začnemo pri najbolj osnovnih zadevah, kot je hitrejše uničevanje cest.

Gornjo Radgono in sosednjo avstrijsko Radgono najbolj obremenjuje tovorni promet, ki poteka prek mednarodnega mejnega prehoda. Problem je večji (zaradi pogostih prevozov strupenih snovi pa ogroža prebivalstvo na eni in drugi strani reke Mure), ker poteka ta promet ne le prek mejnega prehoda, ampak tudi skozi mesta. Prav vsi tovornjaki, tudi največji prikoličarji, peljejo skozi središče Gornje Radgone. Vsak mejni prehod je nekakšen »davek« za kraj, še posebno pa, če poteka ves promet sk zi središče mesta, so prepričani člani gornjeradgonske občinske vlade. Že lani so različnim republiškim organom in odgovornim komitejem poslali zahtevo, da se tovorni promet, ki sedaj poteka v glavnem prek mednarodnega mejnega prehoda v Gornji Radgoni, preusmeri na mejni prehod v Gederovcih, tako da bi skozi že itak preobremenjeno središče Gornje Radgone potekal le potniški promet. »Zadeva je še vedno na republiki«, smo izvedeli in menda se s tem problemom ukvarja posebna republiška komisija.

In da bi imelo mesto vsaj nekaj koristi od vse večjega mednarodnega prometa, so v novem predlogu odloka o urejanju komunalnih zadev zapisali dodatno točko o plačevnaju posebnega prispevka udeležencev v mednarodnem prometu, pobirali pa ga bodo odpravniki prevozniških poslov.

bbp

GORNJA RADGONA

O kulturnem dogodku stoletja

»Zvonovi zvonite, na delo vabite« je pisalo na enem od transparentov pred cerkvijo sv. Petra v Gornji Radgoni. Okolica in notranjost cerkve sta bili okrašeni z zelenjem in rožami. 27. april 1991 se bo zapisal v zgodovino za obmejnega mesta Gornja Radgona, saj so tega dne končno dobili tri nove zvonove.

Posvetil jih je škof dr. Jože Smej, ki je tudi omenil, da je to dogodek stoletja, če ne tisočletja za kraj, kakršen je Gornja Radgona. V mestu se je zbralo več kot tisoč obiskovalcev!

Praznično vzdušje okrog cerkve sv. Petra v Gornji Radgoni zadnjo soboto v aprilu bi se lahko razširilo na celotno mesto.

In potem si upajo novinarji o tem dogodku pisati »grdo«! »Škoda le, da pri organiziranju praznovanja tako velikega dogodka niso sodelovale tudi druge organizacije, društva in bližnji kombinat« (Vestnik, št. 17, str. 9). Kdo bi si mislil, da lahko nekaj besed dvigne toliko prahu. Oglasili so se taki, ki spadajo pod naziv organizacija, društvo ali kombinat: oni da so svojo dolžnost opravili, saj so prispevali kar precejšnje vsote denarja za nakup zvonov, prav tako so prispevali vino, drugo pijačo in poskrbeli za pogostitev.

Tega nihče ne zanika — seveda je bilo okrog cerkve vsega dovolj in na pretek.

Zbranega je bilo toliko denarja, da so lahko naročili tudi barvanje strehe zvonika.

Na žalost pa se je slovesno vzdušje čutilo le okrog cerkve, čeprav so v njeni neposredni bližini idealna prodajna mesta, hkrati pa bi lahko ponovno uveljavili Kerenčičevo in Jurkovičevo ulico. Marsikateri zasebnik je zamudil priložnost za komercialni uspeh na temo »zvonovi«. Le nekaj metrov vstran domuje kombinat s priznanimi vini in šampanjci! Katera trgovina je bila to soboto odprta dlje, ker je bilo pač v mestu čez tisoč ljudi? Jih je v središču Gornje Radgone kakšna stvar spomnila, da so posvetili zvonove? Če si ne morejo Gornjeradgončani predstavljati, kako bi moralo izgledati tovrstno praznovanje, naj jim povejo krajani iz Apač, Negove ali Vidma. V teh manjših krajih bi najverjetneje praznovali na ta račun teden dni prej in pozneje, da ne pozabimo raznih veselic in kulturnih prireditev.

Prav zares — denarja se je zbralo dovolj, prispevali so ga verni in dobromisleči. Vseeno pa bi lahko vsaj napis »Zvonovi zvonite, na delo vabite« bil še kje drugje in ne le pred cerkvijo, spominke in druge okrasne predmete, ki bi nas spominjali na ta dogodek, pa bi lahko še vse leto prodajali v vseh gornjeradgonskih trgovinah.

Bernarda B. Peček

KERAL
LENDAVA p.o. TOVARNA KERAMIKE

KERAL, tovarna keramike, p.o., Lendava, Milnska 3 razpisuje delovno mesto

direktorja podjetja.

Pričakujemo, da imajo kandidati visoko izobrazbo ekonomske ali druge ustrezne smeri, delovne izkušnje na področju podjetniškega vodenja, financ in računalniškega poslovanja ter znajo vsaj en tuji jezik.

Želimo še, da kandidati poznajo lončarsko in keramično dejavnost in želijo delati v njej, spoštujejo prvine domače in umetne obrti ter okolje, v katerem deluje perspektivni 22-članski kolektiv, kar naj predstavijo v pisnem programu dela oziroma razvoja.

Kandidate vabimo, da pisne prijave z dokazili pošljejo na naš naslov v 8 dneh po objavi.

POLJOOPSKRBA
v Murski Soboti, Markišavska 5
prodaja gradbeni izolacijski material
PO NAJNIŽJIH CENAH in na ugodna odplačila!
● Izkoristite ugoden nakup!

BANOVCI SE BODO LAHKO RAZVIJALI

Našli so termalno vodo

V 3 je bruhnil vročo vodo 2. maja ponoči, točno mesec dni po začetku vrtanja. Napovedi strokovnjakov glede količin in stopinj so se uresničile. 30 kubičnih metrov vroče vode na uro iz nove vrtine bi zadostovalo za vse sedanje potrebe Banovskih toplic in 250 dodatnih prenočitvenih zmogljivosti.

Vodilni v Jeruzalemu Ljutomer (v to družbo spadajo Banovske toplice) in Radenski so se že nekaj let zavedali, da bo potrebno v Banovcih poiskati novi izvor vode: vsaka vrtina je zelo draga in zahteva natančne raziskave. Prav lahko bi se namreč zgodilo (kot pred kratkim v bližini Celja), da bi vrtali zaman. Radenska je pričakovala nekaj pomoči tudi iz pristojnih republiških organov, ker pa je januarja odpovedala ena od starejših vrtin, so bili prisiljeni čim prej začeti iskati vodo.

Kot je povedal **Dušan Žižek** na tiskovni konferenci v Banovskih toplicah v četrtek, 9. maja 1991, sta prvi dve vrtini (V 1 in V 2) nastali maja in decembra 1957, ko so iskali nafto in plin, našli pa vročo vodo. Prvotno so načrtovali novo vrtino 450 metrov zahodno od toplic, vendar so se po natančnih raziskavah odločili za lokacijo 200 metrov severovzhodno. Zajeli so sedem vodonosnikov, vendar še vedno ne uporabljajo vseh. Vrtati so pričeli 2. aprila letos, na globini 1480 metrov pa so po skoraj mesecu dni naleteli na vodonosno plast termalno—mineralne vode s temperaturo od 55 do 60 stopinj Celzija in pretokom 30 kubičnih metrov na uro. Tako temperatura kot pretok vode se lahko še spremenita, tako da pričakujejo, da bo voda iz nove vrtine čez čas še bolj vroča.

Vodja projekta je bil **Stole Bugar** (Radenska); dejal je, da izkoriščanje vode ne bo povzročalo preglavic, saj ne vsebuje pretiranih količin apnenca in žveplovodika. Slišali smo tudi precej pohvalnih besed na račun izvajalca vrtanja, Nafte Lendava, saj so delavci pokazali ogromno operativnega in strokovnega znanja. Vrtina je stala 4,7 milijona dinarjev, celotna naložba pa 7,9 milijona dinarjev. Vrtino bodo morali povezati po ceveh s strojnico, hkrati pa bodo obnovili tudi FKK — prvo tovrstno celinsko kopališče s termalno vodo, ki do sedaj še ni bilo dovolj komercialno izkoriščeno.

Prof. dr. Jože Drinovec, svetovalec generalnega direktorja Radenske, je poudaril, da bodo zdravilišča v prihodnje preventivno-rekreativne ustanove, v katerih bodo zahtevnejše storitve za zahtevnejše goste, posebno pozornost pa bodo namenili ekološkim vprašanjem. V tem okviru imajo Banovske toplice več možnosti kot druga zdravilišča, saj jih ne omejujejo in bremenijo nenormalne betonske zgradbe, okolje je še dokaj neokrnjeno in možnosti za širitev v pravi smeri so velike.

V Banovcih želijo ustvariti »riviero na celini«, kdaj bodo želje in načrti uresničeni, pa je odvisno od sovlagateljev.

Bernarda B. Peček

Zalog dovolj za dva meseca

Lendavska rafinerija ima zagotovljeno predelavo za dva meseca. Razen plinskega kondenzata računa tudi na uvoz 27.000 ton nafte preko Petrola. Takšna sestava surovin omogoča kombinirano predelavo surove nafte in plinskega kondenzata. Manj ugodni so krediti za nakup surovine, ki občutno zmanjšujejo ustvarjeni dohodek. V Sloveniji prehajamo na prosto oblikovanje cen naftnih derivatov, to pa predstavlja za lendavsko Nafto obremenitev v primerjavi z drugimi rafinerijami. Vedno bolj morajo tehtati, ali ohraniti proizvodnjo in prodajati pod ceno oziroma manj ugodnimi pogoji ali pa zaustaviti proizvodnjo. Upajo, da slednjega ne bo. JD

HIT v Moravskih Toplicah

Dušan Bencik je šele dva meseca najodgovornejši človek v Moravskih Toplicah, vendar trdi, da je zelo natančno seznanjen s finančnim položajem zdravilišča. Kako ne bi bil, ko pa se je s tovrstnimi posli ukvarjal že na prejšnjem delovnem mestu. V nekaj je trdno prepričan — v zdravilišču ni vse tako črno, kot si je predstavljal prej. V teh dneh bodo dobili denar iz HIT-a Nova Gorica za kritje kratkoročnih posojil, do konca leta bodo utrdili finančno poslovanje, nikakor pa ne bodo ugodili zahtevam Radenske.

Znano je, da Moravske Toplice še vedno nimajo zbranega vsega denarja za plačilo gradnje.

»Prav temu problemu sem namenil največ pozornosti. Tri četrtine premoženja Moravskih Toplic sloni na posojilih, od tega jih je precej kratkoročnih. Prav ta teden (pogovarjali smo se 8. maja, op. p.) bomo uredili likvidnostni položaj in lahko rečem, da bomo kmalu vzpostavili srednjeročno finančno konstrukcijo, to pa pomeni, da bomo lažje zadihali. Konkretno — navezali smo poslovne stike z gostinsko-turističnim podjetjem HIT Nova Gorica. Sklenili smo pogodbo o posojilu in že ta teden pričakujemo prvi finančni priliv.«

Bi lahko povedali tudi v številkah?

»Gre za 40 milijonov dinarjev, kolikor znašajo naša kratkoročna posojila. Vsa ta posojila bomo sedaj zlili v eno, kasneje pa se bo ta znesek zlil v trajno vlogo. Poudariti moram, da se bodo obresti pripisale glavnici in bo potem ta vloga sestavljena iz glavnice in obresti. To je za nas zelo pomembno, kajti sedaj plačamo za obresti mesečno dve desetini celotnega prihodka.«

Kakšen bo odnos do HIT-a? Bo on le financer ali tudi partner?

»Podpisali smo pogodbo o nameri. Tu je navedeno, da ima HIT trajnejše interese, to pomeni, da želi v prihodnje postati trajni solastnik. Žal je naš položaj takšen, da bomo določenega partnerja morali sprejeti, od nas pa je odvisno, ali bo ta partner pravi ali ne. Trenutno so nam pomagali s kratkoročnim posojilom, potem bo sledila ocenitev premoženja Moravskih Toplic, temu pa privatizacija. In v tej končni etapi želijo postati s svojim vložkom delni solastnik. Naš cilj je seveda, da bi čim večji del lastništva ostal v zdravilišču.«

Tudi partnerji odpadejo?

»Opravili smo konkretne pogovore z danskimi partnerji, vendar so pogoji, ki so jih nudili, neprimerljivo slabši od Hitovih. Po predlogu Dancev bi imelo ustanovljeno podjetje zelo malo začetnega kapitala, ostalo premoženje bi temeljilo na posojilih, osnova pa na dohodku. To pa je seveda nesprejemljivo, kajti če ne bi bilo dobička, ne bi bilo podjetja.«

Že nekaj mesecev govorimo o republiških sredstvih, ki bi jih morali dobiti. Ingo Paš je povedal, da vam je ta denar odobril.

Dušan Bencik, direktor zdravilišča Moravske Toplice: »Ni vse tako črno.«

»Moram pojasniti, da gre tukaj za pomoto ali dezinformacijo. Sredstva, o katerih je govoril Ingo Paš, niso šla v Moravske Toplice, ampak v zdravilišče v Lendavi. Republika nam je še dolžna znesek v višini 15 milijonov dinarjev, ki bi ga morali dobiti že 1990. leta.«

Ostaja še eno odprto vprašanje: odnos do Radenske. Herbert Šefer je dejal, da če ste bili korajžni, da ste se odcepili, morate biti še korajžni, da to plačate. Kakšno je vaše mnenje?

»Z izločitvijo Moravskih Toplic iz Radenske so se v Radencih pojavile težnje po delitvi premoženja, vendar o tem ne moremo govoriti. Premoženje med tozdom Moravske Toplice in tozdom Zvezda je bilo razdeljeno 1980. leta na podlagi samoupravnega sporazuma in delitvene bilance. Ne strinjamo se s sestavo komisije, ki je lani obravnavala to problematiko. Vso zadevo sem natančno pregledal. Govori se o 19 milijonih mark. Ti zneski so izmišljeni! Po moji presoji so zemljišča nedvoumno v lasti Moravskih Toplic, težave pa nastajajo zato, ker odgovorni delavci v skupnih službah niso do konca opravili svojega dela — niso uredili stvari v zemljiški knjigi.«

V kakšnem položaju je tukaj Zvezda? Razmišljate mogoče o tesnejšem sodelovanju?

»To vprašanje je zelo zanimivo in ga bo potrebno v prihodnje nekoliko natančneje obdelati. Takole bi rekel: tu gre za vsebinsko zadevo. Zakon o podjetjih določa preoblikovanje podjetij v organizacijskem smislu in v skladu s tem zakonom se je preoblikovala tudi Radenska. Moravske Toplice so še zadnji čas potegnile poslovno potezo in se pred preoblikovanjem izločile iz Radenske. Drugače je z Zvezdo — ker se ni izločila, je bila priključena Radenski. Celotno premoženje je bilo dano Radenski, šele čez čas se je del tega vrnil nazaj v Zvezdo. Pri tem so precej izgubili. Slišal sem celo, da direktor Zvezde sploh ni v vodstveni skupini Radenske, to pa je slabo, saj lahko pomembno vpliva na delitev premoženja. Moravske Toplice so bile samostojna pravna oseba in so se kot taka tudi izločile iz Radenske. Torej Radenska nima pravice do premoženja Moravskih Toplic.«

Zadeva bo torej predana sodišču?

»Komisija je sestavila 21 zahtev; pozoren sem bil le na tiste, kjer so posredi večji zneski. Pri najpomembnejših zadevah se nekako nismo mogli dogovoriti, vsaka stran je imela popolnoma nasprotno stališče. Odločili smo se, da zadevo predamo sodišču, vsaka stran pa vloži svoje zahteve. To bo verjetno trajalo nekaj časa, saj gre za desetletno poslovanje. Toda dokumenti kažejo svojo resnico in jih bodo morali upoštevati.«

V Radenski se čutijo prevarane, saj so zadnjih deset let vse najpomembnejše službe (razvoj, naložbe) delale za Moravske Toplice.

»To je zmotno. Verjetno pomurski ljudje gledamo na Moravske Toplice preveč ›navzven‹. Vsak, ki se pripelje v Moravske Toplice, vidi le dva lepa hotela, bazene, bungalove, avtokamp itd. Po pogodbah, ki smo jih sklenili, bodo delavci zdravilišča odplačevali posojila vse do leta 2007. Torej je polovica premoženja le v številkah, bilancah, te pa niso dosegljive vsem.«

Bernarda B. Peček

V prvih treh mesecih so bile zmogljivosti zdravilišča Moravske Toplice slabo zasedene in so poslovanje zaključili z izgubo. Boljše je bilo aprila in v prvi polovici maja, saj jim je poslovanje prineslo tudi nekaj dobička. Med prvomajskimi prazniki so bile vse zmogljivosti 100-odstotno zasedene, kar je prav gotovo redkost v teh kriznih časih. Ena izmed značilnosti je, da je vse manj agencijskih in več individualnih ter domačih gostov.

R & S

Prve stroje mešane družbe iz Boračeve že poslali v Nemčijo. — Problemi z zavarovanjem poslov na domačem trgu — Osnovni cilj je doseči večji obseg dela in boljše finančne rezultate.

R in S, Radenska — Steinle, Full- und Packtechnik je novi naziv tovarne polnilne opreme, s katerim so se prvič predstavili že na mednarodnem sejmu MACROPAK (od 15. do 19. aprila) na Nizozemskem, ki je bil v komercialnem smislu za R in S več kot uspešen. Lahko bi rekli, da so tuji trg osvojili z »rinserji«, stroji za izplakovanje.

Za 240 zaposlenih je dela več kot dovolj. Vzdušje v tovarni je delovno, skoraj že mrzlično. Tega dne so pospremili na pot prve stroje, izdelane za nemške polnilnice, do srede junija pa morajo dokončati še nekaj večjih strojev za polnilnice mineralne vode in za pivovarne. 80 odstotkov vseh izdelkov bodo v letu 1991 izvozili.

Opremo, vredno od 6 do 7 milijonov mark, bodo uporabljali v Nemčiji, Franciji, Belgiji in Nizozemski, za Poljsko pa bodo izdelali polnilno linijo za pepsikolo. V kolektivu, kjer delajo inženirji skupaj z delavci pri vsakem posameznem stroju, ni problemov. Ovira, ki jo bodo še v tem letu premagali, je predolga priprava dela. Morali bodo posodobiti opremo za obdelavo pločevine, saj je še vedno vloženega preveč živega dela, medtem ko najpomembnejše in občutljive dele strojev za paletiranje, polnjenje ali izpiranje kar uvažajo. Z aprilom sta začela v tovarni R in S delati tudi dva priznana strokovnjaka, ki bosta pripravila teren za čim manj bolečo reorganizacijo dela v tovarni, tako da ne bi motili tekoče proizvodnje. V poštev bodo prišle konstrukcije, tehnologija in priprava dela, cilj vseh ukrepov pa bo večja produktivnost. Kakor je povedal direktor podjetja Andrej Frangež, imajo kar nekaj večjih kupcev tudi v Jugoslaviji. Za nakup strojev so zainteresirali pivovarno v Valjevu v Srbiji, v Banja Luki in Makarski pa bi radi opremo za polnjenje pepsikole.

»S temi kupci se šele pogovarjamo, kajti velik problem je zavarovanje posla. Garancija banke ni dovolj. Oni so sicer močno zainteresirani in pripravljeni dati garancijo banke, toda vsak posamezni posel je vreden od 4 do 6 milijonov mark. Tudi akceptni nalogi niso dovolj, ker ni nobene discipline. sedaj iščemo možnost, da bi posel zavarovali preko zavarovalnice Triglav, ta pa išče ustreznega partnerja v Srbiji in Hrvaški,« je povedal Andrej Frangež, ki je okog pol leta delal v predstavništvu Pepsi Co na Dunaju.

S kakovostjo opravljene ga dela nimajo težav, smo še izvedeli. Razumljivo, saj vse vitalnejše dele uvozijo, za kakovost opravljenega dela vsakega posameznega delavca pa skrbijo sodelavci Projekta kakovosti. Že tri leta namreč spremljajo in z računalniki obdelujejo podatke o vrsti opravljenega dela in delavcih. Na tak način se lahko sproti seznanijo z vsemi slabostmi, ki ovirajo večjo produktivnost, in hkrati takoj ugotovijo, ali so le-te tehnološkega, človeškega ali drugega izvora.

Bernarda B. Peček

Minuli teden (8. maja) so v tovarni R&S (bivši tovarni polnilne opreme) naložili na tovornjak prve nove stroje. Velik dogodek za vse zaposlene so proslavili na primeren način.

Podjetnik v sistemu brez sistema

Leto dni bo, odkar se Ludvik Rajbar, nekdanji direktor radenskine Tovarne polnilne opreme, še prej pa polnilnice mineralne vode, dokazuje v zasebnem poslu. Čeprav vajen novinarjev, je bilo tokrat potrebno kar nekaj trme in prepričevanja o tem, da je pravi sogovornik, ki lahko osvetli razliko med menedžerjem v zasebni lasti in družbeni firmi ter ob tem vse težave, s katerimi se srečujejo podjetniki.

»Nisem prepričan, da sem pravi človek, ki bi lahko pojasnil to razliko,« meni Ludvik Rajbar. »Tako kot jaz tudi moji sedanji sodelavci smo v družbeni firmi delali tako oz. skoraj tako, kot če bi imeli v podjetju opravka z lastnim kapitalom. Nisem tudi prepričan, da sedaj delamo več kot takrat. Vendar pa moram priznati, da je vse skupaj zelo zelo drugače. Nekatere stvari so tako zelo enostavne, da se še sedaj ne morem navaditi. Mi je pa pri vsem bila zelo dobrodošla šola Branka Kocuvana, ki bi jo priporočal marsikateremu menedžerju v zasebni ali družbeni firmi ter politikom, ki se ukvarjajo z ekonomijo. Iz družbene firme sem odšel v času največjih sprememb in danes zagotovo vem, da se ne bi želel vrniti v podjetje, kjer bi moral delati po pravilih igre, ki so veljala takrat.«

Vaše podjetje oz. dejavnost je tesno povezana s poslovnim sistemom EEK Videm, d.o.o., z avstrijsko firmo Pumpen Fabrik Ernst Vogel, pred kratkim pa ste postali tudi član družine Nissan.

»Najprej smo ustanovili družbo EKR—Energetika—Kocuvan—Rajbar, z namenom, da opravlja zunanjetrgovinsko dejavnost za hitro razvijajoči se poslovni sistem EEK Videm, d.o.o. Ko pa je EEK Videm postal zastopnik avstrijske firme Pumpen Fabrik Ernst Vogel, je EKR prevzel tudi zastopanje te firme. EKR je poslovno in eksistenčno odvisen od sistema EEK Videm, ki s sodobno organizacijo, projektnim načinom dela ter izjemno visoko izobrazbeno sestavo zaposlenih (več kot polovica od sto in nekaj zaposlenih ima visoko izobrazbo) omogoča izvedbo velikih projektov s področja energetike, elektronike, žičnih in brezžičnih telemetričnih naprav in trgovinske dejavnosti, ki podpira izvedbo teh projektov. Očitno gre za zelo uspešen poslovni sistem, ki se na osnovi dobrega programa, visoke kakovosti in poslovnosti hitro razvija.

Ob tem pa smo se odločili, da postanemo člani družine Nissan, ki je četrti največji izdelovalec avtomobilov na svetu. Ker ta dejavnost brez servisov, popravil in trgovine z rezervnimi in dodatnimi deli ni popolna, je nastala ideja o Avtohiši Rajbar. V ta namen smo kupili najsodobnejšo elektroniko, računalnik, ki bo povezan z NISS-avtom Jugoslavija in bo spremljal vse naše kupce, omogočil pisno komunikacijo z njimi, opozarjal na tehnične preglede, jim svetoval — vse po osnovnem predpisu Nissana, da lastnik tega japonskega avtomobila ne sme vedeti, kje ima motor.«

»Živimo v sistemu brez sistema, ko se zakonodaja na področju trženja spreminja čez noč in največkrat skregamo s tržno logiko, ko procesi doma negativno vplivajo na sklepanje poslov s tujimi partnerji ... Kako vse to na svoji koži občuti EKR?

»EKR je dolžna spremljati in z zunajtrgovinsko dejavnostjo podpirati sistem EEK, kar ji tudi uspeva z večjimi ali manjšimi težavami. Ena od osnovnih težav je negotovost, stalno spreminjanje pravil. Začeli smo s konvertibilnim dinarjem, končujemo pa z načini, ki so nam, ki smo že dolgo v gospodarstvu, dobro znani — akreditivi na 45 dni, »šticungami« ... Po drugi strani se nam zmanjšuje jugoslovansko tržišče — pri tem mislim na posel s črpalkami. Glede na samo teh nekaj težav in negotovost, saj navsezadnje niti ne vemo, v kateri državi živimo, je zelo težko ocenjevati prihodnost naših dejavnosti. Najbolj zanesljiv je obstoj poslovnega sistema EEK in servisne dejavnosti, zato tudi gradimo na teh sistemih. Verjamem v staro pravilo, da sleherno podjetje propade, če se neprestano ne razvija.«

RENATO FICKO

Medicop bo spet v Zagrebu

Tudi na letošnjem mednarodnem sejmu medicinske opreme v Zagrebu se bo s svojim programom predstavilo zasebno podjetje Medicop iz Černelavec. Program izdelkov so od lani precej razširili, tako da se bodo na sejmu predstavili še s stropnimi stativi in nekatero medicinsko opremo ob bolniških posteljah za intenzivno nego. Če bodo pravočasno dobili tudi ogrodje reanimacijskega kovčka, ga bodo, napolnjenega skoraj v celoti z lastnimi izdelki, predstavili tržišču zdravstvene opreme. Do sedaj so take kovčke za oživljanje zdravstvene ustanove kupovale na tujem.

Pomembna novost Medicopa je tudi trdnejši dogovor s Cimosom o sodelovanju pri opremi reševalnih vozil. Sodelovali so že prej, vendar ne tako obvezujoče. Z opremo reševalnega vozila pa se je Medicop uspešno predstavil že na lanskem mednarodnem sejmu medicinske opreme, tokrat pa bodo opremo predstavili skupaj s Cimosom in Prvo pomočjo iz Zagreba, s katero tudi sodelujejo.

Sicer pa je Medicop s svojo medicinsko opremo navzoč že skoraj v vsej Jugoslaviji, največ sodelujejo z bolnišnicami in zdravstvenimi ustanovami iz Slovenije in Hrvaške, upajo pa tudi na zunanji trg, predvsem na sosednji državi.

Zdravstvo je že lep čas v velikih denarnih težavah, to pa dobro vedo tudi v Medicopu, saj zdravstvene ustanove težko plačujejo račune za potrebno opremo.

mh

Zatiranje plevela v koruzi po vzniku

Opravljena je setev koruze in v večini primerov tudi škropljenje proti plevelom. S standardnimi škropljenji, kot so primextra, ciatral, lasso — atrapin ipd. zatremo večino plevelovm, ostane oziroma vznikne pa še nekaj trdovratnih plevelov. Med temi so pogosti večletni, kot je pirnica, zadnje čase divji sirek, koreninski, kot je slak in osat ter nekaj na atrazin odpornih, kot sta bela metlika (loboda) in ščir

2,4 D je skupina, v katero spadajo deherban, herbocid, korovicid in še nekateri. Dobro deluje na slak in osat, belo metliko in ščir zadrži v razvoju. Povzroča deformacije na koruzni rastlini, ki se kažejo v polaganju posevka, lomljenju rastlin ali celo znižanju pridelka. Izjemoma bi omenjena sredstva uporabili do 1,5 l/ha, vendar koruza ni višja kot 15 — 20 cm.

Lentagran EC ali lentagran WP je selektivni kontaktni herbicid, ki zelo dobro uniči ščir in belo metliko. Po vzniku koruze ga uporabljamo v formulaciji EC 1,5 — 2 l/ha oziroma WP 2 — 3 kg/ha. Če ga kombiniramo z atrazinom (radazin, atrapin), npr. lentagram EC 2 l + atrapin 2 l, razširimo njegovo delovanje na enoletne trave (kostreba), vendar pazimo, da ima ta 2—3 liste. Tovarniška kombinacija omenjenih pripravkov se imenuje clap in se uporablja 4 l/ha. Če smo že uporabili sredstvo primextra, lasso combi ali ciatral in nimamo v posevku enoletnih trav, ne svetujemo uporabo sredstva clap, pač pa čisti lentagran.

Banvel 480 je pri nas manj poznan. Poleg omenjenih širokolistnih odpornih plevelov v koruzi uničuje dobro tudi slak. Uporablja se 0,6 — 0,7 l/ha na vzniku koruze. Njegova uporaba je možna tudi pozneje, vendar prej, ko koruza prekriva plevele, idealno, ko je koruza visoka 15 cm.

Novi herbicid **harmony** se prodaja v obliku granul. Uničuje širokolistne plevele, predvsem tiste, ki so odporni na atrazin. Uporabljamo ga, ko je koruza v fazi 2—4 listov, pleveli pa nimajo več kot 4 liste. Uporaba sredstva harmony je 10—15 g/ha. Možno ga je kombinirati z atrazini (2 kg/ha — pripravku), ko se njegovo delovanje razširi delno na travne prosaste plevele ali s sredstvi 2,4 D (deh; herbocial) 1 l/ha in ne več, ko njegovo delovanje razširimo na slak.

Tell WG 75, herbicid, ki se uporablja v količini 40 g/ha z dodatkom 0,1 % mineralnega olja extravon. Dobro uniči pirnico in divji sirek. Poleg tega uniči tudi ščir, belo metliko in še nekaj širokolistnih plevelov. Škropimo, ko ima koruza 3—8 listov oziroma pleveli 10—20 cm.

Geza Džuban, dipl. inž. kmet.

Prevzemajo izkušnje nizozemskih sadjarjev

Ko so pred dobrim desetletjem v Kmetijski zadrugi Panonka začeli urejati prve nasade sadnega drevja, verjetno še niso slutili, da se bodo za njihovo delo zainteresirali tudi tuji partnerji. Sodelovanje z nekaterimi nizozemskimi firmami je Panonka začela v semenarstvu, nato pa so ga prenesli tudi v sadjarstvo. Poleg kakovostnega semenskega materiala v zadnjih letih Panonkini sadjarji uvajajo v pridelavo tudi nizozemsko tehnologijo in tamkajšnje izkušnje. Ena od nizozemskih firm je tako sodelovala tudi pri ureditvi sodobnega sadnega nasada v Selu na Goričkem, v katerem so uredili namakalni sistem, ki obenem omogoča dodajanje potrebnih hranil.

Jan Haker, kmetijski ataše nizozemske ambasade v Beogradu, si je ogledal sodoben sadovnjak v Selu, kjer so po nizozemski tehnologiji uredili tudi namakalne naprave, ki hkrati omogočajo tudi dodajanje potrebnih gnojil. Celoten proces je voden računalniško.

Sredi prejšnjega tedna si je ta nasad ogledal tudi gospod Jan Haker, kmetijski ataše nizozemske ambasade v Beogradu, ki se je ob tej priložnosti srečal s predstavniki zadruge in kooperanti ter jih seznanil z nekaterimi izkušnjami nizozemskega sadjarstva. Jan Haker je tokrat že drugič obiskal Panonko in je bil navdušen nad dosežki tukajšnjih sadjarjev. Po njegovih besedah ima prav Goričko ugodne podnebne in talne razmere za razvoj sadjarstva, s tem pa tudi vse možnosti za doseganje dobrih in kakovostnih pridelkov. Zato je sodelovanje z nizozemskimi firmami še toliko pomembnejše, saj imajo Nizozemci daljše izkušnje v sadjarstvu in so svoje izkušnje pripravljeni prenesti tudi k nam.

»Veliko entuziazma je med vašimi sadjarji, saj svoje delo opravljajo z občutkom,« nam je v pogovoru povedal Jan Haker, »vendar se bodo morali še veliko naučiti in izboljšati. Sposobni so pridelati kakovostno sadje, po kakršnem je povpraševanje na tržiščih zahodne Evrope, vendar to še ni dovolj. Pomembno je tudi, kako je to sadje obrano, kako embalirano, da bo čim dlje vzdržalo in obdržalo kakovost.«

Izmenjava izkušenj z nizozemskimi sadjarji je zato še toliko pomembnejša in po zagotovilih njihovega kmetijskega atašeja pri jugoslovanski ambasadi so Nizozemci pripravljeni to sodelovanje tudi finančno podpreti. Vlada je zato ustanovila poseben sklad, namenjen za financiranje prenosa znanja v prakso, sredstva iz tega sklada pa bodo usmerjali tudi v države Vzhodne Evrope, s ciljem, da bi dvignili kakovost pridelave. Ob nedavnem obisku slovenskega kmetijskega ministra dr. Jožeta Osterca na Nizozemskem mu je tamkajšnji kmetijski minister zagotovil tovrstno pomoč, obisk Jana Hakerja v Panonki pa je že prvi korak na poti k uresničitvi te pomoči.

Ludvik Kovač

Pletev (mandanje) vinske trte

Pletev vinske trte je prvo vinogradnikovo zelěno delo v vinogradu. S pletvijo odstranimo odvečne nerodne poganjke (zelene mladike). Ti poganjki porabijo v začetku rasti obilo rezervnih hranil. Pleti začnemo, ko je minila nevarnost spomladanskih pozeb in so mladike dolge nad deset centimetrov (vidimo prve grozdiče — kabrnike). Čeprav nam pletev(mandanje) vzame dosti časa, je priporočljivo to opravilo opraviti, saj imamo pri tej dolžini mladik najboljši pregled in zaradi nežnosti in krhkosti mladik lahko opravimo pletev ročno. Posebno pomembno je pleti v vinogradih z manjšimi medvrstnimi razdaljami in pri bujno rastočih sortah. Priporočljivo je, da v rodnih vinogradih pleve trto vinogradnik, ki jo je obrezoval, kajti pletev je korektura rezi. Mnogokrat je potrebno v rodnih vinogradih puščati tudi jalovke (nerodne mladike, ki so odgnale iz tri- ali večletnega lesa), predvsem takrat, ko hočemo vzgojiti novo debło (pomladiti trs), kordon, oziroma znižati rodni štrcelj. Pri pletvi oplevemo tudi nerodne mladike, ki so pognale iz sobrstov na šparonih. Pustimo samo najmočnejše, ki poženejo iz glavnega brsta. Oplevemo tudi slabo rastoče nerodne (pri nekaterih sortah rodne) mladike, ki so odgnale iz spečih očes na deblu in drugem starem lesu. Pri močnem nastavku pa odstranimo tudi nekaj rodnih mladik, kar pa vinogradniki le s težavo storijo. Ker so v zadnjih letih posadili veliko vinogradov, si poglejmo posebnosti pletve za različne starosti vinograda.

— PRVI LETNIK

(letos posajeni vinogradi)

Cepljenke že odganjajo, pleti pričnemo, ko so poganjki dolgi 5 cm, pustimo dva poganjka, tam, kjer je najbolj rizično območje za točo (?), pa lahko pustimo vse poganjke, kajti prvo leto je pomembna listna masa, ne pa dolžina posameznega poganjka.

— DRUGI LETNIK

Puščamo dva najmočnejša poganjka, pa ostale ostranimo. Če je rast slaba, pustimo samo enega. Poganjke privezujemo h kolu.

— TRETJI LETNIK

Pri vzgojni obliki »gijo«, kjer smo spomladi obrezali rozgo eno oko nad ali pod glavno žico, pustimo pri debelejšem deblu tri do pet najvišje ležečih mladih, kjer je deblo tanjše, pa dve. V tretjem letu obstaja nevarnost, da trto preveč izčrpamo, če pustimo več mladik, kot pa je navedeno. Pri kordonski vzgojni obliki (kratki kordon), pustimo na kordonu iz vsakega očesa na gornji strani kordona eno mladiko, mladike, ki odganjajo iz spodnje strani, odstranimo. Najvišje na deblu (ob upognjenem delu) pa še pustimo eno do dve mladiki, tako da imamo maksimalno pet do osem mladik, ki so večinoma rodne, kajti rastejo iz dveletnega lesa. Dosti je primerov na terenu, da vinogradniki puščajo za deblo in kordon pretanke rozge (premer mora biti vsaj 8 mm). V takih primerih odrežimo rajši rozgo do te debeline.

Pletev(mandanje) je tudi ukrep, ki nam zmanjša možnost pojava glivičnih bolezni. Pri pletvi popravljamo tudi mladike med žice in jih s tem obvarujemo, da nam jih veter oziroma mehanizacija ne polomi.

Tehnološka služba
KZ Panonka,
inž. E. Novak

Češnjeva muha

Skoraj vsako leto se jezimo zaradi črvivih plodov češenj. Najbolj so napadene predvsem pozne sorte. Neredko se zgodi, da je več kot 70 % plodov črvivih.

Črvivost povzroča češnjeva muha. Velika je 3,6—5 mm. Je črne barve z rumenimi pegami. Ima 4 modro-črna krila, kar je posebnost tega škodljivca. Muha se pojavlja konec maja in na začetku junija. Prva jajčeca odloži 15 dni po začetku leta. Jajčeca odlaga posamično na plod češnje. Za odlaganje zbira plodove, ki so začeli menjati barvo. Ličinka muhe živi v notranjosti plodu in se v njem tudi popolno razvije. Potem se spusti na zemljo in se zabubi v globini nekaj centimetrov. Drugo leto se začne razvijati, ko zemlja doseže 5° C.

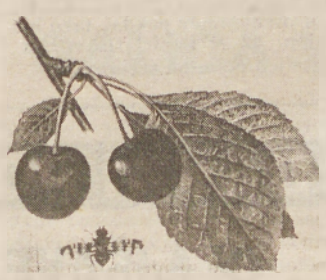

Pojav muhe lahko kontroliramo z rumenimi lepljivimi ploščami. S tem lahko ugotovimo številčnost in dinamiko pojavljanja muhe. Rumena barva namreč privablja muhe, ki se potem zalepijo na ploščo. Rumene plošče pa lahko uporabljamo tudi za zatiranje muhe, ne samo za ugotavljanje številčnosti. Na drevo je potrebno obesiti večje število takih plošč in število ujetih muh je tako veliko, da je število okuženih plodov minimalno. Medtem ko so v tujini te plošče že dalj časa v prodaji in uporabi, se sedaj dobijo tudi pri nas v kmetijskih apotekah pod imenom plošče BIOTOLL GREEN.

Kemično zatirali jih tako ne bomo v tolikšni meri. V poštev pride le na sortah in drevesih, ki so vsako leto zelo močno napadene. Če nam omogoča čas, lahko uporabimo pripravka lebaycid ali rogor z karenco 21 dni. V primeru, da smo ta rok škropljenja zamudili, lahko uporabimo pripravke s krajšo karenco (14 dni) — dipterex, lasudin ali malation.

dipl. inž. agr. Iztok Keuschler

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

V pričakovanju poprave krivic

Kreftovim iz Biserjan so po vojni odvzeli 3,5 hektarja njiv in 1, 8 hektarja vinograda

Te dni sem v dveh slovenskih dnevnikih zasledil pismi, ki ju je podpisal Peter Kreft iz Biserjan pri Vidmu ob Ščavnici. V njiju protestira, ker nova oblast dolgo ne uresniči obljub o vračanju nacionaliziranega premoženja. Med oškodovanci je tudi njegova kmetija, saj so ji po vojni na temelju zakona o zemljiškem maksimumu odvzeli 3,5 hektarja zemlje, na podlagi določil zakona o odpravi viničarskih odnosov pa je kmetija izgubila 1,8 hektarja vinograda. Petra so izvolili za predsednika podružnice Združenja lastnikov razlaščenega premoženja. Je zelo delaven, vendar nemočen, kajti zakona o denacionalizaciji še vedno niso sprejeli.

»Čeprav obdelujem s svojo družino 9,5 hektarja površin, je to malo za sodobno kmetijo, zato je treba zemljo najemati. Ta čas imamo v najemu 3 hektarje. Preusmerili smo se v rejo krav molznic. Zdaj jih imamo 12 in letno oddamo okrog 50 000 litrov mleka. Redimo tudi plemenske telice. Trenutno jih je v hlevu 10. Medtem ko z oddajo mleka ni težav, so motnje pri prodaji plemenskih telic, saj ni več kupcev iz drugih republik.«

Peter Kreft je prepričan, da bo nova oblast prej ko slej popravila krivice. Če bodo dobili premoženje v naravi, torej njive, bodo verjetno zgradili še en goveji hlev, saj bo tedaj več krme. Že za sedaj je je dovolj in skoraj ničesar ni treba kupiti. Poskrbel je tudi za naslednika. To bo sin Branko, ki je že končal strojno kmetijsko šolo, medtem ko je hčerka Marija postala inženirka kemije in išče službo.

Ob našem obisku je bil Peter pražnje oblečen. Njegovo ženo Marijo smo pobarali: »Le kdaj pa dela, ko pa mora zdaj na ta zdaj spet na drug sestanek?« a nobene ni rekla čez svojega moža, ampak še naprej pridno šivala s šivalnim strojem. Toliko časa pa si je le vzela, da je ponudila pravkar pečene kvasenice. Pač pa smo vsi skupaj ugotovili, da je še poslanec kmečke zveze v zboru krajevnih skupnosti občine Gornja Radgona, dolga leta pa je vozil avtocisterno pri domačem gasilskem društvu, saj je opravil potrebne izpite za poklicnega voznika motornih vozil.

Je že tako, da se človek, ki živi na zemlji in jo obdeluje, vedno znova vrača k njej. Tako tudi Peter Kreft na koncu pogovora ni pozabil omeniti, da ob živinorejski proizvodnji ne zanemarja tudi rastlinske. Pa ne le zaradi pridelovanja krme (koruze) za potrebe svojih živali, ampak tudi zaradi neposredne prodaje. Med prvimi je pridelval sladkorno peso, z njo dosegal visoke hektarske pridelke; potem je z njo za nekaj časa prekinil, letos pa je spet zasejal 0,80 hektarja. Ko mu bodo vrnili nacionalizirano zemljo, bo pridelkov še več. Pa smo tam: po vojni so ljudem vzeli osnovno sredstvo, ker so se bali bogatenja, kulaštva . . . Krivice je treba popraviti čimprej in na to je Peter opozoril ne le v svojih pismih, ampak tudi v razgovoru za domači tednik.

S. Sobočan

Na domačiji Petra Krefta v Biserjanah redijo 25 glav govedi. Če bodo dobili nazaj odvzeto zemljo, bodo najbrž zgradili še en hlev in seveda povečali stalež živali.

Foto: Š.S.

Graditelji, pozor!

tig

tesarstvo in gradbeništvo M. Sobota, Miklošičeva 91 tel. 069/26 067 vam ponuja:

— izvedbo vseh vrst lesenih strešnih konstrukcij
— pokrivanje streh s TEGOLO CANADESE, ETERNITOM, SALONITOM in drugimi opečnimi kritinami
— gradnja objektov

IŠČEMO NAJ-KMETIJO

Imate ali morebiti poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja s prekmursko ali prleško pokrajino, kmetovanje, ki je prijazno do narave, in dvorišče, po katerem se z veseljem sprehodite? Prijavite jo na naslov: VESTNIK, Titova 29, 69000 M. Sobota, do 15. junija, kajti iščemo naj-kmetijo Pomurja.

Najlepše in ekološko urejene kmetije bodo nagrajene!

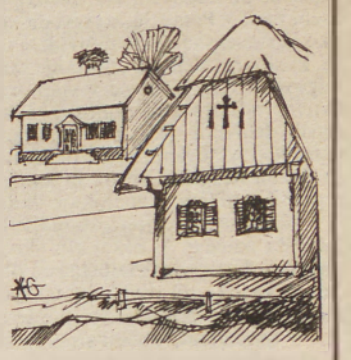

PRIJAVNICA

Naslov lastnika kmetije: _____

Kratek opis kmetije: _____

Predlagatelj: _____

FRANCEKOVO PREMIŠLAVANJE

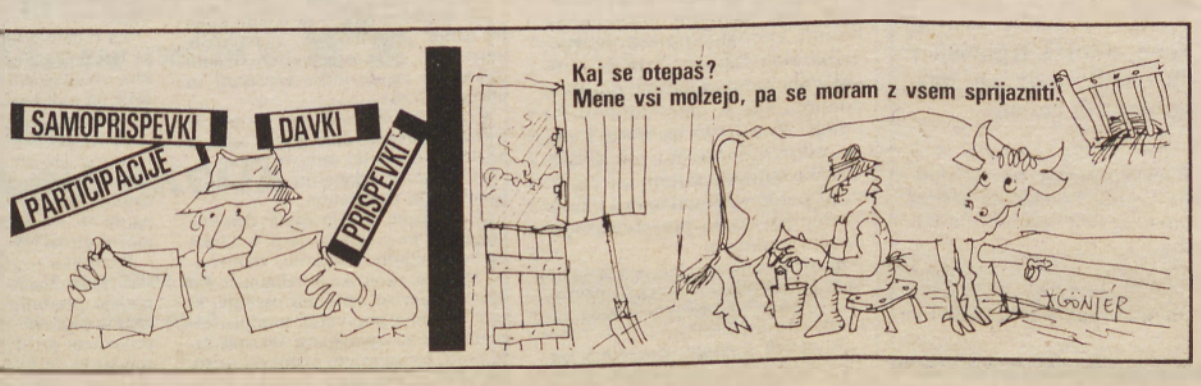

ARBEN XHAFEPI, urednik dramskega programa ukinjene TV Priština

Utrujeni od politike in novinarstva

Arben Xhafepi je eden izmed 1300 nezaposlnelih oz. odstavljenih novinarjev ukinjene prištinske RTV, ki je na povabilo neodvisnega sindikata novinarjev R Slovenije prišel iskat podporo in solidarnost za pridobitev nacionalnih, političnih, socialnih, gospodarskih in kulturnih pravic, ki so jim bile odvzete in ki jih kot novinarji albanskega rodu na Kosovu niso nikoli prav občutili.

Pod pretnjo državljanske vojne in v pričakovanju treznih dogovorov republiških vodij o prihodnosti Jugoslavije ostaja krizno žarišče Kosovo v senci dogodkov. Nepomembno ostaja tudi to, da Albanci na Kosovu po ukinitvi albanskega programa na radiu in televiziji Priština julija lani in ukinitvi Rilindje v avgustu ostajajo prikrajšani za univerzalno pravico do informiranja in komuniciranja v materinem jeziku.

Arben Xhafepi, kje in kako ste člani neodvisnega sindikata kosovskih novinarjev iskali svoje pravice in pravice albanskega naroda, da bi ukinili železno zaveso, ki pokriva kulturno-informativni in komunikacijski albanski prostor na Kosovu?

»Lani, ko smo ostali na cesti, smo iskali pomoč pri ustreznih institucijah na zvezni ravni, pisali smo protestna pisma vladi in z glavo na pladnju zborovali pred poslopjem RTV Priština -- brez uspeha. Naše in na naše težave smo opozarjali z gladovnimi stavkami po evropskih mestih ter moledovali za solidarnost v evropskem združenju neodvisnih novinarjev v Bruslju, ki ščiti interese 170.000 novinarjev. Zdaj smo v Sloveniji, pri stanovskih kolegih, kjer smo deležni razumevanja, obljubili pa so nam tudi pomoč.«

Kako živi 1300 novinarjev v množici 55.000 ljudi, ki so odstranjeni z delovnih mest, med 15.000 zaposlenimi, ki ne dobivajo plač, in med armado brezposelnih, ki iščejo delo ali delajo sezonsko izven Kosova?

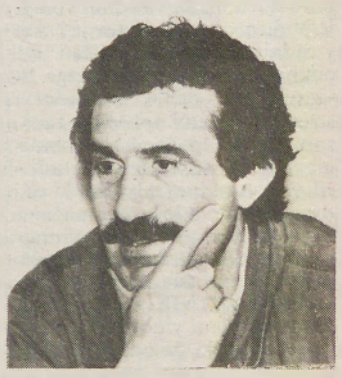

»Noben od nas ni zaposlen v bivši hiši, ker nismo pristali na diktat policijske države. 9-urni TV program, ki smo ga z veliko truda in ljubezni gradili od leta 1974, je sedaj zreduciran na 15-minutno predvajanje vesti v albanskem jeziku. Tisti, ki smo novinarji, pišemo honorarno za nekatere tednike, večina pa jih je ostala brez kakršnekoli materialne, socialne in zdravstvene pomoči. Nekaj novinarjev prejema solidarnostno podporo, dobrovoljne prispevke v višini 2.000 din, ki jih zbira sindikat. Sam sodelujem pri neodvisnem tedniku Koha-Čas, ki je analitičen in angažiran, brez kompleksov in tabu tem.«

Kakšna bo pomlad kosovskih novinarjev?

»Mi smo počasi že utrujeni od novinarstva, od politike, vendar nismo hedonisti. Prihodnost novinarstva na Kosovu vidim v profesionalnosti, kajti vsaka manipulacija ali odvisnost se plača z degeneriranjem lastne morale in intelekta. Ko to občutiš na sebi, lahko posplošiš. Mi ne želimo Kosova, na želimo posedovati institucij informiranja, zahtevamo pa, da so te institucije tudi naše. Za nas niso pomembne meje, za nas je pomembna odprtost meja. Zahtevamo, da svobodno in enakopravno komuniciramo s svetom znotraj svojega kulturnega prostora, kajti le tako bodo umetno ustvarjeni problemi v zvezi z mejami sami po sebi rešeni. O posledicah informativne blokade naj razmišljajo drugi, je pa dejstvo, da se je zaradi našega primera kompromitirala cela Jugoslavija.

RENATA FICKO

Ali bodo delavci letovali?

Težak gospodarski položaj v lendavski občini je zagrenil življenje marsikaterega delavca, še zlasti pa tistim, ki so ostali brez dela. O letovanju se govori čedalje manj, tudi v tistih delovnih organizacijah, ki so izplačale regrese za dopuste, saj je letovanje za marsikoga postalo le pobožna želja.

Naftarji imajo več letovišč, v Povljanih, Rovinju, Vrsarju, Savudriji, Čateških Toplicah in v madžarskem termalnem kopališču Zalakaros. Na podlagi dosedanjih prijav ugotavljajo, da je zanimanje za letne oddihe zelo slabo. Vzrok za to je, tako pravijo delavci, politični položaj pri nas, pa tudi gospodarska kriza. Tudi cena letovanj je za marsikoga nesprejemljiva. Pred nedavnim so se cene letovanj dvignile za 40 odstotkov. Kot kaže, bo večina delavcev iz lendavske občine ostala doma.

JD

CEPLJENJE LISIC

NE PRIJEMAJTE VAB!

Že v soboto so lovci v ljutomerski in gornjeradgonski občini po loviščih nastavili vabe s cepivom za cepljenje lisic proti steklini. Vaba je izdelana tako, da živali, če jo pregrize ali zagrize vanjo, cepivo brizgne v gobec oziroma pride v stik s sluznico. Vaba je kvadratne oblike, rjavosive barve, cepivo pa je v bistvu oslabljen virus stekline, zato je treba strogo upoštevati navodilo, da se vabe ljudje, še posebej pa otroci, ne smejo dotikati, saj jim cepivo lahko brizgne v oči ali obraz. Če se to slučajno le komu primeri, mora takoj obiskati antirabično ambulanto zavoda za socialno medicino in higieno, kjer imajo cepivo proti steklini.

Cepivo deluje štirinajst dni, zato bodo v loviščih ljutomerske in radgonske občine vabe lovci pobrali 8. junija. V tem času morajo lastniki imeti privezane pse (klateške pse in mačke bodo lovci pobijali), nadzorovati mačke, še naprej pa velja navodilo, da se je divjih živali treba izogibati, še posebej tistih, ki so sumljive. Prav tako je treba prijaviti vsak ugriz, saj so lani v Pomurju odkrili 11 steklih živali, bolezen pa se seli tudi v naselja, saj so za to boleznijo obolele tudi mestne domače živali.

Akcija cepljenja steklih lisic, ki jo izvaja veterinarska služba, inšpekcijske službe ter lovci, je širša akcija evropskih držav za zatiranje stekline. Iztrebiti je s tem gotovo ne bodo mogli, bodo pa jo vsaj omejili. V ostalih delih Slovenije so cepljenje že opravili, tako je sedaj na vrsti radgonska in ljutomerska občina (meja je reka Mura), v jeseni pa jo bodo izvedli še v soboški in lendavski občini.

IZ POMURJA ZA NATEČAJ JAVNIH DEL

Za številkami brezposelnih, 70 tisoč v Sloveniji (ob koncu leta naj bi se po napovedih ta številka povzpela že na 120 tisoč), blizu osem tisoč v Pomurju, so seveda konkretne življenjske usode. Koliko je slovenska vlada to uvidela in pripravila programe za delavce, ki so brez dela, je vprašanje, na katerega lahko damo različne odgovore. Res je, da so v vladi odločili za dejavnosti ali ukrepe aktivne zaposlovalne politike, ki vsebujejo finančno vzpodbujanje novih delovnih mest, sofinanciranje priprave in prekvalifikacije delavcev, svetovanje za podjetništvo pa tudi javna dela, vendar so programi nekoliko pozni, in kar je najbolj zaskrbljujoče, zanje v republiški blagajni zmanjkuje denarja.

Kljub temu je petnajsti maj bil rok za prijavo javnih del na republiški natečaj. V nekaterih slovenskih občinah so ta denar že dobili, tudi radgonska občina za obnovo negovskega gradu in lendavska za urejanje divjih odlagališč. Ta teden pa so pomurski izvršni sveti obravnavali programe še nekaterih javnih del.

V ljutomerski občini so program pripravile nekatere krajevne skupnosti, predvsem za komunalna dela, potem center za socialno delo za pomoč ostarelim in komunalno podjetje. Radgonska občina računa na del republiških sredstev za nadaljevanje obnove negovskega in začetek obnove radgonskega gradu, za obnovo športnih objektov, tamkajšnji center za socialno delo pa za program pomoči ostarelim. Tudi soboška občina ima program za obnovo gradu in pogozdovanje, lendavska pa že ima javna dela za čiščenje odlagališč.

Programe bodo z območnih enot zavoda za zaposlovanje poslali v presojo v republiko. Morda bi si želeli za Pomurje kaj več kot le našteto, vendar je treba povedati, da je za vsak program že doma treba imeti večino denarja. Četudi je namreč program sprejet med javna dela, zavod za zaposlovanje primakne le denar za nagrado delavcev ter malico in prevoz na delo. Delavci naj bi v tem času bili tudi pokojninsko zavarovani. Za vse ostalo mora denar imeti tisti, ki je program pripravil.

Majda Horvat

Trgovina

POREDOŠ

v Ižakovcih

POSEBEJ UGODNO PRODAJA IZDELKE

Lesne iz Slovenj Gradca do 20. maja.

● Ugodna ponudba zaščitnih premazov za les in kmetijskega ter gradbenega materiala!

TTT Transport Trgovina Turizem Poredoš

Novo, odprta trgovina v Puconcih nudi po najugodnejših cenah:

trenirke, športne dresi, spodnje perilo, bombažne srajce, kopalke, tenis opremo in kolesa

Obiščite nas v Puconcih!

VESTNIKOV VLAK 91

POTOVANJE PO ZASAVJU

II. ZAGORJE

Danes se odpravimo v občino Zagorje ob Savi. Nastala je leta 1850, vendar je bila takrat precej manjša, kot dandanes. Današnjo obliko ima od leta 1961, ko so dvoje njenih zaselkov priključili sosednji litijski občini. Od vseh treh zasavskih občin je največja, saj meri 147,25 km².

Občinsko ozemlje se razprostira na obeh straneh Save in je zelo razgibano. Zagorjani in Zagorjanke niso tako zelo vezani na delo pod zemljo in v industriji kot v Trbovljah in Hrasntiku, saj je kar nekaj prebivalstva kmečkega, vendar vseeno tudi Zagorje ponavadi obravnavamo kot rudarsko-industrijsko občino, se pravi kot kraj, ki mu v teh časih ne gre ravno dobro. Vendar se Zagorjani ne dajo.

Nekdaj so bile za Zagorjane oziroma nekdanje prebivalce teh krajev zelo pomembne poti, ki so vodile od Save proti Trojanam (v rimski dobi Atransu) in po Savi navzdol. Že v halštatski dobi so tu kopali, venda ne premoga, mapak železovo rudo. Kasneje se je to izgubilo in pozabilo, Poti pa so ostale. Še znameniti rokovnjači so operirali v teh krajih in tu začeli spremljati tovore in popotnike, ki so jih kasneje v bolj odročnih in samotnih delih cest oropali. Tudi gradov je bilo kar veliko in zdaj omenimo vsaj Medijskega, ki je bil last Valvazorjeve družine. V času Janeza Vajkarda Valvazorja so kmetje odkrili premog, njegovo uporabno vrednost pa so že dobro poznali okrog leta 1740. Kopati so ga začeli kaj kmalu, vendar ne preveč uspešno. Šele leta 1795 postane tu uspešno in pomembno. Ampak premogovništvo ne doživlja krize samo dandanes, ko rudnik v Zagorju zapirajo, krize so morali Zagorjani skupaj s Hrastničani prenašati že nekdaj, tako ni čudno, da je ta del slovenstva razseljen po vsem svetu.

Vrnimo se na poti, ki vas lahko pripeljejo v Zagorje. Po Savi ne boste prihajali, razen če ste navdušeni nad kajaki, tudi letališča tu ni, čeprav zdaj gradijo takšnega za motorne zmaje. Spet ostanejo ceste in železnice. Po železnici je še najlaže priti (postaja naprej od Trbovelj proti Ljubljani), saj so ceste v Zagorje take kot v celo Zasavje. Tiste iz Trbovelj že poznate, poglejmo še druge. Ena bolj znanih je ona, ki se odcepi na Trojanah s ceste Ljubljana—Celje. Odcep je točno pri prodajalni znamenitih trojanskih krofov. Potem se peljete do Izlak, kjer so Medijske Toplice, za katere ste najbrž že večkrat slišali. Iz Izlak je treba do Kisovca in že ste prav v mestu. Še dvoje cest vodi v Zagorje z ljubljanske strani, in sicer tista čez Moravče, skozi Kandrše in Mlinše, ki se priključi povezavi od Trojan do Zagorja v Izlakah; druga, čeprav po pomembnosti prva, pa je tista, ki vodi vseskozi od Ljubljane ob Savi po Sloveniji. V zagorsko občino se da priti tudi iz Radeč čez Podkum, iz Litije čez Vače in še bi se dalo omeniti kakšno od cest, vendar le-te niso za obiskovalce tako pomembne kot za domačine. Cest med posameznimi vasmi in zaselki je toliko, da bi jih težko našteli; ne zaiti pa je umetnost, saj so oznake bolj slabe.

Zagorjani ravno v tem, da so blizu pomembne evropske cestne povezave med severom in jugom in da so tik ob središču Slovenije, vidijo mnogo možnosti za svoj razvoj, zato ni nenavadno, da je to edina od zasavskih občin, kjer res lahko govorimo o turizmu. Medijske Toplice vsako leto privabijo več gostov, tudi takih, ki se oglasijo le za dan dva. V Medijskih Toplicah deluje že 27 let slikarska kolonija, lani so obnovili grajsko kapelo Medijskega gradu, na Vidrgi bodo prevzeli ukinjeno kmečko ohcet, tudi smučišč je vsako leto več. Najbolj zanimive pa so še vedno izletniško-popotniške poti po okoliških hribih, pa naj gre za Čemšeniško planino, Prvine, Sveto goro, Podkum ali kakšno pot, ki si jo lahko iznajdljiv popotnik najde sam, če ni kondicijsko kdo ve kako pripravljen.

Za vas, popotnike iz Pomurja, ne pripravljamo takih poti po zagorski občini, kjer bi morali veliko pešačiti, ampak take, da se da do cilja pripeljati z avtobusom, saj se bo treba potem vrniti čez Trbovlje v Hrastnik. Marsikdo med vami pa se bo najbrž odločil ostati kar v mestu Zagorje, se sprehoditi po ulicah, kakšno reč kupiti, predvsem pa videti kako Zagorjanke in Zagorjani živijo.

Tudi Zagorje je precej razpotegnjeno mesto, vendar je bolj zaokroženo, kot so Trbovlje. V starem jedru, danes kaj veliko starih hiš ni več, morale so se umakniti stanovanjskim blokom in trgovinam, saj se je tudi v Zagorje v času razcveta premogovništva od vsepovsod priselilo veliko ljudi. Sredi Zagorja stoji imenitna cerkev sv. Petra in Pavla in ravno med obema zvonikoma teče petnajsti poldnevnik, ki določa srednjeevropski čas, kar sicer ni res, ampak zelo blizu resnice. Gostišč je po Zagorju dosti in tudi trgovska mreža je dobro razvita; tisti, ki pa iščejo zgodovinske in kulturne zanimivosti, bodo imeli tudi kaj videti. Sredi Zagorja je delavski dom, v katerem je del stalne zbirke slikarske kolonije Izlake-Zagorje, nasproti njega pa je urejen muzej. Oboje je vredno obiskati, posebej če v njem nastopata ali domača Vesna ali Delavski pihalni orkester. Ob tem obisku je najbrž ne boste slišali, ampak obe imeni si le vtisnite v spomin.

Nekaj smo o Zagorju le povedali, nekaj boste zvedeli od vaših spremljevalcev na izletih po tej občini, najbolj radovedni pa še kaj sami od Zagorjank in Zagorjanov kar tako.

prof. Aleš Gulič-Leko

DAVKI PO NOVEM

DANIEL VRZEL

OLAJŠAVE PRI ODMERI DOHODNINE

Dohodnina, ki jo bomo odmerjali za leto 1991 sicer šele v letu 1992, je namreč osebni davek z nekaj davčnimi olajšavami. Te resda niso velike — osnova za odmero dohodnine se bo zmanjšala največ za desetino, le pri starejših prebivalcih in vzdrževanih družinskih članih bodo olajšave drugačne.

Dohodnina se plačuje na seštevek: bruto osebnih dohodkov, bruto pokojnin, bruto priložnostnih zaslužkov, katasterskega dohodka, dobička fizičnih oseb (zasebnikov), dobička od prodaje kapitala (vrednostnih papirjev in deležev v kapitalu, nepremičnin in vrednejših premičnih predmetov, npr. avtomobilov), obresti na dana posojila, ki so višje od eskontne stopnje Narodne banke, izplačanih dividend oz. dohodkov iz udeležbe pri dobičku, dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in bruto dohodkov iz premoženjskih pravic.

Praktično se z dohodnino obdavčujejo vsi dohodki. Oprostitev velja le za dohodke iz obresti na hranilne vloge, dobitke pri igrah na srečo in prejemke, kot so štipendije, socialnovarstvene pomoči, nadomestila za invalidnost, dodatki za pomoč in postrežbo, rejnine, prejemki invalidov za delo med rehabilitacijo, prejemki za vojne zasluge ter prejemki prek pooblaščenih študentskih servisov.

Pri obračunu dohodnine na letni osnovi se seveda upoštevajo vsi že plačani davki (mesečne akontacije dohodnine), osnova pa se že prej zmanjša za posamezne olajšave.

Prvi pogoj, da bodo davkoplačevalci deležni davčnih olajšav, je seveda vlaganje denarja v tiste namene, ki jih zakonodaja priznava pri odmeri kot olajšavo. Seveda pa olajšav brez ustreznih potrdil, dokumentov in podobnega — do računov za nakup nekaterih vrst blaga — ne bo. Torej kaže vse primerne dokumente hraniti, kar pa ne pomeni hranjevanja vseh računov, temveč le tistih, kjer gre za večje oz. posebne nakupe, kot so npr. zdravila in knjige. Poskrbeti bo torej treba za nekakšno osebno ali gospodinjsko knjigovodstvo, za sprotno vodenje in urejanje dokumentov, ki jih bomo potrebovali pri davčni napovedi.

Osnova za dohodnino se lahko zniža za 10 odstotkov, posamezne olajšave so naštete v 15. točkah 7. člena Zakona o dohodnini:

1. znesek sredstev, vloženih v nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev pri izdajatelju vrednostnega papirja;
2. znesek sredstev, vloženih v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev, zmanjšan za višino sredstev znižane osnove pri davku iz dejavnosti;
3. reinvestirani del dobička od dolgoročnega vrednostnega papirja;
4. znesek sredstev, porabljenih za nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja za rešitev stanovanjskega problema zavezanca, za vzdrževanje teh objektov in odpravo arhitekturnih in komunikacijskih ovir za invalida v teh objektih;
5. znesek sredstev, vloženih v gradnjo malih hidroelektrarn, v varstvo okolja in varčevanje z energijo;
6. sredstava, ki jih imetnik kulturnega in zgodovinskega spomenika vloži v njegovo vzdrževanje v letu, za katero se dohodnina odmerja, na podlagi dokumentacije izvajalca del, s katerim je strokovna organizacija za varstvo kulturne dediščine, v sporazumu, sklenjenim z imetnikom spomenika, soglašala;
7. znesek sredstev, vloženih v nakup zdravil, zdravstvenih in ortopedskih pripomočkov ter v zdravljenje in rehabilitacijo v zdravstvenih zavodih in zdraviliščih za zavezanca in vzdrževanje družinske člane, kadar so bili napoteni na takšno zdravljenje;
8. znesek sredstev, s katerimi udeleženci izobraževanja ob delu plačujejo storitve šolskim zavodom za pridobitev katerekoli stopnje izobrazbe, za izpopolnjevanje izobrazbe ter pridobivanje novih znanj;
9. znesek sredstev, namenjenih za znanstveno raziskovalno in razvojno dejavnost (nakup raziskovalne opreme, izobraževanje kadrov, vlaganje v projekte s področja znanstveno raziskovalne in razvojne dejavnosti ipd.) Če davčni organ dvomi, da gre za sredstva, namenjena znanstveno raziskovalni in razvojni dejavnosti, daje o tem mnenje pristojni republiški upravni organ;
10. znesek sredstev za nakup knjig in učnih pripomočkov s področja umetnosti, znanosti, kulture, znanstvene ali zgodovinske vrednosti in umetniških del.

Če davčni organ dvomi, da gre za takšne predmete, daje o tem mnenje pristojni republiški upravni organ.

11. plačane članarine političnim strankam in sindikatom;
12. plačane prostovoljne denarne prispevke in vrednost daril v naravi za humanitarne, kulturne, znanstvene, športne, ekološke in religiozne namene, kadar so izplačani osebam, ki so v skladu z posebnimi predpisi organizirane za opravljanje takšnih dejavnosti, ter navedeni prispevki oziroma darila, izplačana individualnim organizacijam;
13. plačane zneske samoprispevka;
14. letni povprečni OD zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se dohodnina odmerja, invalidom s 100% telesno okvaro, če jim je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
15. 8 % povprečnega OD zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se dohodnina odmerja, zavezancem po dopolnjenem 65. letu starosti.

Zavezancem, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna posebna olajšava in sicer za prvega otroka in za vsakega vzdrževanega družinskega člana se osnova zmanjša za znesek, ki znaša 8 % pov. bruto OD zaposlenih v Republiki Sloveniji. Za vsakega nadaljnjega otroka se olajšava poveča za 2 % navedenega os. dohodka. To pa velja le za otroke, ki jih zavezanec vzdržuje, ne pa tudi za druge vzdrževane družinske člane. Olajšava za dva otroka, ki jo uveljavlja eden od zavezancev, znaša tako skupno 18 % pov. OD zaposlenih v RS.

V kolikor pa bi zakonca z dvema otrokoma uveljavlja olajšavo vsak za enega otroka, je vsak zakonec upravičen do olajšave 8 % navedenega OD. Olajšava za otroke, ki nadaljujejo šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji v kraju izven stalnega prebivališča, se poveča za 4 % pov. OD v RS. Navedeno določbo je treba razumeti tako, da se povečana olajšava prizna samo za otroke, ki zaradi šolanja začasno prebivajo v kraju zunaj stalnega prebivališča, ne pa tudi za tiste, ki se v kraj šolanja vozijo.

Za vzdrževane družinske člane se štejejo otroci, posvojenci, vnuki, zakonec ali starši oz. posvojitelji zavezanca, ki jih zavezanec vzdržuje, če nimajo lastnih sredstev za preživljanje, oziroma so le-ta nižja od višine olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

Za vzdrževanega družinskega člana se ne šteje zakonec, ki z zavezancem živi v zunajzakonski skupnosti, prav tako pa tudi ne družinski član za čas, ko služi vojaški rok.

Kot vzdrževani otroci so opredeljeni otroci do 18. leta, če nadaljujejo šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji in niso v delovnem razmerju, pa do 26. leta starosti, in za delo nezmožni otroci, ne glede na starost.

Prav tako se za vzdrževane družinske člane štejejo otroci, ki ne izpolnjujejo prejšnjih pogojev, če nimajo lastnih sredstev za preživljanje in so prijavljeni pri službi za zaposlovanje, vendar le, če živijo v skupnem gospodinjstvu z zavezancem.

OB ČETRTEM ZVEZKU ENCIKLOPEDIJE SLOVENIJE

V NJEM STA ZAJETA TUDI POMURJE IN NJEGOVI PREBIVALCI

Med nami je četrti zvezek temeljne slovenske knjižne zbirke Enciklopedije Slovenije, ki je naša najbogatejša zakladnica znanja o Sloveniji in Slovencih doma in po svetu. Knjige Enciklopedije Slovenije izhajajo letno — vsako jesen izide nova knjiga — in tako bodo izhajale, vse dokler se jih ne bo nabralo trinajst. V prvih dvanajstih knjigah bo pregledno predstavljeno vse, kar smo Slovenci preživljali vse od pradavnine pa do današnjih dni in vse naše današnje življenje in ustvarjanje. Trinajsta knjiga pa bo prinesla pregled imen in različnih pojmov, ki jih vsebuje enciklopedija. Okoli tisoč sodelavcev enciklopedije, znanstvenih delavcev in strokovnjakov z različnih področij, nam z jedrnatimi besedili pregledno predstavlja slovensko zgodovino, politični in družbeni razvoj, kulturo, znanost, gospodarstvo, pokrajine, naselja in ljudi. Vso to bogastvo besedil dopolnjuje obsežno barvno in črno-belo slikovno gradivo, ki zavzema kar četrtino prostora Enciklopedije Slovenije. To so portreti, panorame, posnetki likovnih stvaritev, načrti, dokumentarne fotografije, splošne geografske in tematske karte, grafikoni, sheme in risbe, tabele in preglednice. Veliko in spoštovanja vredno delo torej, ki bi predstavljalo velik založaj tudi za narode, ki so večji od našega, vendar pa se je kmalu pokazalo, da smo to delo sposobni opraviti in da Slovenci potrebujemo in si želimo takšen pomnik svojega obstoja. Najboljši dokaz za to je več deset tisoč zvestih naročnikov, ki že redno prejemajo knjige Enciklopedije Slovenije in jih s pridom uporabljajo.

Četrti zvezek Enciklopedije Slovenije vsebuje okoli 420 strani, kar je prav toliko, kot obsegajo zvezki pred njim in kot bodo obsegali zvezki, ki bodo sledili. V knjigi je nanizanih čez tisoč stvarnih in biografskih gesel, ob njih pa nam je na voljo prek 800 barvnih in črno-belih ilustracij. Na uvodnih straneh so najprej našteta imena urednikov, strokovnih sodelavcev, piscev člankov ter sodelavcev za slikovno in ponazoritveno gradivo, sledijo pa vsa ustrezna navodila za uporabo, ki bralcu pojasnjujejo vse potrebno, tako da z branjem zagotovo ne bo težav. Gradivo je razvrščeno tako, da po abecednem redu v obširnih geslih najprej preberemo informacije o določenem področju v svetu, v nadaljnjem besedilu pa izvemo vse o njem v slovenskih okvirih. Četrti zvezek Enciklopedije zajema gesla od Hac (Hace, Matevž) do Kare (Karel II.).

Kot rečeno, nam Enciklopedija Slovenije izčrpno predstavlja tudi slovenske pokrajine, naselja in ljudi. Prav tako nadrobno kot vsa druga območja je seveda v njej predstavljeno tudi Pomurje in njegovi prebivalci. Že ob površnem listanju četrtega zvezka enciklopedije se pogled ustavi ob imenu prenekaterega znanega Pomurca. Najprej, kmalu na začetku, naletimo na Judito Hahn, v Murski Soboti, rojeno gledališko igralko, ki je po diplomi na ljubljanski AGRFT bila prek trideset let članica Mestnega gledališča ljubljanskega, igrala pa je tudi v radijskih igrah, televizijskih dramah ter v filmih. Na naslednji strani zasledimo ime Ferenca Hajósa, sodnika madžarskega rodu, ki je služboval na sodiščih v Murski Soboti in Lendavi in ki deluje predvsem na področju narodnostne politike. Takoj naslednje geslo enciklopedije je posvečeno Viljemu Haklu, gospodarstveniku iz Lemerja, ki je v letih 1945—47 delal v tovarni Mura, prva kot komercialist, od leta 1949 pa kot njen direktor. Pod njegovim vodstvom se je dejavnost podjetja Mura razširila na izdelavo moške in ženske konfekcije, s sodobnimi tehnološkimi postopki in opremo pa so dosegli, da se je podjetje uspešno vključilo v mednarodne gospodarske tokove. Leta 1971 je Viljem Hakl prejel Kraigherjevo nagrado za gospodarske dosežke. Malo naprej se ustavimo ob zborovodji Jožetu Hancu iz Črenšovec, ki je bil dolgoletni zborovodja ljubljanske opere in tudi dirigent zbora slovenske filharmonije. Kmalu naletimo še na enega pomurskega glasbenika, na Lojzeta Herzoga iz Ljutomera, nekdanjega dirigenta mariborske opere, s katere ansamblom je pripravil prek osemdeset glasbenih predstav. V Enciklopediji Slovenije so seveda predstavljeni tudi slovenski kraji in pod črko H tako zasledimo Hodoš, naselje na severovzhodnem Goričkem ob slovensko-madžarski meji, in najdemo vse pomembnejše podatke o tem obmejnem prekmurskem naselju. Enciklopedija nam predstavlja tudi ljudi, ki so še vedno zelo dejavni v slovenskem narodnem življenju. Tako je tu na primer Franc Horvat, gospodarstvenik in Kraigherjev nagrajenec, rojen v Kuštanovcih, poznan kot nekdanji direktor Radenske in do nedavnega tudi minister v jugoslovanski zvezni vladi. Sledi mu v Murski Soboti rojeni likovni umetnik Jože Horvat-Jaki, eden najprodornejših slovenskih slikarjev samorastnikov, ki ga Enciklopedija Slovenije predstavlja tudi z barvnim posnetkom ene njegovih slik. Svoj prostor v knjigi sta dobila tudi Jože Hradil, ploden prevajalec in urednik Pomurske založbe iz Murske Sobote, ter Jože Hujs, uspešen gospodarstvenik iz Lendave. Z besedilom in posnetkom slike je predstavljen tudi predstavnik mlajše generacije slovenskih slikarjev Lendavčan Zdenko Huzjan in te in še bi lahko naštevali. Zanimivo branje torej tudi za vse, ki bi radi kaj več zvedeli o svojih krajih in njihovih prebivlcih, tako nekdanjih kot še živečih, in tako utrdili poznavanje svoje domovine.

Prav gotovo marsikoga od tistih, ki še niste naročniki Enciklopedije Slovenije, zanima, kako do nje priti. Zelo preprosto. Posamezne zvezke Enciklopedije lahko kupite v vseh knjigarnah, še bolje pa je, če celotno enciklopedijo naročite, saj na ta način plačate vsako knjigo po 25% nižji naročniški ceni. Kot rečeno, izide vsako jesen nova knjiga, ki pa jo lahko plačate v treh zaporednih mesečnih obrokih brez obresti že spomladi istega leta. Knjige Enciklopedije Slovenije, ki so že izšle, pa jih morebiti ob vašem naročilu ne bo več na zalogi, boste prejeli po izidu trinajste knjige, ko bodo vse knjige enciklopedije ponatisnjene v enakem zaporedju, kot izhajajo zdaj. Tako boste najkasneje v trinajstih letih prejeli vseh trinajst knjig Enciklopedije Slovenije. Enciklopedijo Slovenije lahko pod enakimi pogoji naročite v vseh knjigarnah in neposredno na naslov:

Založba Mladinska knjiga, prodaja po pošti, Titova 3, 61000 Ljubljana, tel.: 061/443-098.

D. Š.

GRADNJA
RAKIČAN, D.O.O TOMŠIČEVA 19

TRGOVINA JAKOB

PRODAJNA AKCIJA

od 17. do 20. maja

- olje konzum, 1 liter 22,80 din
- nižje cene za vse vrste pijač

OBMOČNO SREČANJE MLADIH PESNIKOV IN PISATELJEV

V petek se je v Murski Soboti končalo območno srečanje mladih pesnikov in pisateljev severozahodne Slovenije. Na razpis se je prijavilo kar 45 mladih literatov, med njimi pa je po mnenju komisije bilo nekaj kar kakovostnih pesnikov in pisateljev, nekaj pa jih je bilo čisto na osnovnošolskem nivoju. Premalo je namreč poskusov, da bi povedali stvari na nov način, kot jih še nismo slišali, zato pa večina avtorjev ponavlja zelo razpoznavno značilnosti nekaterih uveljavljenih literatov.

Člani komisije Dragica Breskvar, Milan Vincetič in Franci Just so izbrali pet najboljših za republiško srečanje. To so bili Daniel Baša iz Vuče Gomile, Ciril Kasedner iz Krašč, Ksenija Bartol iz Maribora, Blaž Praprotnik iz Slovenj Gradca in Duška Meh iz Slovenj Gradca. Ob tem so se pogovarjali o svojem delu in problemih, na katere naletavajo pri ustvarjanju. Zvečer pa so pripravili literarni večer, na katerih so sodelujoči na srečanju brali svoja dela.

J. Gabor

POJASNILO

Pred kratkim sem v vašem listu v članku izpod peresa Lidije Kosi prebral nekaj netočnosti, ki jih je avtorica zapisala ob priliki 25-letnice Ljutomerskega okteta. Piše, da mineva letos 100 let organiziranega slovenskega petja, ki da se je začelo v Ljutomeru »z ustanovitvijo prvega slovenskega pevskega društva«.

To seveda ni res. Prvo slovensko pevsko društvo je bilo LIRA v Kamniku, ki še danes nosi to ime. Eden izmed ustanoviteljev je bil moj ded Alojzij Vremšak, ki je bil tudi prvi predsednik društva. Moj oče, njegov sin, je bil zborovodja od 1920—1962, jaz pa od 1962 do danes.

Društvena pravila so bila potrjena že 4. novembra 1882. Torej bo društvo slavilo svojo 110-letnico prihodnje leto.

Prof. Samo Vremšak

Za tesnejše sodelovanje

Pred nedavnim je bila na razgovorih o kulturnem sodelovanju med Lendavo in Lentijem sprožena ideja, da bi bilo potrebno sodelovanje še bolj popestriti. Zato naj bi v okviru gibanja Alpe — Jadran prišlo do tesnejšega sodelovanja med Lendavo — Lentijem in Gradiščansko. Kulturna društva naj bi se povezala in z izmenjavo in gostovanji popestrila kulturno življenje ob meji. Pobudo so v Lendavi sprejeli.

JD

LESOREZI ŠTEFANA GALIČA V VELENJU

V galeriji Kulturnega centra Ivan Napotnik v Velenju so 26. aprila odprli razstavo barvnih lesorezov Štefana Galiča iz Lendave. Otvoritev so popestrili nastopajoči iz glasbene šole Velenje.

Milena Koren-Božiček pa je ob odprtju predstavila avtorja in poudarila, da so etnografsko izročilo, elementarnost in simbolika trije izvori Galičevih del. V katalogu, ki ga je izdal velenjski kulturni center, je zapisano, da je avtor predan naravi, njenim pojavom in vsemu živemu ter da se »njegovo poznavanje in opazovanje lesa celo nagiba k mikrološki izvedbi. Med vsemi značilnostmi izstopa popolna predanost intuiciji, ki jo izraža v čisti kompoziciji . . . Njegovi harmonično izbrani toni se stopnjujejo, padajo, nazadnje pa se stapljajo v ubrano celoto, ki je vedno najbližja naravni harmoniji — nikoli pa ni naključna.«

Poleg razstave v Velenju bo Galič maja razstavljal še v galeriji Ars v Ljubljani, v Pilonovi galeriji v Ajdovščini v okviru razstave Izbrani primeri avtorske grafike v Sloveniji, sodeloval pa bo tudi ob Bogdanu Borčiču in Rudiju Skočirju na razstavi v Wakayomi na Japonskem.

J. Gabor

Foto: S. Szunyogh

Na otvoritvi Galičeve razstave v Velenju

PISARNIŠKE PROSTORE
50 m²
v središču Murske Sobote oddamo v najem.
Informacije po telefonu št. 32 420.

Obnavljajo cerkev

V Lendavi potekajo obnovitvena dela na cerkvi sv. Katarine. Pri delih sodeluje tudi podjetje Aquapol iz Budimpešte. Najprej bodo s posebno metodo izsušili zidove in opravili druga potrebna dela. Tudi kapelico sv. Trojice nameravajo obnoviti, oziroma ob njej postaviti reflektorje, ki bo lahko v nočnem času razsvetljevali, ta simbol Lendave, ki postaja čedalje bolj tudi turistična atrakcija. Vsi gostje termalnega zdravilišča namreč obiščejo kapelico in si v njej ogledajo nenavadno mumijo vojščaka Hadika. Mesto kjer kapelica stoji pa je izredna razgledna točka.

JD

Srečanje v knjižnici

V čitalnici lendavske knjižnice je bil literarni večer, oziroma srečanje z madžarsko pisateljico Anno Jókai in pesnikom Jozsefom Tarnaijem. Z učitelji madžarskega jezika in ljubitelji literature sta se pogovarjala o madžarski književnosti in predstavila svoja dela. Ugledna madžarska gosta sta iz Lendave odpotovala na Bled kjer sta z društvom slovenskih pisateljev podpisala listino o sodelovanju in se srečala s člani slovenskega PEN kluba.

JD

Jože Žohar — Iz prekmurskih monologov

3

MATI

Bila je sklonjena med vrstami cvetočega krompirja. Vsa v črnini. Zravnala se je šele ob brnenju našega avtomobila. Naslonila se je na motiko in se zazrla proti nam, dokler se nismo približali. Na prašnem kolovozu, nekaj ogonov od nje in že skoraj pred domačo hišo smo se ustavili.

Mati je spustila motiko in nam prišla nasproti. Več kot šestnajst let je že nisem videl. Zdela se mi je tako suha in drobna, da bi jo lahko dvignil in na rokah odnesel do hiše. Njena lica so bila udrta in koža zagorela od vsakodnevnega izpostavljanja soncu, vendar sem v njej takoj prepoznal poteze lastnega obraza, v njenih očeh barvo svojih oči.

»Boug-o-moj, Džožek, vej si pa te donok domou prišo!«

V objemu, kot nikoli prej. Deček in moški obenem, v sebi in v njenih očeh. Ah, tako brez sramu se zmehčati, kot v priznanju težke krivde se razjokati na prsih, iz katerih si pil in ki so sama v sebi prebolevala tvojo odsotnost in ob tem še bolečino tvojega molka.

Ob večerih, ko so bila opravila postorjena, sva pogosto posedala na klopci pod napuščem. Rad sem bil ob njej, toda ti trenutki so bili zame precej mučni. Sploh takrat, ko dolgo nisva ničesar spregovorila, ko sva tiho zrla čez sadovnjak, dol v njive in travnike, kot da bi prisluškovala šumenju življenja na poljih. Sam te idilike in vznemirjajoče tišine nisem hotel kvariti s pripovedovanjem o svojem življenju v tujini. Materi nisem mogel povedati, da tam pravzaprav nisem v ničemer uspel, da je moje življenje eno samo dolgočasno garaštvo, posladkano kvečjemu s skoraj nepremagljivo norim domotožjem, privezano na mestu z večnim bežanjem nazaj.

Grizel sem se v ustnice, ko mi je govorila o ljudeh, ki so med mojo odsotnostjo tod pomrli. Nekaterih se nisem več spominjal, tudi če mi je povedala njihova imena. Nekatere pa sem nosil v spominu, kot so ostali tam izpred mnogih let. In potem oče. Ni me več videl, odkar sem pobrisal čez državno mejo.

»Znaš, srmak, je bil trno betežen. Ali seglih, šče v poslejgnjoj vori je pomislo na tebe, pa kak te nede nigdar več vido.«

In mi je pravila o veličastnem pogrebu, številu pogrebcev in vencev, o govorih in sedmini, kot da bi umrl kak državnik. Jaz pa, kot da bi res bil tako nespoštljiv, nehvaležen in brezčuten, še sožalnega pisma nisem poslal. Zdaj pa je tudi obžalovanje že prepozno.

Njene vrtnice. Ne vem, s kolikšno ljubeznijo jih je gojila, toda bile so veliko bolj zdrave in dišeče od mojih v Avstraliji. Nobenih rjavih ali črnih peg na listih, nobenih znakov bolezni. Ko smo se peljali v Francijo, sem si eno odlomil in jo ves čas nosil s seboj. Pozneje, ko sem se vrnil v svojo novo domovino, mi je nekako uspelo vzgojiti enak grm. Pod oknom se mi zdaj obilno razcveta, ves čas spominjajoč me na mater in dom.

kulturni koledar kulturni koledar kulturni koledar

PRIREDITVE

MURSKA SOBOTA: V petek, 17. maja, ob 17. uri bo v kavarni hotela Diana območno srečanje parov družabnega plesa severovzhodne Slovenije.

RADENCI: V petek, 17. maja, ob 20. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin celovečerni koncert akademskega pevskega zbora Vinka Vodopivca.

MURSKA SOBOTA: V nedeljo, 19. maja, ob 20. uri bo v kinodvorani koncert pevskega zbora Gallus iz Argentine.

MURSKA SOBOTA: V torek, 21. maja, ob 20. uri bo v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec diplomski koncert Simona Lubšina — saksofon, za klavirjem ga bo spremljala Erna Lukeč. Na sporedu bodo dela Glazunova, Debussia, Iberta in drugih.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec razstavlja akademski slikar Darko Birsa. Razstava bo odprta do 28. maja.

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin razstavlja slikar Peter Jančar iz G. Radgone.

LENDAVA: V galeriji lendavskega gradu razstavlja akademski slikar Janos Horvath iz Sombothela.

LENDAVA: V razstavnih prostorih lendavskega gradu je odprta stalna razstava likovnih in kiparskih del dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 12. ure odprta stalna razstava iz muzejskih zbirk.

LJUTOMER: V galeriji Anteja Trstenjaka je odprta razstava slik iz muzeja Sumulakrumov avtorja Vojka Pogačarja. Razstava bo odprta do 18. maja.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so odprti od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice — pionirski oddelek so vsak četrtek ob 16.30 do konca maja ure pravljic.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 15. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa vsak dan od 7. do 15. ure.

USPEŠNICE TEDNA

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo: NAREDIMO SAMI — popravimo, olepšajmo, vzdržujmo — Mladinska knjiga.

D. M. Thomas — ARARAT — Založba Obzorja

Časovni stroj 1 — SKRIVNOST ATLANTIDE — Mladinska knjiga.

STOP

AVTO ŠOLA, Murska Sobota
Cvetkova 40

Poleg izobraževanja voznikov »A« in »B« kategorije

Vam nudimo:

- popolne barvne fotokopije,
- enobarvne fotokopije,
- črno-bele fotokopije,
- pomanjšave in povečave,
- izdelava kopij iz DIA filmov in filmskih negativov,
- izdelava prospektov, brošur in podobno,
- izdelava prosojnic,
- izdelava vizitk.

Storitve opravljamo po konkurenčnih cenah in izključno na najsodobnejših fotokopirnih strojih

Canon

—LJUDJE IN USODE—

Pri Kolarovih se je ustavil čas

Mnogi, ki imajo hišo, počitniško hišico, avto, dobro službo in še kaj, niso srečni. Nasproti tem pa so ljudje, ki ničesar od tega nimajo pa so vseeno — **srečni**. Med nje lahko uvrstimo 84-letno Marijo Kozja in njeno prijateljico 65-letno Cecilijo Fekonja, ki živita v Biserjanah pri Vidmu ob Ščavnici.

Cilika in Micika iz Biserjan živita umirjeno življenje. Nič se ne pritožujeta nad pomanjkanjem. S tem, kar imata, sta srečni.

Foto: Š. S.

Domačini ju ogovarjajo z ljubkovalnima imenovam: Cilika in Micika. Pa še mi jima ricimo tako! Ko smo ju obiskali na njunem domu, sta sedeli v veliki sobi in se pogovarjali. Tisti dan je bilo slabo vreme in zunaj hiše nista mogli početi nič koristnega. Obiska sta bili veseli, saj na njuno domačijo, ki jo imenujejo Kolarovi, redkokdo zaide. Zato pa gresta oni večkrat zdoma: k zdravniku, v trgovino, k nedeljski maši.

Micika nam je pripovedovala: »Bila sem hčerka edinka in se nisem poročila. Do 1943. leta, dokler sta živela starša, je še šlo, potem pa sem naenkrat ostala sama. Tedaj je k meni prišla (tedaj) 17-letna Cilika Fekonja in kot vidite: tu je njen dom. Tudi ona se ni poročila.«

Cilika: »Doma sem iz Blaguša. Sem ena od petih otrok. Leta 1943, ko so te kraje zasedli Nemci, sem morala zdoma. Namesto, da bi šla v Nemčijo, sem se odločila za odhod h Kolarovim.«

Micika in Cilika se preživljata z delom na 3-hektarski kmetiji. Da, preživljata, kajti ustvarita premalo, da bi posestvo modernizirali, pa tudi hiša in oprema sta starj, potrebni popravil ali temeljite obnove. Ker nimata naslednikov, se ne naprezata preveč za lastni napredek. Niti ne moreta, ko pa sta obe, še zlasti Micika, v visoki starosti. Smo pa slišali, da obe radi pomagata drugim. Včasih sta celo tako ustrežljivi, da svoje delo za dan ali dva preložita. To njuno dobro voljo ljudje vedo ceniti, zato jima strojno obdelujejo polja in opravijo prevoze.

»V hlevu imava dve kravi in dve telički. Tudi svinjak ni prazen: v njem sta dva prašiča. Zdaj sva, kar zadeva živino, celo na boljšem, kot prve dni 1945. leta, ko se je na najini kmetiji zadrževala vojska, menda so bili Madžari in Bolgari, ki je, ne da bi vprašala, zaklala eno kravo, drugo pa odgnala. Tudi iz svinjskega hleva so vse pospravili. Nisem jokala, ampak klela!«

To nam je povedala še zdaj odločna Micika. Pomagati pa si ni mogla. Srečna — enako Cilika — je lahko, da so vojaki pustili vsaj njo pri miru. So pa bili gospodovalni, kajti naselili so se v veliki sobi, oni pa sta morali spati (če sta sploh lahko) zunaj. Ko je vojska odšla, je v hlevu ostala le telička. Ko je nekoliko zrasla, sta jo zapregli.

Ljudje, ki so nas opozorili na Ciliko in Miciko, so nam povedali, da živita zelo umirjeno, nikoli se ne pritožujeta, sta pravi dobrotnici. O tem smo se prepričali na lastne oči. Kar mikalo nas je, da bi si privoščili tako umirjeno življenje v znaku gesla: jutri je še en dan, a kaj, ko pa smo »pokvarjeni« in hočemo že danes narediti to, kar bi lahko jutri.

Dokaz, da se je za Miciko in Ciliko ustavil čas, je tudi nedelja. Vse je tako, kot v dobrih starih časih: ena gre k rani, druga pa k naslednji maši. Tista, ki se prej vrne, pripravi kosilo, h kateremu obvezno pripadajo domače pogače.

»Ni nedelje brez pogač!« sta zatrdili.«

Š. Sobočan

V Radmožancih za napredek

Radmožanci so vas, ki spada v krajevno skupnost Genterovci. S pomočjo krajevnega samoprispevka so doslej v vasi storili veliko, asfaltirali so vaške ceste, uredili vaški dom. Nimajo pa še vodovoda in ulične razsvetljave. Ta hip se pripravljajo tudi na ureditev telefonije; imajo že čez dvajset naročnikov.

Računajo, da bodo sredi leta sprejeli nov krajevni samoprispevek, stari se bo sredi leta namreč iztekel. Malo jih je strah, ker referendum v občini ni uspel, saj bo to vprašanje telefonije verjetno zapletlo. Ljudje sami tega stroška ne bodo zmogli. V skrbeh so, ker je občinska solidarnost odpovedala, bili so navajeni svoj razvoj povezovati z razvojem cele občine. Kljub temu upajo, da bo pri njih referendum uspel.

JD

KDO IZMED TREH?

Vsi trije vodilni na Vestnikovi lestvici popularnosti — Milan Kučan, Evgen Car in Geza Farkaš — so tudi v maju doslej dobili največ glasov naših bralcev. Njihova prednost je že tolikšna, da druge osebnosti skorajda ne morejo poseči v boj za prva mesta. Zato bo vse do konca naše akcije, to je do zadnjih dni decembra, zanimivo, komu boste, spoštovani Vestnikovci, oddali vaše glasove. Kupone lahko najdete v tej in prihodnjih številkah Vestnika.

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA 5

GLASUJEM ZA

____

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

____

____

SREČANJE Z LUDVIKOM BOTHOM IZ LENDAVE

Mesar, ki je tudi mehanik

Ludvik Both je želel biti avtomehanik, postal pa je mesar. Mesni izdelki po skrivnostnem receptu. Pršut tudi iz Lendave. Upokojeni mesar je tudi mehanik.

Novinarji smo praviloma stalno na preži, zato nam skoraj nič ne uide. Tako boste zdaj lahko brali tudi o mesarskem mojstru iz Lendave. Priznati moram, da sem ga imel »na piki« že dlje časa, vendar se mi je nekako izmuznil. To je v neki meri razumljivo, saj kot upokojenec ne sedi za zapečkom, ampak je še vedno delaven. V mislih imam seveda njegovo pomoč pri izdelavi mesnih izdelkov v mesariji Hoblaj v Murskem Središču. Prepričan sem, da je le-ta na dobrem glasu tudi zaradi njegovega sodelovanja.

»Ljudje me ne pustijo pri miru, pa tako tudi ne ta zasebni mesnopredelovalni obrat. Mesar pa sem pravzaprav postal pozno, star 20 let. Tedaj sem namreč naredil pomočniški izpit. Dejansko pa je bila moja želja, da bi se pri Fritzu v Lendavi izučil za avtomehanika. Ker starši niso mogli plačevati vajeniškega usposabljanja, sem šel za mesarskega vajenca v mesarijo Franca Boharja v Lendavi. Kot pomočnik pa tam nisem mogel delati, kajti pisalo se je leto 1945, ko je bila huda povojna kriza. Ljudje niso imeli denarja za kruh, kaj šele za meso. Nekaj časa sem delal v gradbeništvu kot navaden delavec, nato sem 26 mesecev služil vojaški rok, potem sem se zaposlil v Nafti, 1950. leta pa v državni klavnici v Lendavi. Leta 1965 me je zvabila Nemčija, kjer sem delal v tovarni mesnih izdelkov v Ingolstadtu. Po vrnitvi domov 1973. leta pa sem soustanovil znano kmetijsko zadrugo Prekmurec v Dolnjem Lakošu, za katero sem nakupoval živino, seveda dražje kot redna zadruga, zato smo bili oblastem trn v peti. Po ukinitvi sem se zaposlil v TZO Hotiza, 1985. leta pa sem se upokojil.«

Kot že zapisano, Ludvik tudi zdaj ne miruje. Je pač strokovnjak za predelavo mesa. Še največ praktičnega znanja si je pridobil pri nekdanjem »tehnologu« v Benkovi mesni predelavi Jožefu Parizku, kajti tudi ta potem, ko je uradno nehal z delom, ni miroval in je hodil v lendavsko klavnico. Ne preseneča torej, da so v tem obratu svojčas pripravljali zelo okusne klobase in druge mesne izdelke. Ludvik Both je tu zvedel za recepturo za zelo čislano prekmursko in poljsko klobaso.

»Za dobre klobase oziroma salame pa niso vse recepti, velikega pomena je kakovost surovine. Ni vseeno, ali je prašič iz domače ali farmske vzreje. Domači je seveda boljši. Meso za izdelavo klobas mora biti pozimi ›toplo‹ — od pravkar odrtega prašiča — poleti pa se mora nekoliko ›ohladiti‹. Za izdelavo domačih klobas je treba na 10 kilogramov svinjetine dodati kilogram govejega mesnega ›testa‹, ki ga kupimo v mesnici. Poleg šunke, ki jo ve bolj ali manj pripraviti vsakdo, lahko tudi v naših krajih izdelamo pršut. Mesa zanj pa ne ›pacamo‹, ampak vanj natremo vsak dan nekaj grobe morske soli. To delamo 7 tednov, potem meso posušimo, ga damo prekajevat, nato pa na prepih v zorenje. Za to pa je treba najmanj dva meseca.«

Ludvik si je po vrnitvi iz Nemčije zelo prizadeval postati mesarski obrtnik, a mu niso izdali dovoljenja. Stroje za predelavo, ki jih je medtem že kupil, je prodal murskosrediškemu mesarju in mu še zdaj prinašajo dohodek. Morda pa je tudi tako dobro za mojega znanca iz Lendave, saj se lahko zdaj, ko nima obveznosti, posveča svojemu konjičku — strojni obdelavi in mehaniki. Pokazal mi je rezultat svojega dela: stroj za izdelavo briketov iz žagovine. Pri izdelavi sta sodelovala sicer še sin Štefan in stric Štefan Flisar. Briketirnik poganja dizelski motor in v 8 urah izdela čez 800 kilogramov briketov premera 4 centimetre in poljubne dolžine. V načrtu ima izdelavo še enega stroja, vendar bo ta dajal debelejše brikete. Oba briketirnika bosta za domačo uporabo, saj Ludviku ni do tega, da bi uvedel »industrijsko proizvodnjo«. Svoje inovacije pred nikomer ne skriva, zato sem jo brez težav fotografiral.

BRIKETIRNIK — Mesarski mojster Ludvik Both je s pomočnikoma izdelal stroj za stiskanje žagovine. Tako je s kurivom gospodinjstvo preskrbljeno, povrh pa je skoraj zastonj. Foto: Š. S.

Ti naši upokojenci! Šele zdaj, ko bi morali počivati, lahko pridejo na svoj račun in počno tisto, česar niso mogli, ko so bili zaposleni. Ludvik Both je eden izmed njih. Zdaj, ko je star 65 let, se lahko povsem razdaja (avto)mehaniki, kar si je sicer tako srčno želel pred 50. leti. Zasovražil pa tudi ni mesarije, saj mu je toliko let kruh dajala, sedaj pa priboljšek, kajti penzija, četudi je del dobiva iz tujine, ni bogvekaj.

Š. Sobočan

Občinska gasilska zveza Gornja Radgona

Letos nov gasilski dom v Negovi

Čeprav je gasilstvo v radgonski občini lani razpolagalo z realno manjšimi sredstvi, je skoraj v celoti uresničilo zastavljeni program dela. Z novim načinom financiranja pa bo tudi manj možnosti za večja vlaganja, zato bo potrebno skrbno in odgovorno gospodariti z razpoložljivim premoženjem, je med drugim poudaril predsednik radgonske občinske gasilske zveze Peter Fridau na letnem občnem zboru. Sicer pa so v radgonski občini tudi lani gasilci vso skrb namenjali preventivnemu delovanju, saj so opravili 1712 preventivnih pregledov. Posebno skrb namenjajo tudi izobraževanju članstva. Tako so trije opravili tečaj za gasilske častnike, 18 za nižje gasilske častnike in 11 za strojnike. V gasilskih društvih so organizirali tečaj za izprašane gasilce, ki ga je opravilo 64 gasilcev. Poleg tega pa so po programu izvajali tudi tekmovanja in nekatere druge dejavnosti. Proslavili so 30-letnico gasilskega okteta. V okviru zveze pa uspešno deluje servisna delavnica. V sprejetem delovnem programu za letos pa so posebej izpostavili skrb za strokovno vzgojo članstva, predvsem pionirjev, mladine in članic. Skupaj s civilno zaščito bodo pripravili razne oblike izobraževanja za posamezne specialne dejavnosti, vso pozornost pa bodo namenili tudi usposabljanju gasilskih sodnikov. Tako kot vsako leto bodo tudi tokrat organizirali taborjenje in tekmovanje pionirjev v Negovi. Sicer pa bodo skrbeli za nadaljnjo izgradnjo vodnih bazenov, vodnjakov in hidrantov, kjer bodo imela prednost hribovita območja. Dopolnjevali bodo vozni park in gasilsko opremo. Letos nameravajo dokončati nov gasilski dom v Negovi in prenoviti še nekatere gasilske domove. Izboljšati nameravajo obveščevalni sistem v občini. V izdelavi je namreč projekt za centralno alarmiranje krajevnih centrov, pozneje pa vseh gasilskih društev, in projekt za alarmiranje preko telefonov oziroma žepnih javljalnikov. V radgonski občini deluje 31 prostovoljnih gasilskih društev in 4 industrijska, v katera je vključenih preko 2000 članov. S tem članstvom v celoti, skrbijo za požarno varnost na območju občine.

F. Maučec

Odkrili novo plinsko polje?

Vse kaže, da smo po dolgem času pred odkritjem novega plinskega polja v bližini Domanjševec in Ivanjševec. Naftin sektor za raziskave in pridobivanje nafte ter plina bo namreč junija v bližini madžarske meje, v Središču, začel vrtati 270 metrov globoko vrtino. Dosedanje raziskave so pokazale, da gre za najperspektivnejše območje, kjer bodo po realnih predvidevanjih odkrili novo plinsko polje v Sloveniji. Vrtino, ki bo stala 24 milijonov dinarjev, bo vrtal INA Naftaplin, ki je bil na dražbi najboljši ponudnik.

Po končanem vrtanju bodo vrtino prevzeli delavci Nafte Lendava in jo pripravili za proizvodnjo. V Lendavi so prepričani v uspeh, saj so tudi Madžari, ki so vrtali v bližini meje, našli plin. Pogovori med našo in madžarsko stranjo o izkoriščanju plina in plinskega polja, se bodo začeli konec leta. Takrat se bodo pogovorili, ali obstaja možnost za prodajo plina Madžarom ali pa bodo zgradili plinovod do Lendave. Sredstva za uresničitev tega projekta bosta prispevala republiški komite za energetiko in podjetje Nafta Lendava. JD

Odprimo okna, naužijmo se zraka, ne bojmo se komarjev!

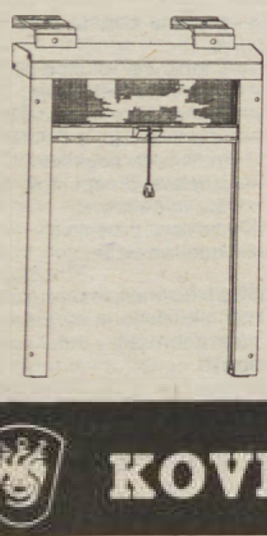

KOVINOPLASTIKA JE ONEMOGOČILA KOMARJEM VSTOP V SPALNE IN BIVALNE PROSTORE S KOMARNIKOM P IN KOMARNIKOM R.

KOMARNIK P je namenjen za okna in balkonska vrata s polkni, KOMARNIK R pa za okna in balkonska vrata v samostojni izvedbi ali v kombinaciji z roletami.

- **hitra montaža in preprosta uporaba**
- **učinkovito prezračevanje prostorov**
- **mreža je ojačana s steklenimi vlakni.**

VSE INFORMACIJE IN MONTAŽA:
AGROMAT, PTUJ, tel.: (062) 773-314
Informacije in prospekti:
KOVINOPLASTIKA LOŽ
61386 STARI TRG PRI LOŽU
Tel.: (061) 707-422, fax: (061) 708-466

Zapenjanje mreže v spodnjem položaju ① in sprostitev ②

Prikaz bočne pritrditve KOMARNIKA P Ⓐ in zaskočna pritrditev KOMARNIKA R Ⓑ

KOVINOPLASTIKA LOŽ: »Komarji, STOP!«

Izkoristili bodo geotermalno vodo

Ideja o izkoriščanju geotermalne vode v Lendavi je že stara. To naravno bogastvo so doslej uspešno izkoriščali le za zdravljenje ljudi. Nastale so toplice v Moravcih, Banovcih in Petišovcih. Pred nedavnim so se v Lendavi sestali strokovnjaki Nafte in izvršnega sveta skupščine občine, da bi se pogovorili tudi o drugih oblikah izkoriščanja te energije. Ugotovili so, da v Lendavi ni mogoče segrevati stanovanj z geotermalno vodo, vsaj ne v celi Lendavi. Naftarji bodo izvrtali eno raziskovalno vrtino v industrijski coni, eno pa v bližini Tomšičeve ulice oziroma hotela Lipa. Vrtanje obeh vrtin bo stalo 21 milijonov dinarjev. Naftarji bodo raziskali tudi staro vrtino v Dobrovniku (za ogrevanje rastlinjakov), staro, prav tako opuščeno vrtino v Dolgi vasi pa za potrebe sušilnice v opekarni. Raziskali bodo tudi vrtino pri Lendavi za turistične potrebe. Če bo več interesentov in sredstev, bo podjetje Nafta uresničilo celoten program.

JD

PROŠČENJA SO SE ZAČELA

Med prvimi v tukajšnji okolici imajo proščenje vaščani Žižkov. Njihova vzorno urejena kapela je posvečena sv. Florijanu, zelo priljubljenemu zavetniku gasilcev po vsem svetu. Temu svetniku tudi naši ljudje po večerni molitvi radi pristavijo še očenaš, da bi nas varoval časnega in večnega ognja. Kapela v Žižkih je bila zgrajena med obema vojnama. Takrat ni bilo dovolj sredstev, da bi kapelo opremili tudi z zvonom. Sedaj vaščani Žižkov razmišljajo o tem, da bi pri Feralitu v Žalcu nabavili manjši zvon, ki bi jih vabil k molitvi, delu in počitku. Podjetnim vaščanom bo to v doglednem času tudi uspelo. Da je kapela v Žižkih vzorno urejena, tudi njena okolica, gre zahvala vaščanom, še posebej Štefanu Hancu, Jožetu Horvatu in Jožetu Sobočanu.

Proščenje je v tukajšnjih krajih praznik, ki bi ga lahko primerjali na primer z birmo. Menda nikjer v Sloveniji proščenje nima tako žive tradicije kot prav v prekmurskih krajih. Sorodniki in znanci se ob proščenjih obiskujejo, ljudje skepajo trdnejša poznanstva ter utrjujejo sorodstvene vezi in prijateljstva. Zelo prav bi bilo, da bi se taka proščenja ohranila. Za večino proščenj pa bi si mogli izposoditi Aškerčeve besede iz njegovega Mejnika: »Sejm bil je živ . . .«. Številni prodajalci ponujajo pretežno kičasto plastiko, žal tudi med mašnim opravilom. S tem pa dokaj motijo tisto, kar je osrednja točka proščenja. Zgodi se včasih, da s svojimi »štanti« zapro dostop do cerkve ali kapele. Po končanem proščenju pa nekateri prodajalci zapustijo za seboj pravcato smetišče. Taki prodajalci seveda ne morejo biti priljubljeni.

Franc Tement

Sv. Florijan na levem krilu oltarja v črenšovski cerkvi

USPOSABLJANJE ZA DOMAČO OBRT

Lendavsko podjetje LEND je v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje iz Murske Sobote organiziralo 12-dnevni tečaj usposabljanja za pletenje izdelkov iz koruznega ličja. Ob vse večji brezposelnosti v naši pokrajini namreč mnogi prav v razvoju domače obrti vidijo možnost za zaposlitve na tem področju.

Usposabljanje je vodila Marija Rajtar iz Turnišča, ki je prenašala svoje znanje na 8 učenk. Povedala je, da so se veliko naučile in naredile, ker dokazujejo tudi izdelki, ki so jih imele razstavljene na mizi, vendar pa so se dogovorili še za dodatno izobraževanje pozimi, ko bo tudi več časa za ta opravila.

S svojimi izdelki se bodo predstavile v Naravnem zdravilišču Lipa, v lendavski Blagovnici pa nameravajo urediti prostore, kjer bodo prodajali izdelke domače in umetne obrti.

Organizatorji usposabljanja pa so poudarili, da so taka usposabljanja pomembna, saj prispevajo k ohranjanju regionalnih in kulturnih pestrosti in raznoličnosti našega prostora. Prav izdelki iz koruznega ličja pa so specifičnost, za katero je precejšnje zanimanje tudi med kupci.

J. gabor

Med usposabljanjem za pletenje izdelkov iz koruznega ličja v Turnišču

— Beltinci —

VEČJA SKRB ZA UREJENOST KRAJA

Ne le z ustanovitvijo turističnega društva v Beltincih, tudi sicer si Beltinčani prizadevajo za ureditev kraja. Potem ko so v krajevni skupnosti zaupali urejanje pokopališča in okolice obrtniku Miloradu Juriču, so z njim sklenili tudi pogodbo o ureditvi in vzdrževanju beltinskega parka, ki je bil vrsto let zanemarjen. Okrog 30 traktorskih prikolic smeti je bilo potrebno odpeljati iz parka, obrezati ograjo, posekati odvečno grmičevje in drevje ter pokositi travo, da je park dobil svojo pravo podobo. Prepovedati bi morali le še vožnjo z avtomobili po parku. Poleg tega pa je obrtnik Jurič prevzel tudi čiščenje potoka Črnec, ki teče skozi kraj in je zelo onesnažen. Tako bodo Beltinci postali še privlačnejši kraj tudi za goste, ki radi prihajajo v središče Dolinskega.

F. M.

— Kuzma —

O KMETIJSTVU NA GORIČKEM

Krajevna skupnost Kuzma je pripravila javno razpravo o strategiji razvoja kmetijstva. Udeležence je o trenutnem stanju, razvojnih smernicah in zahtevah do širše družbene skupnosti seznanil občinski sekretar za kmetijstvo v Murski Soboti Slavko Horvat. Območni svetovalec je predstavil novo organiziranost svetovalne službe in se zavzel za čim tesnejši stik s kmeti. Direktor TZO Cankova g. Kerec pa je spregovoril o drugih konkretnih vprašanjih s področja kmetijstva. V razpravi so kritično spregovorili o odnosu širše družbene skupnosti do kmetijstva, pa tudi do prebivalcev obmejnega območja. Zahtevali so ureditev cest in odprodajo zemlje, ki nima lastnika. Poudarili so tudi, da morajo kmetje izkoristiti vse, kar jim država s svojimi programi ponuja.

Srečko Kalamar

— SREČANJE Z ROZO TOPOLINJAK Z ROŽIČKEGA VRHA —

KNJIŽNI »MOLJ« Z VINSKIH VRHOV

Roza Topolinjak me je v pismu pokarala, ker da sem svetniškega kandidata Jakoba Missio, o katerem sem pisal v velikonočni številki, prekrstil v Pomurca. »Moja stara pamet si predstavlja, da je Missia (rojen v Hrastje-Moti, op. pisca) pristen Prlek. Vaš veliki pisatelj Miško Kranjec pa je bil pristen Prekmurec . . .«, je med drugim zapisala.

Roza je načela problem preimenovanja dela Štajerske. Prlekije in Prekmurja v Pomurje. O tem je svojčas že bilo nekaj pisarije in verjetno se bo kdo še znova oglasil in »navijal« za uporabo takšnega ali drugačnega poimenovanja območja treh obmurskih občin. Midva se o tem nisva prerekala, ker sem njeno pripombo »vzel na znanje«.

»Rodila sem se 1907. leta in preživela težke in lepe trenutke. Lepe sem doživljala tudi ob branju nešteto knjig, kajti z junaki iz romanov sem se nakako poistovetila, se zlasti, če so bili romantični . . .«

Pokazala mi je kuhinjsko kredenco, ki je bila natrpana s knjigami. Tiste »bukve«, ki so bile zaradi pogostega branja že oguljene, so bile onte kot šolske knjige in zvezki. Posebej ni izpostavljala njej najljubšega pisatelja, sem pa po nekaj naslovih del, ki jih je zdrdrala, ugotovil, da so ji najljubši slovenski klasiki.

»Vselej ni bilo časa za branje knjig. Imela sem naročene tudi razne revije, reciva Našo ženo, še prej pa predvojne revije. Često sem vse to prebirala pozno v noč, včasih celo v jutro, ko so otroci in mož spali. Rodila sem šest otrok, žal sta dva zgodaj umrla. Tri hčerke in sin, ki še živijo, so dosegli vsak svoj poklic in tudi drugače so dobro preskrbljeni. Tudi vnuke imam. Zdaj nama je z možem Alojzom sorazmerno dobro, le da je on bolan, jaz pa se še, kot vidite, dobro držim,« se je malo pohvalila živahna (in glasna) sogovornica. Ušlo ji je, da je tudi ljudska pesnica. Zapela mi je eno svojih, meni pa je uspelo nekaj verzov zapisati: »Gda sen jaz bregüše doba, to sen grata jaz pastir: krave sen na pašo guna, bil sen kravji komandir. — Krave so se rade pasle, mi pa pozabili na nje. Te pa so nemarne bile, kaj so vu koruzo šle. — Te pa pride stari Juža; v rokah nese dugi bič . . . . . Te se je začela vojska, bija je pravi boj: bič je poka meni po pleči, da je bilo joi.«

Roza Topolinjak pravi, da smo Prleki, Štajerci, Prekmurci . . ., ne pa Pomurci. Čeprav je stara 83 let, še vedno veliko bere, sklada pesmi in šiva. Veliko misli tudi na kardinala Jakoba Missio, ki je njeni materi dal leta 1900 75 goldinarjev, kar je bilo dovolj, da sta se starša znebila viničarije in kupila posestvo. Po njenem je ta dobrotnik že zdaj med blaženimi.

Foto: Š. S.

Roza Topolinjak je kot otrok živela na vinskih vrhovih in ve veliko povedati o viničarskih odnosih. Njej, ki je imela še dve sestri, sta starša Franc in Frančiška ustvarila lepše življenje; niso se ji pa uresničile želje, da bi po osnovni šoli nadaljevala šolanje, kajti sestri sta odšli zdoma in nekdo je moral ostati doma. Poročila se je, ko ji je bilo 22 let, z Alojzom Topolinjakom iz Murščaka, ki je delal v gradbeništvu. Ona, ki je bila gospodinja, pa je doma tudi šivala in še zdaj kdaj pa kdaj zavrti svojo singerico.

»Zelo si želim, da bi čimprej dobili telefon v tem delu Rožičkega vrha. Ugotavljam pa, da podjetje Polž (PTT po Rozinem) dela počasi. Ko bo telefon, bom večkrat poklicala v jutranji program Radia Murska Sobota, saj imam veliko povedati. Recimo o nekdanjih priložnostnih običajih.

Š. Sobočan

IVO OREŠNIK **8**

ZGODOVINSKI UTRINKI IZPRED PETDESETIH LET

PREKMURSKO ODPORNIŠKO GIBANJE JE OD ZAČETKA SESTAVNI DEL SLOVENSKEGA NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA

Vse predvojne jugoslovanske politične stranke so ob okupaciji države prenehale delovati, njihovi nosilci pa so se identificirali z okupatorji in tako zaščitili svoje interese. Ni pa prenehala delovati sicer ilegalna Komunistična partija Jugoslavije. Tej je edini uspelo ohraniti strankarsko enotnost na celotnem ozemlju razkosane Jugoslavije. Kot taka je bila sposobna organizirati narodnoosvobodilni boj na celotnem razbitem jugoslovanskem ozemlju, od začetka kot boj proti imperialističnim zavojevalcem, po napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo pa kot narodnoosvobodilni boj. V Ljubljani je že po 14. dneh okupacije slovenskega ozemlja kot obrambni mehanizem proti vsem, ki so na razkosanem slovenskem ozemlju uveljavljali svoje osvajalske in imperialistične interese (Nemci, Italijani, Madžari) nastala 27. aprila 1941 v Vidmarjevi hiši t. i. Protiimperialistična fronta. Pobudnik le-te je bila Komunistična partija Slovenije, ki je k sodelovanju povabila vse tiste organizirane skupine, s katerimi je sodelovala že zadnje leto pred fašističnim napadom v Društvu prijateljev Sovjetske zveze. Pridružili so se krščanski socialisti (del katoliških intelektualcev in delavstva, ki so s svojim socialnim programom bili blizu KPS), skupina demokratičnih sokolov (kot najštevilčnejša) in skupina kulturnih delavcev (predstavniki naprednih slovenskih kulturnih tradicij). Na ustanovnem sestanku Protiimperialistične fronte so se te skupine strinjale, da se je treba združiti v boju proti fašizmu in domači buržoaziji, ki je začelo služiti imperializmu in fašizmu. Ta koalicija je 15. junija 1941 sprejela svoj nacionalni in narodnoosvobodilni program: boj za nacionalno osvoboditev, združena Slovenija, lastna državnost kot uresničitev večstoletnih teženj vseh Slovencev. Po napadu Nemčije na SZ (22. junija 1941) se je ta koalicija preimenovala v Osvobodilno fronto (OF), ki je v svojih temeljnih točkah sprejela obveznost, da bodo ustanovne in pozneje pridružene skupine v OF druga do druge lojalne, da bo OF kot celota po osvoboditvi prevzela oblast in se odločno zavzemala z dosledno ljudsko demokracijo.

Temeljne točke OF so pomenile slovenski narodni program; poudarek je bil dan narodni osvoboditvi in formalni ljudski demokraciji, o kateri naj bi se odločalo po osvoboditvi na demokratičen način. Po napadu Nemčije na SZ so ustanovili glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet. Skupine ilegalcev so postale baza za rekrutiranje borcev v partizanske enote. Pričel se je upor proti Hitlerjevim strateškim načrtom za skupinsko likvidacijo Slovencev pod geslom »Smrt fašizmu, svoboda narodu!« Že v juliju 1941 so se koaliciji OF pridružile nove skupine, med njimi Zveza kmečkih fantov in deklet v celoti, levo krilo Socialdemokratske stranke, skupina oficirjev itd. Vrhovni plenum OF se je 16. sept. 1941 konstituiral v Slovenski narodnoosvobodilni odbor kot najvišji organ oblasti na okupiranem ozemlju. OF je postopoma dobivala značaj države v državi in s tem naredila prve korake k vzpostavitvi slovenske narodne suverenosti. OF je torej pomenila avtentično slovensko osvobodilno vstajo, s katero smo Slovenci stopili v evropsko protifašistično zvezo in pripomogli k porazu fašističnega mračnjaštva kot najhujšega zla tistega časa evropske civilizacije. Že 22. maja 1941 je bil ustanovljen Pokrajinski odbor OF za Štajersko, kasneje pa še okrožni odbor OF po severovzhodni Sloveniji.

Čas od okupacije Prekmurja pa do nemškega napada na SZ je tudi v Prekmurju obdobje iskanja samega sebe, dviganja potlačene narodne zavesti in borbenega duha. Prekmursko odporniško gibanje je vodil in poosebljal Štefan Kovač, odvetniški pripravnik doma iz Nedelice in takrat sekretar prekmurske partije. V začetku maja se je sestal z najožjimi partijskimi sodelavci (Ali Kardoš, Evgen Kardoš, Miško Kranjec, Mirko Bagar). Ugotovili so, da je povezava s CK KPS v Ljubljani ali pokrajinskim komitejem v Mariboru otežkočena, saj so Madžari mejo na Muri tesno zaprli, da bi onemogočili stike Prekmurja z ostalo Slovenijo. Poskusili so v Budimpešti na mednarodnem sejmu (od 2. do 12. maja 1941), kjer sta se 3 dni mudila Štefan Kovač in Mirko Bagar, da bi navezala stike s sicer zelo oslabljeno in ilegalno madžarsko KP ali preko ruskega paviljona s KP Sovjetske zveze.

Ni jima uspelo. Madžarska KP je imela revizionistične poglede na Prekmurje in je bila brez protifašističnega programa. Štefan Kovač je proti koncu maja 1941 preko postojanke na Petajncih vzpostavil stike s pokr. komitejem v Mariboru. Od tam je prišlo povabilo na sestanek vodilnih slovenskih komunistov v Ljubljani 1. in 2. junija 1941. Sestanek je sklical CK KPS, iz Prekmurja se ga je udeležil Mirko Bagar, ki se je še posebej sestal z organizacijskim sekretarjem CK KPS Tonetom Tomšičem. Predstavil mu je položaj v Prekmurju. Tam so dobili navodila za organizacijo odporniškega gibanja proti okupatorju. S temi je Bagar seznanil Kovača in najožje sodelavce že 4. junija 1941. Razčlenili so položaj v Prekmurju in na podlagi navodil začeli pripravljati odpor proti okupatorju. 18. junija 1941 so ta sklep na sestanku pri Tivadarjevih v Turopolju še dopolnili ter porazdelili terensko delo v Prekmurju in Medžimurju (ki je tudi bilo pod madž. okupacijo). Od takrat je bilo prekmursko odporniško gibanje povezano in usklajeno z osvobodilnim gibanjem v Sloventji in pričelo preraščati v organiziran odpor proti okupatorju. Podrobna navodila za organiziranje OF v Prekmurju pa je Kovač prejel na sestanku Pokrajinskega komiteja KPS za Štajersko 29. julija 1941 v Moravcih (Slovenske gorice) pri Pepiki Špindlerjevi. Obenem je Slavko Šlander, pokr. sekretar, naročil tudi oblikovanje partijskih okrožij (prekmursko in ljutomersko). Na podlagi teh navodil je Kovač na sestanku aktivistov odporniškega gibanja v Kamenščicah pri Trnju 30. avgusta 1941 predlagal ustanovitev okrožnega narodnoosvobodilnega odbora (OF). V prisotnosti 12 — 15 udeležencev, večinoma vodij odporniških skupin (Madžari so jih poimenovali kar sekretarje celic), so pooblastili zaradi konspiracije) Štefana Kovača, Miška Kranjca in Evgena Kardoša, da imenujejo Okrožni narodnoosvobodilni odbor za Prekmurke. Tega so sestavljali Štefan Kovač, Miško Kranjec, Evgen Kardoš, Vinko Megla, Štefan Horvat-Glavačev, Martin Žalik in Anton Špolarič, Akcijski komite pa so sestavljali Kovač, Megla, Horvat in Špolarič. Tako je prekmursko odporniško gibanje že poleti 1941 postalo sestavni del slovenske OF in slovenskega odporniškega gibanja.

okna hiše vrata
JELOVICA

Določili starost kumranskih rokopisov

Kumranski rokopisi, zvitki, ki so jih pred 45 leti našli v votlinah ob obrežju Mrtvega morja in veljajo za najpomembnejšo najdbo krščanske arheologije, so stari najmanj 2000 let. To je potrdila analiza z radioaktivnim ogljikom, ki so jo opravili na Tehnični visoki šoli v Zürichu. O starosti teh rokopisov se znanstveniki doslej niso strinjali. V Zürichu so preiskali vzorce štirinajstih zvitkov. Izkazalo se je, da so nekatera besedila nastala v Kristusovem času, druga pa so nastajala že štiri stoletja prej. Znanstveniki so zanesljivost metode preskusili tako, da so analizirali tudi druga besedila, ki so jih našli v okolici Kumrana. S pomočjo radioaktivnega ogljika lahko določijo starost do 35 let natančno. Doslej so objavili manj kot polovico od 800 rokopisov.

Tudi uradno priznanje televizijski mreži CNN

Satelitska televizijska mreža CNN je dobila tudi uradno priznanje za poročanje o zalivski vojni. Pripadla ji je nagrada sklada Georgea Forsterja Peabodyja, bankirja in filantropa, ki je svoje premoženje zapustil za pospeševanje napredka radia in drugih množičnih medijev. Nagrado je ustanovil pred 51. leti. Podelili jo bodo 13. maja na oddelku za novinarstvo in sredstva množičnih komunikacij univerze ameriške zvezne države Georgie, ki je izvršitelj Peabodyjeve oporoke. Letos sta za nagrado konkurirala 702 radijska in televizijska programa iz celega sveta, izbrali pa so jih 26. Žirija, ki so jo sestavljali televizijski kritiki, profesorji novinarstva, strokovnjaki in funkcionarji na področju javnega obveščanja in diplomanti, je izmed teh izbrala najboljšega.

ČIM DLJE SAMSKE

Za večino žensk na Japonskem je bila ženitna ponudba priložnost za praznovanje, danes pa, kot je videti, poročna ponudba zaposleni mladi Japonki ne prinaša več pravega veselja, raje ostaja samska in se za zakonski jarem odloča vse kasneje.

Takšen odnos do poroke je naravnost revolucionaren za kulturo, kjer so se dekleta zgodaj poročala in se po poroki povsem posvetila družini in domu. Dekle, ki se ni poročilo do 25. leta starosti, so zasmehovali. Zdaj so se stvari zamenjale; fantje lovijo dekleta, ženske pa uživajo samostojnost in svobodo, kar najdlje morejo.

Spremenjen odnos do poroke je že sprožil določene spremembe. Demografski podatki govore, da je na Japonskem že presežek samcev, kakih 2,5 milijona mladih moških, zrelih za poroko, je še samskih. Med njimi je precej kmetov. Na tokijskih ulicah niso redki prizori, ko se mladi neporočeni podeželani pripeljejo s traktorji v mesto in snubijo dekleta kar na ulici.

Dviga se tudi povprečna starost mladoporočenk. Zdaj je povprečna starost nevest že 25,8 leta, v Tokiu celo 26,7. Japonske stare mame samo zavijajo z očmi nad to ›razpuščenostjo‹ mladih generacij.

Toda ali se Japonkam poroka upira? Nikakor. Analize kažejo, da še vedno kar 93 odstotkov mladih zaposlenih žensk sanjari o poroki, vendar mislijo na sodobne prince, na moške s tremi »v«: višje telesne rasti, visoke izobrazbe in z visoko plačo. Vsi trije »veji« se seveda nasmehnejo le malokateri.

NESLANA ŠALA

Zaradi neslane šale je bil kanadski minister za stanovanjska vprašanja Alan Redway ob položaj v vladi. Dobro razpoloženi Redway je policistom na letališču v Otawi mimogrede omenil, da je med prijateljevo prtljago skrito orožje. Minister je očitno spregledal napise na letališču, ki opozarjajo da so šale o bombah, orožju in ugrabitvah kaznivo dejanje. Kanadski premier Brian Mulroney je takoj po izgredu svojemu ministru poslal pismo, v katerem mu je svetoval, naj takoj odstopi. Redway je to sevedabrez pomišljanja storil, novinarjem pa izjavil, da mu je zaradi nepremišljenih besed zelo žal in da je pripravljen sodelovati s preiskovalnimi organi. To pa mu ne bo dosti pomagalo, saj je glavni policijski inšpektor sporočil, da bodo zdaj že bivšega ministra kmalu predali sodišču.

Dragocene kopalke

Pred kratkim so na dražbi v Londonu prodali kopalke, ki jih je nosila slavna filmska diva Marilyn Monroe v nekem filmu. Izklicna cena cunjice je bila 3600 britanskih funtov, končna cena pa se je v nekaj sekundah povzpela precej višje. Zbiratelj takih stvari David Roberts je moral odšteti zanjo kar 13.200 funtov (več kot pol milijona dinarjev).

Junak betonskih višav

Prosti plezalec Stefan Glowacz je preplezal 162 metrov visoki frankfurtski hotel z 42 nadstropji, nato pa se je lotil še poslovne stolpnice. V sedmih urah je preplezal sedem visokih poslopij.

SPOMINKI S TITANICA ZAKONITIM DEDIČEM

Francoska vlada se je s skupino zasebnih naložbenikov, ki so financirali zbiranje ostankov Titanica, sporazumela, da bodo te predmete podarili preživelim potnikom ali njihovim dedičem.

Figaro poroča, da bodo francoske oblasti prvega julija začele akcijo iskanja lastnikov 2000 nenavadnih predmetov, ki so jih potegnili s potopljene ladje. Lastniki ali njihovi dediči morajo v treh mesecih dokazati pravico do teh predmetov, druge pa bodo poslali v muzej, ki ga bodo odprli v New Yorku v nekem zapuščenem pristaniškem skladišču.

Med predmeti, ki so jih našli leta 1987, so tudi zlatniki, nakit, posoda in celo pudrnica.

OBRAMBA PRED GRAFITI

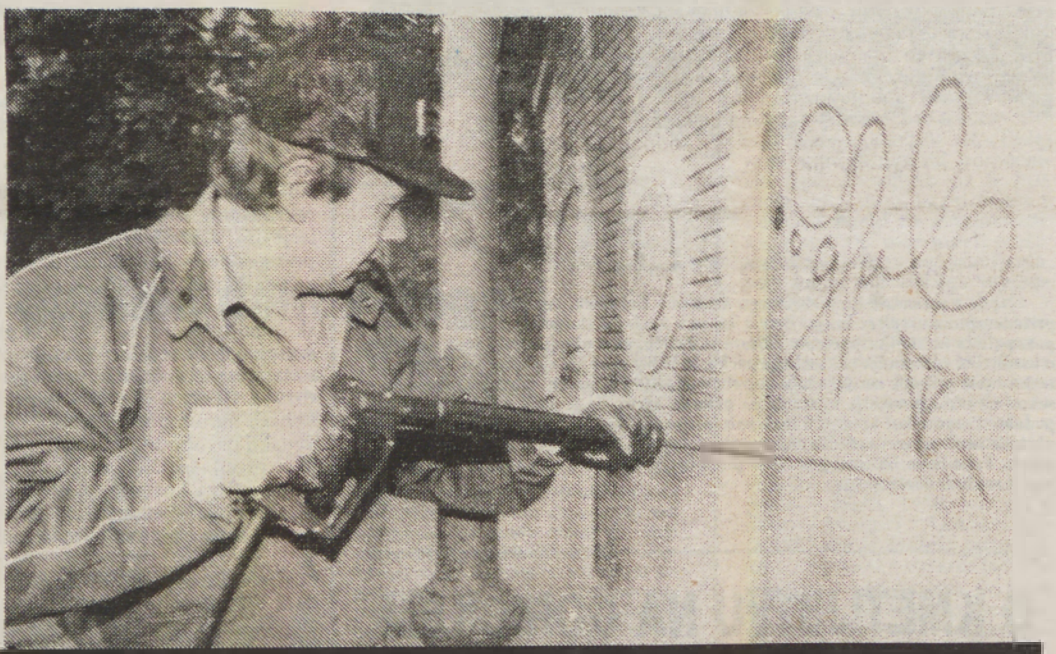

Kjell Billstram, direktor švedskega podjetja za odstranjevanje grafitov, madridskim mestnim očetom kaže, kako se da z nestrupeno metodo odstraniti napise z zidov. S to švedsko iznajdbo je mogoče odstraniti grafite s skoraj vseh površin, hkrati pa jih prekriti s plastjo nestrupenega voska, na katerega grafitov ni več mogoče pisati.

DEKLARACIJA O NEODVISNOSTI NA DRAŽBI

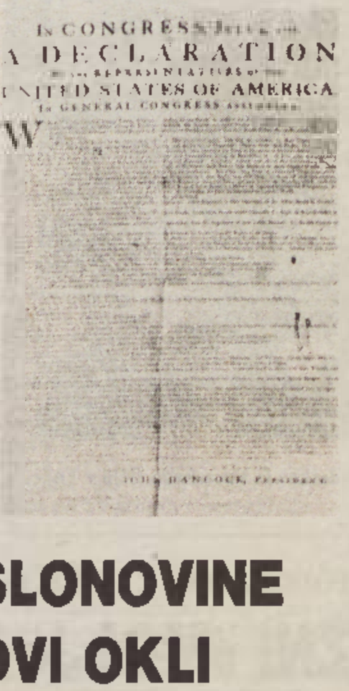

IN CONGRESS, July 4, 1776.
A DECLARATION
BY THE REPRESENTATIVES OF THE
UNITED STATES OF AMERICA,
IN GENERAL CONGRESS ASSEMBLED.

JOHN HANCOCK, PRESIDENT.

Redek prvi natis Deklaracije o neodvisnosti (Declaration of Independence), dokumenta, ki ga je zasnoval Thomas Jefferson in ga je 4. julija 1776 sprejelo 13 upornih angleških-kolonij v Severni Ameriki, s katerim so razglasile neodvisnost od Anglije, so pred kratkim našli skritega med neko sliko in leseno podlogo. Sliko je njen lastnik za štiri dolarje kupil na bolšjem trgu v New Yorku. Dražbena hiša Sotheby namerava dragocenosti prodati na dražbi, ki bo 4. junija. Pričakujejo, da bodo zanjo dobili od 800.000 do 1,2 milijona dolarjev.

Pajčevinasta podoba Venerinega površja

To mozaično podobo je posnelo vesoljsko vozilo Magellan in prikazuje 1,8 kilometra dolgo in 1,6 kilometra široko območje na Veneri. Na njem so vidne geološke strukture, med katerimi prevladujejo tako imenovani arahnoidi. Te pajčevinaste strukture so po dosedanjih teorijah vulkanskega nastanka, zanje pa so značilni koncentrični grebeni in prelomi, med seboj pa so povezane z radialnimi prelomi.

Süđi mojega pajdaša Beleka, misel na svetek Dneva zemlje, spominja na vodou, posebno zdaj v tej nejgvišni čaih, gda lejko v novinaj prešteš, ka so neznani diverzanti podminejrali pa vničili jako pomemben daljnovod v našoj domovini, pa je dosta lüdi ostalo brez letrike, pa brez vode. Či že gučimo ka se je začnola državljanska bojna, te se tou eti vsaki čas lejko zgodi. V ton primeri cejli center Sobote ostane brez pitne vode, či glij ka je ešče med stanovanjskimi bloki ostalo od stari domačij dosta stüdencof. Samo bi ji tribelo spucati pa pumpe zmontejrati. Ka se med bojnof voda jeste nüca, Bela najbole zna, ka je že dvej bojni skouzdau. Samo soboška civilna zaščita pa TO toga ne vej. Bela jinje pripravleni dati inštrukcije.
Pozdrao brat Džouži.

NAMESTO SLONOVINE MAMUTOVI OKLI

V nemško mestece Erbach je prišla pošiljka mamutovih oklov iz Sibirije, ki je naročnika stala 250.000 mark. V Erbachu rezbarji že dvesto let obdelujejo slonovino. Obrt se ja znašla v krizi, potem ko je bila sprejeta mednarodna konvencija o varstvu živalskih vrst in so afriške države prenehale izvažati slonovino. Iznajdljivi obrtniki so rešitev našli v uvozu mamutovih oklov iz Sibirije. Mamutov konvencija ne varuje, ker so pač izumrli že pred najmanj 10.000 leti, Sovjetska zveza pa potrebuje devize. To je že druga pošiljka mamutovih oklov, ki je prispela v Erbach.

NAŠLI SO UKRADENO STRADIVARKO

Italijanski policiji se je posrečilo najti zelo dragoceno Stradivarjevo violino, ki so jo ukradli leta 1987 iz avtomobila znanega francoskega violinista Pierra Amoyala. Violina, ki jo je mojster Stradivari izdelal leta 1717, je ena izmed desetih najdražjih na svetu. Cenijo jo na dva milijona dolarjev. Ves dosedanji trud policije pri iskanju violine je bil zaman, pa tudi na razpisane denarne nagrade ni bilo odziva. Končno so policisti našli glasbilo v avtomobilu nekega zakonskega para v bližini Torina, kjer je bila violina tudi ukradena. Inštrument ni bil znan le po svojem slavnem izdelovalcu, znamenit je bil tudi zaradi tega, ker je bil nekoč last ruskega carja Nikolaja II.

Tri gracije bodo odpotovale v ZDA

Britanska vlada je dovolila izvoziti znamenito marmorno skulpturo Tri gracije italijanskega klasicističenga kiparja Antonia Canove (1757—1822), ki jo je pred letom neki ameriški trgovec kupil na dražbi za 13 milijonov dolarjev. Tako se je končala polemika o usodi te umetnine, ki so jo prvotno imeli za del dvorca Woburn Abbey in kot takšno za del britanske kulturne dediščine. Ko so se njeni lastniki odločili, da jo prodajo, je v britanski javnosti stekla kampanja za zbiranje denarja, s katerim bi enemu od muzejev omogočili odkup tega kipa. Akcija pa se ni posrečila in zdaj je vlada skulpturo razglasila za premičnino, ki jo je dovoljeno prodati v tujino. Tri gracije bodo verjetno odpotovale v Gettyjev muzej v Kaliforniji.

SKRIVNOSTI VAŠIH DLANI

ČRTE OTROK

Navpične črte, ki se spuščajo od vznožja četrtega prsta in se dotikajo zakonske črte tako, da je ne presekajo, govorijo o otrocih, ki jih imamo, smo jih imeli ali jih bomo imeli. Če vztrajamo, lahko ugotovimo celo njihov spol. Fantki so označeni z ravnimi navpičnimi črtami, deklice s poševnimi. Če so te črte slabo vidne, prekinjene in če so na njih vidni različni znaki, bo otrok bolehal za različnimi boleznimi, sicer pa govorijo samo o njihovi preveliki občutljivosti. Vse v zvezi z otroki je vidno predvsem na desnih dlaneh žensk, mater.

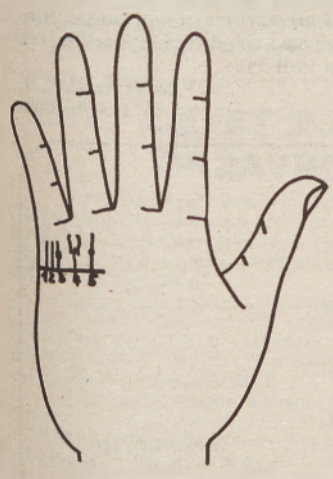

1. Samo ena in jasno vidna otroška črta — imeli boste samo enega otroka.
2. Več navpičnih črt — odločili se boste za več otrok.
3. Otok na otroški črti — huda bolezen otroka.
4. Tanke, nepravilne otroške črte — spontani in načrtovani splavi.
5. Črna točka na črti — smrt ali huda bolezen otrok.

Veliko je primerov, ko se število otroških črt na desni in levi dlani ne ujema. Znani angleški hiromanti so kraljici Viktoriji določili število otrok tako, da so upoštevali seštevek črt na obeh dlaneh. In niso se ušteli.

Šifra: LEV — TIGER

Svoje mesto pod soncem ste si že našli. Ste namreč pametna in presodna oseba, pa še pridna, resna in zanesljiva. V družbi osvajate s simpatičnostjo, drugim dajete možnost, da se izpovejo ali da samo pokomentirajo, sami pa nastopate s svojimi argumenti, od katerih ne odstopate, tudi če veste, da nimate prav. Vi namreč ne smete biti poraženi. Vsi, ki vam ugovarjajo, bodo kaznovani prej ali slej. Storjenega pač nikoli ne pozabite in pridno čakate na maščevanje. Nimate vedno prav, to tudi sami dobro veste, vaš ponos pa vam preprečuje, da bi popustili. Vaš odnos je pošten in temelji na ljubezni ali celo na verskih prepričanjih. Če se pojavita samoljubje in sebičnost vam vse skupaj le lahko napravi življenje v zrelih letih po nepotrebnem mučno in težavno. To lahko tudi pomeni, da boste imeli težave pri uresničevanju trajne ljubezenske zveze, če ste poročeni, pa v zakonu. Kot mati nikoli ne boste odpovedali, otroke boste povzdigovali kot ikono, jih razvajali ter jim nudili vso ljubezen in podporo. To se vam lahko maščuje; morali boste znati biti tudi strožji.

Zgodaj ste začeli razmišljati o svojem poklicu, nekaj časa ste celo nihali med dvema možnostma. Polni energije in idej ste uspešni na najmanj dveh področjih. Z določeno mero umetniške inspiracije za vas obstaja le pot navzgor. Pred sabo imate lagodno življenje, zanj si boste ustvarili primerno materialno podlago. Nasvet: z 41. leti ste si nabrali že dovolj življenjskih izkušenj in modrosti. Življenje, ki je pred vami, bo polno izrednih dogodkov in nepričakovanih okoliščin. Za njimi se skriva prenekatera nevarnost in kakšen sovražnik. Vaša bojevita narava bo ponudila veliko novih idej in odpahnila marsikatero nepravičnost.

Kupon za brezplačno analizo

Ime in priimek _____

Datum rojstva _____

Točen naslov _____

_____ Šifra _____

Kupon pošljite na naslov: Zavod za časopisno in radijsko dejavnost, Titova 29, Murska Sobota (Za Skrivnost vaših dlani).

NA MURSKEM VALU

Glasujem za:

Izvajalec:

Skladba:

KUPON 14

Lestvica najboljših narodnozabavnih melodij:

1. ZIDAR FELIKS — ans.Prerod
2. SLOVENIJA, POGUMNO NAPREJ — Vinko Šimek
3. STARO VINO, STAR PRIJATELJ — ans. Tonija Verderberja
4. GOSPOD KAPLAN — Modra kronika
5. VZPON NA TRIGLAV — ans. Marela

Vaše predloge pošljite na dopisnici na naslov: MURSKI VAL, Titova 29, 69000 M. Sobota

Glasovnice bomo seveda izžrebali in nagradili.

Lestvico domačih pesmi lahko poslušate vsak četrtek od 18. do 19. ure na MURSKEM VALU.

Nagrajenci:

FELIKS KEREC, Arh. Novaka 7, 69000 M. Sobota

ŠTEFAN CIPOT, Kocljeva 2, 69000 M. Sobota

KALMAN KUZMA, Ropoča 80, 69262 Rogaševci

ZA LJUBITELJE CVETJA

CVETJE KOT DARILO

Za darilo izbiramo različne stvari, vendar naj nobeno darilo ne bo brez cvetja. Cvetje je ljubeznivo darilo, ki ga je vsak vesel ob vsaki priliki. Rezano cvetje je neobvezni spremljevalec, z ničemer nas ne obvezuje, vendar takoj, ko ga damo iz roke v roko, vzpostavi prvi stik.

Pisano cvetje je samo po sebi poživljajoče in ljudi med seboj povezuje. Cvetje marsikaj pove. Pri nakupu cvetja moramo imeti malo domišljije. In kaj, če je nimamo? Bomo zašli kar na uvožene tirnice, ki so brez fantazije in sposobnosti tistega, ki kupuje in si nabavi pet do deset nageljnov z asparagusom? Takrat potrebujemo nasvet cvetličarja. Seveda je želja kupca sveta! Da bi svetovali tisto, kar je prav, je treba najprej po tem in onem nevsiljivo vprašati. Zgodi se, da gostitelj dobi pet enakih šopkov iz nageljnov.

V vsakdanjem življenju je mnogo priložnosti, ko cvetje darujemo. Poleg osebnih praznikov: rojstni dan, god, krst, zaroka in poročno slavje, obdarujemo prijatelje in znance s cvetjem še za vselitev v novo hišo ali stanovanje, ob obisku bolnika in mu zaželimo okrevanje. Ne pozabimo darovati cvetja za opravljeni izpit, kot zahvalo za povabilo na obisk ali za sprejem na postaji. Ali si sploh lahko zamislimo slavje brez cvetja? Nobeno darilo ne izročajmo brez cvetja. Cvetje napravi darilo lepše, bolj osebno in popolnejše. Za vsako priliko izberimo pravo cvetje. Potrebno pa je, da se oziramo na osebo, kateri poklanjamo cvetje. Ko gremo na obisk prvikrat, ponavadi nesemo rezano cvetje.

In kako darujemo cvetje v druga oddaljena mesta? Poznamo poklanjanje cvetja po »Teleflori«. V Murski Soboti je v Telefloro vključena cvetličarna Park, Trg zmage 2. V katero koli mesto v Jugoslaviji lahko pošljete svež šopek. Potrebno je, da se osebno oglasite v tej cvetličarni, poveste svoje želje, točen naslov obdarovanca in vam bodo ustregli, da bo vaše cvetje prišlo pravočasno k vašim dragim.

Cvetje izraža prijateljstvo, naklonjenost, pozornost ali ljubezen in tudi zahvalo ter prošnjo za odpuščanje.

Olga Varga

Antiseptik

Proti blažjim virusnim vnetjem v ustih in žrelu pomagajo antiseptiki, tablete, ki jih počasi topimo v ustih, in s tem uničujemo povzročitelje nadležnega vnetja. Tovarna zdravil Krka je poslala na tržišče nov antiseptik: Neoseptolete so pastile brez dodatka sladkorja, zato so primerne tudi za diabetike. Ne kvarijo zob, učinek antiseptika pa je neprimerno boljši kot v tabletah ki jim je dodan sladkor. Neoseptolete blažijo vnetja in preprečujejo razvoj hujših bakterijskih infekcij. Priporočljive so pri vnetjih ust in žrela, pri gripoznih in bakterijskih obolenjih ter pri vnetju ustne sluznice in dlesni.

OTROKOVA VARNOST

Kuhinja je polna pasti

Za majhne otroke je v kuhinji vse novo in vznemirljivo, zato bi se radi vsega dotaknili, potegnili k sebi, okusili. Žal je ravno v kuhinji veliko stvari, ki so lahko zelo nevarne. Mednje prav gotovo sodijo lonci in posode z vročo vodo oziroma tekočino. Med kuhanjem postavljamo takšne posode na zadnje plošče, in sicer tako, da so ročaji zunaj dosega otroških rok. Vroče jedi in pijače postavljamo tja, kjer jih otroci ne morejo doseči (npr. na sredo mize). Loncev z vročo tekočino nikoli ne držimo nad otrokom. Odpovejmo se namiznemu prtu ali pa ga pritrdimo s sponkami, da ga otrok ne bo mogel potegniti z mize. Za otroke so nevarne tudi plastične vrečke, saj si malček lahko natakne vrečko na glavo in se zaduši. Na zgornje police omar sodijo tudi čistila, noži, jedilni pribor in drugi ostri predmeti. Vtičnice pritrdimo ali jih oblepimo z izolirnim trakom, električne kable pa speljemo za omarami. Redno čistimo koš za odpadke, saj se otrok lahko zastrupi tudi z živalskimi odpadki.

DOBRO JE VEDETI

PIVO ZA POLŽE

Veselje vrtičkarjev nemalokrat pokvarijo polži, ki so požrešni in ki nam uničujejo pridelek. Če želimo obvarovati gredice pred požrešnimi polži, si pomagamo s pivom. Pu in tam polijemo na zemljo ostanke piva. Alkohol gre polžem v nos, gredici se bodo izognili na daleč. Poskusite še vi.

Moda jesen - zima 91/92

V svetu postaja stil oblačenja pomembnejši od mode. Kakšni bodo modni trendi? Ženska jesensko-zimska moda 91/92 spominja na pozna 60. leta ali celo začetna 70. Kakovostne tkanine ostajajo in postajajo vedno pomembnejše. Volna in njene mešanice so nove z različnimi dodelavami. Moda izbranega stila oblačenja izbira med nevtralnimi toni, ki so rahlo obarvani, med barvami posušenih vrtnic in intenzivnejšimi barvami, ki so pa največkrat kombinirane s črno. Najpomembnejše oblačilo je blejzer, ki ga je moda približala telesni liniji in ga podaljšala. Krila so krajša ali skoraj skrita pod blejzerjem, hlače enostavne, dolge ali modno kratke. Bluze skoraj obvezno svilene, polne novih detajlov, tudi prelepih vezenin in čipk. Moško modo izbranega stila oblačenja moramo imenovati kakovostno. Tkanine so fine, lahko volnene. Prevladujejo dvoredni kroji, nejasne barve, največkrat v zemljnatih barvah in zelenkastih tonih. Srajce sezone so v tonu svetlejše od gornjih oblačil — prevladujejo pastelni in nevtralni toni. Takšna je Murina ponudba za sezono jesen — zima.

ČRNE MAČKE

Nekatere mačke so samozavestne in postavljaške, druge so razigrane in nemirne, tretje nežne in vdane, vsekakor pa je njihov temperament v tesni povezavi z barvo njihovega kožuščka. Znanstveniki so proučevali mačke različnih barv in ugotovili naslednje. Mačke z rdečkastim kožuhom so izrazito mirne in uravnovešene. Tigraste mucke so svojeglave, potrebujejo pa veliko svobode in sprehodov brez nadzorstva. Bele mačke so občutljive in zahtevne. Črno-bele mačke so razigrane. Črne mačke pa so nežne in imajo rade, da jih pestujemo in ljubkujemo.

FIŽOL IZ ZEMLJE

Nameravate letos saditi fižol? V hladni zemlji se bo počasi kalilo. Če se nam mudi in bi radi pospešili rast, vzgojimo fižolove sadike. V jogurtove lončke s prevrtanim dnom damo zemljo za lončnice. V zemljo posadimo fižolovo seme. Lončke postavimo na svetel, zmerno topel prostor. Zalivamo in čakamo, da zraste iz semena fižolova sadika. Ko se maj ogreje, presadimo rastlinice v gredo. Tako vzgojene sadike fižola so zelo krepke in odporne proti škodljivcem. Čas do prvih plodov pa tako zmanjšamo za tri do štiri tedne.

Kuhajte z nami

Rabarbarin kolač

Sestavine za velik pekač:

TESTO: 40 dag moke, 40 g kvasa, 10 dag sladkorja, 10 dag margarine, 2,5 dcl mleka, ščep soli, žlička naribane limonine lupine, eno jajce.

Iz sestavin zamesimo bolj mehko testo, ki naj na toplem vzhaja. Nekoliko vzhajanega razvaljamo v velikosti pekača in s testom obložimo pomaščen pekač.

OBLOGA: 60 dag rabarbare, 25 dag sladkorja, 10 dag orehov.

Stehlom rabarbare odrežemo in zavržemo liste, s stebel potegnemo niti. Tako očiščena stebla narežemo na 4 cm dolge koščke in v ravnih črtah z njimi obložimo vzhajano testo v razdalji 2 centimetrov. Rabarbaro rahlo vtisnemo v testo. Zgoraj potresemo s sladkorjem in kolač pečemo v srednji višini približno 30 minut. 10 dag orehovih jedrc narežemo na tanke lističe in jih potresemo po pecivu potem, ko se je peklo 30 minut. Pečemo še 10 minut, da orehi porumenijo.

Kolač režemo vedno nekoliko ohlajen z nožem, ki ga pomakamo v toplo vodo. H kolaču se zelo prileže stepena vanilijeva smetana.

SESTAVIL MARKO NAPAST	POLOTOK V SEVERNI EVROPI	SHAKESPEAROVA KOMEDIJA	OČRT	ŠPANSKI KONKVISTADOR	PEVEC PESTNER	VOŽNJA S SANMI	DESNI PRITOK DONAVE V AVSTRIJI
PRETIRANA VARČNOST							
KDOR JE V DONOSNI SLUŽBI, PRI KORITU							
DRŽAVA V ZDA							
IME DVEH PRITOKOV ODRE					KUMANOVO / AMER. PISATELJICA IV VRTINCU		
SOLMIZACIJSKI ZLOG			ZDRAVILNA RASTLINA / DRAG KAMEN				
MESTO V SEVERNEM DELU NIGERIJE							IZVLEČKI IZ ŽELIŠČ
OVIRA, NAPOTA							
NASLOV DRAME RUDIJA ŠELIGE				ZNIŽANA NOTA »C« / JAP. HI-FI NAPRAVE			
RIMSKA PETICA		SLOVENSKI PISATELJ BRAMBOVCI / SANJE				ŠPANIJA / KOROŠKI LJUDSKI PLES	
IZVRŠNI SVET			AM. SKLADATELJ / MITO TREFALT				
ČLOVEK, KI KAJ JEMLJE							
OTOČJE V SREDNJI AMERIKI							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: ciklama, okrasek, soareja, Iza, Nid, Fata, CE, AE, tram, Ndola, Tenedos, urat, DT, T, tinta, traktor, Elsa, KT.

Kako sem postal ribič

Ko sem še bil manjši in sem hodil v prvi ali drugi razred, sem dobil veselje do ribolova.

Nekoč, ko sem šel s psičkom na sprehod po gozdu, sem zavil h gramoznici. Ob vodi sem zagledal visoko postavo s palico v roki. Bil je ribič. Počasi sem se mu približal in ga pozdravil. Možak se je obrnil in me prijazno sprejel. Sedel sem zraven njega in opazoval, kako je lovil ribe. Pogovarjala sva se o ribolovu in še o čem. Ponudil mi je palico: »Ali hočeš uloviti ribo?« Seveda sem urno pristopil in že sem v rokah držal palico, ki se mi je zdela zelo dolga in težka. Vendar mi je uspelo še tistega popoldne ujeti prvo ribo, ki sem se je zelo razveselil. Čez dobro uro sem se spomnil, da bom moral domov. Možak mi je dal vse ribe, ki sva jih ujela, in zato sem hitro odhitel domov kazat, kaj imam. Ribo, ki sem jo jaz ujel, sem nesel zraven vrečke v drugi roki, da sem lahko pokazal, katero sem sam ujel.

Tako se je začelo moje ribiško veselje. Zdaj sem že večji in bolj izkušen ribič.

Sorodniki in starši se sprašujejo, kako sem dobil veselje do ribolova, ko pa nimam v bližnjem sorodstvu nobenega ribiča.

Iztok Pihlar, 8. a,
OŠ Ivana Cankarja, Ljutomer

MOJA VAS

Moja vas se razprostira med griči, travniki in njivami. Obdana pa je z gozdom. Imenuje se Dolič. Po sredini vasi se vije cesta. Po dolini vijuga tudi potok Luka.

V središču vasi je trgovina z gasilskim domom. Hiše so raztresene po gričih. Na vrhu hriba je zvon, ki ga sliši cela vas in še dlje. Imamo še gostilno, kjer si pogasimo žejo. Dolič je znan še po zaselku Jesenice, kjer živijo Romi.

Naša vas je velika in lepa. V njej se dobro počutim, ker poznam sleherni kotiček in vse prebivalce.

GABRIJEL BUNDERLA, 3. r.,
OŠ Kuzma

Pri lesno-modelarskem krožku

Na šoli imamo veliko zanimivih krožkov. Med vsemi je zame najbolj zanimiv lesno-modelarski krožek, ki ga že več let vodi predmetna učiteljica kemije, gospa Irena Hrastelj. Med člani krožka smo tudi učenke, ki nič ne zaostajamo za našimi sošolci. Z velikim veseljem obiskujem ure krožka. Zanima me delo z lesnimi odpadki. Izdelujem leseno hišico. Svoj izdelek občudujem iz ure v uro. Naša mentorica je zelo prijazna in potrpežljiva. Če nam vse ne gre po sreči, nam svetuje in pomaga. Vidim, da veliko zna o oblikovanju lesa in strojih, ki jih uporabljamo. Zelo je pozorna na našo varnost.

Že vnaprej se veselim ponedeljka, ko imamo na urniku krožek.

MAJA SMODIŠ, 4. d,
OŠ Jožeta Kerenčiča,
GORNJA RADGONA

KO ZAZVONI . . .

Vsak učenec ima rad zvok zvonca. Seveda takrat, ko nam naznanja, da je ure konec in sledi odmor. Ponavadi že pri pouku škilim na uro in čakam, kdaj bo zvonec naznanil odmor.

Ko zazvoni, se začne pravi direndaj. Vstajamo tako, da kar podiramo stole in že zdivjamo iz učilnice. Takrat nas ponavadi pokliče tovarišica nazaj in moramo učilnico pospraviti. Šele takrat lahko gremo iz razreda.

Če si slučajno pozabil na domačo nalogo, je odmor primeren za to, da jo na hitrico narediš. Včasih, ko mi trda prede, se med odmorom tudi kaj učim — pripravim se za naslednjo uro. A to je bolj poredko.

Med odmorom se fantje večkrat stepemo. Jaz se ponavadi pretepam z Robijem. Šele tovariš ali tovarišica nas potem lahko umiri.

Zdaj ko je zunaj topleje, glavni odmor preživimo zunaj. Deklice skačejo gumitvist, dečki pa igramo košarko ali nogomet. Takrat nas zvonec, ki naznanja, da se bo pouk začel, nič ne razveseli. S težavo se odpravimo nazaj v učilnice. Takrat komaj čakam, da bo četrta ura, ko se začne moj najljubši predmet. Boste uganili, kateri? Telovadba, seveda.

Robi Tuske, 5. r,
OŠ Genterovci

Pri stari mami je lepo

Prvomajske počitnice sem preživel pri stari mami na Hodošu. Bilo je zelo lepo. Šli smo tudi k jezeru. Tam smo videli race in štorklje. Na poti nas je prestrašil fazan. V luži sem lovil žabe.

Vito Vratarič, 1. d,
OŠ Puconci

SKRITA RISBA

Bravo, Glorija Koren iz M. Sobote in Jožek (?) iz Gornjih Slaveč, pa tudi vsi drugi, ki ste nam poslali rešitve! Nekateri še vedno vztrajate pri anonimnosti. Škoda. Še enkrat vas prosimo, da napišete ime in priimek, od kod ste doma in koliko ste stari (ali razred). In zdaj spet veselo na delo!

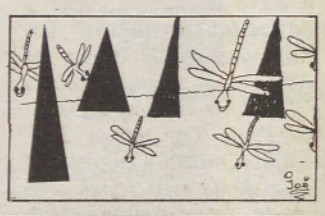

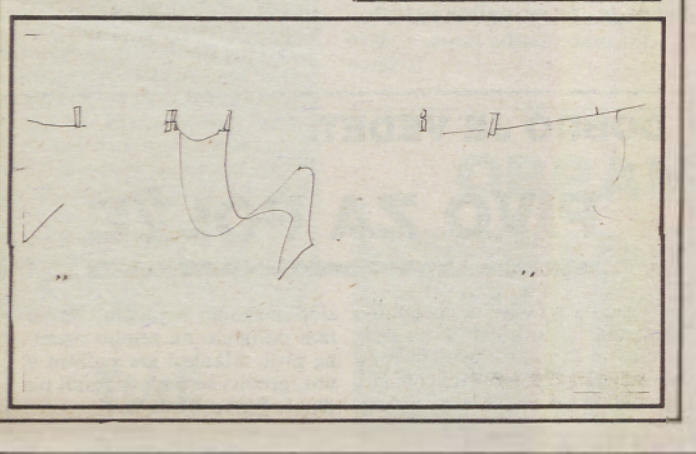

ŽELJA

Zdaj je zadnji čas. In kam sploh želimo? V Evropo vendar! Kaj pa bo, če nas Evropa ne sprejme? Takrat pa . . . saj nas sprejme. Če pa nas ne . . . se bomo pa ›lovili‹, da nas sprejme. In ko nas sprejme, si bo slovenski narod mirno dejal:

»O, zmagal sem!
Slednjič sem le spoznal,
kdo sem, od kod sem, kam grem,
in kakšno bogastvo
v svojem bitju nosim,
sedaj tudi vem.« (V. Nazor)

Da, tako si bomo mirno rekli takrat . . . Vendar so to za današnje razmere, ko ne vemo, kaj bo jutri, le sanje.

S skupnimi močmi upajmo, da se bodo čimprej uresničile. Če že ne prej, naj takrat:

»Ko jaz v gomili črni bom počival,
in zelen mah poraste nad menoj,
veselih časov srečo bo užival,
imel bo jasne dneve narod moj.« (S. Jenko)

Andrej HORVAT, 8. c,
OŠ PUCONCI

POMLAD

Kvak — kvak — kvak
sliši se iz mlak.
Čiv — čiv — čiv.
v krošnjah je spet živ.

Čebele na cvetove sedajo.
medičino sladko srkajo.
Murni pesem godejo,
na koncert svoj nas zovejo.

Pomladi res smo vsi veseli,
saj zime zadosti smo imeli.
Po igrišču se podimo,
se lovimo in smejimo.

SAŠA LEBAR, 5. c,
OŠ ŠTEFANA KOVAČA
TURNIŠČE

ALI VESTE . . ?

Na 18. vprašanje nam je najbolj natančno odgovorila Metka Kuhar iz Murske Sobote, ki je tudi zapisala, da različni viri navajajo različne dolžine Jadranskega morja — od **750 do 783 kilometrov**. Število otokov je **725** (66 je naseljenih), poleg tega pa je v našem morju še 426 grebenov in čeri. Dodajmo še podatek, da je Jadransko morje dolgo z vsemi zajedami in izboklinami blizu 2.100 kilometrov, z otoki pa čez 6.000 kilometrov.

Pri žrebanju pravilnih odgovorov je imela največ sreče **Manuela Škerlak iz Stanjevec**, ki ji bomo poslali knjižno nagrado **Dobre knjige iz Murske Sobote**. Čestitamo!

20. vprašanje: **Ali veste, skozi katere večje kraje v Pomurju pelje magistralna cesta in kako je dolga?**

ODGOVOR: _____

Žrebanje pravilnih odgovorov bo 23. maja.

Dosje: Bogdan Hrovat — Puklasti Miha

BRANKO ŽUNEC

ZASLIŠEVALEC

Tako z jezikov mojih gre med svet lažna tolažba, hujša od pravih bed.
(W. Shakespeare)

Ker se nam zdi vsebina pisma, ki ga je 9. decembra 1944 pisal Bogdan Hrovat-Miha iz Prekmurja tov. Slavcu (tj. dr. Slavku Zoretu), dovolj pomembna v okviru obravnavanega dosjeja, ga povzemamo v celoti.

»Prišel sem že pred enim tednom v Prekmurje, kjer je položaj precej pester. Slišim grmenje sovjetskih topov in nad mano brenčijo sovjetska letala. Oddaljeni smo si le še 60 kilometrov in še manj. V nadaljevanje zadnjega poročila dodajam dopolnilo, ki je za nas zelo žalostno. Miran je mrtev že drugi mesec. Zgodilo se je tako:

15. oktobra, ob Hortijevem prevratu na Madžarskem so miran ter politični delavci Juš, Rastko, Bojan, Fran in Ciril šli v Mursko Soboto, kjer sta se nahajala dva bataljona (po drugih vesteh dva polka) madžarskih vojakov, ter jih pozvali na predajo. Madžarska polkovnika sta pristala na predajo, samo s pripombo, da morajo počakati do naslednjega jutra. Nato so je vseh 6 odpravilo v hišo slovenske družine Brumen. V teku noči pa je, kot Ti je znano, prevzel vlado Salaši in na njegovo stran sta stopila tudi oba bataljona. Obkolili so Mursko Soboto, ker so vedeli, da se v njej nahaja omenjena šestorica. Pričeli so s preiskavo in ob 9 uri zjutraj so jih odkrili. Naši so sprejeli borbo, v kateri je padel Juš, Rastko je bil ranjen in ujet, Ciril pa ujet brez rane. Miran, Franc in Bojan pa so se prebili in zbežali v dve uri oddaljeno vas Puconci, kjer so se skrili v bunker. Tretji dan, to je 18. oktobra jih je nekdo izdal, nakar so jih obkolili ter sta v borbi padla Miran in Franc, Bojan pa je bil ranjen ujet. (Podatke sem dobil od komandirja 15. a in od nekaterih drugih oseb.).

Vsa pošta, ki je prihajala za Mirana po 18. oktobru, je bila vrnjena na štab III. relejnega sektorja za naslovom: T. V. 23 s, samo enkrat jo je vzel približno okoli srede novembra tov. Tihomir, politični delavec, ki je prej nosil pošto za Mirana. Po podatkih od nekaterih oseb je Tihomir pijanec in bil opažen v družbi madžarskih detektivov. Vest bom kontroliral po sestanku z njim.

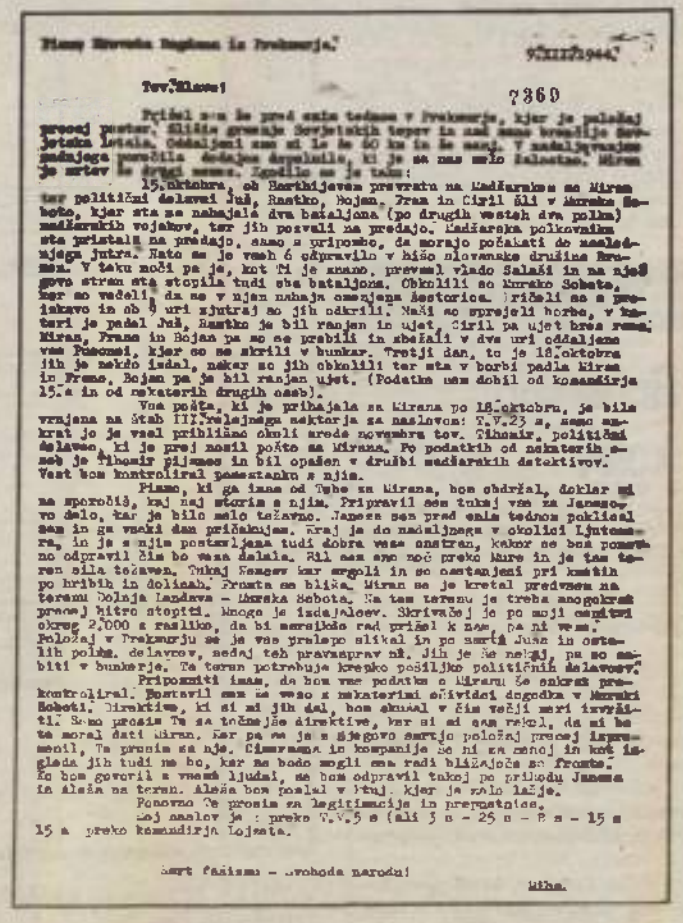

Pismo, ki ga imam od Tebe za Mirana, bom obdržal, dokler mi ne sporočiš, kaj naj storim z njim. Pripravil sem tukaj vse za Janezovo delo, kar je bilo zelo težavno. Janeza sem pred enim tednom poklical sem in ga vsaki dan pričakujem. Kraj je do nadaljnjega v okolici Ljutomera in je z njim postavljena tudi dobra veza onstran, kakor se bom ponovno odpravil čim bo veza delala. Bil sem eno noč preko Mure in je tam teren sila težaven. Tukaj Nemcev kar mrgoli in so nastanjeni pri kmetih po hribih in dolinah. Fronta se bliža. Miran se je kretal predvsem na terenu Dolnja Lendava—Murska Sobota. Na tem terenu je treba mnogokrat precej hitro stopiti. Mnogo je izdajalcev. Skrivačev je po moji cenitvi okrog 2.000 z razliko, da bi marsikdo rad prišel k nam, pa ni veze. Položaj v Prekmurju se je vse prelepo slikat in po smrti Juša in ostalih pol. delavcev, sedaj teh pravzaprav ni. Jih je še nekaj, pa so zabiti v bunkerje. Ta teren potrebuje krepko pošiljko političnih delavcev.

Pripomniti imam, da bom vse podatke o Miranu še enkrat prekontroliral. Postavil sem že vezo z nekaterimi očividci dogodka v Murski Soboti. Direktive, ki si mi jih dal, bom skušal v čim večji meri izvršiti. Samo prosim Te za točnejše direktive, ker si mi sam rekel, da mi bo te moral dati Miran. Ker pa se je z njegovo smrtjo položaj precej izpremenil, Te prosim za nje. Cimermana in kompanije še ni za menoj in kot izgleda jih tudi ne bo, ker ne bodo mogli sem radi bližajoče se fronte. Ko bom govoril z vsemi ljudmi, se bom odpravil takoj po prihodu Janeza in Aleša na teren. Aleša bom poslal v Ptuj, kjer je malo lažje.

Ponovno Te prosim za legitimacije in prepustnice.

Moj naslov je: preko T.V.5 s (ali 3 s — 25 s — 8 s — 15 s — 15 a preko komandirja Lojzeta.)

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

Miha

(Glej priložene faksimile pisma!)

Ob tem pismu in tudi sicer se vedno znova postavlja vprašanje profila zaslševalca, kakršen je bil Bogdan Hrovat-Puklasti Miha. Dr. Hubert Požarnik je v dvojni številki Mladine (štev. 26-27/88), 1. julija 1988, v tehtnem prispevku Psihološke značilnosti zaslševalcev v političnih procesih opisal štiri tipe osebnosti zaslševalcev. Kam bomo uvrstili BH/PM?

Še vedno čakamo na odgovor na naš dopis z več vprašanji iz sredine lanskega novembra od naslednjih naslovnikov:
— Ivan Tlaker-Luka, Ljubljana;
— dr. Feri/Frank Bükvič, ZDA;
— Mitja Ribičič, Ljubljana;
— Ela Ulrih-Atena, Ljubljana;
— Lidija Šentjurc, Ljubljana;
— Sergej Kraigher, Ljubljana;
— Vida Tomšič, Ljubljana;
— Ivan Maček-Matija, Ljubljana;
— Niko Kavčič, Ljubljana;
— Milan Šamec-Crt, Ljubljana;
— Franta Komel, Ljubljana;
— Matija Maležič-Ciril, Ljubljana;
— Mirko Zlatnar, Lesce;

»Prvi tip z veseljem in užitkom izživlja svojo agresijo nad zaslišancem. Ta tip je še najbližji tistemu, kar razumemo pod sadističnim značajem. Ta tip, ki se ne ustavi pred ničemer, je v praksi redek in ga pogosteje najdemo v specialnih enotah milice in vojske, kot rezultat premišljene selekcije državnih organov.

Za drugi tip je značilna slepa poslušnost. Ti ljudje nimajo neke lastne volje in morale, pač pa strah pred avtoriteto in so zato zelo nekritični, podredljivi, poslušni. Zanj je značilen svojski avtomatizem vedenja, ki se sproži na vse hierarhične dražljaje.

Ti ljudje so za razliko od prvih v zasebnem življenju lahko moralni in simpatični. Od prve skupine pa jih loči še nekaj. Voljni so sicer izvrševati ukaze, pozneje pa le čutijo dvome. Mnogi med njimi zato skušajo uiti zanje mučni situaciji, če ne gre drugače, s pomočjo pomirjeval in alkohola.

Pri tretjem tipu izvirata agresivnost in zlobnost iz občutkov manjvrednosti. Taka oseba se rada oprime vsega, kar ji občutke manjvrednosti spremeni v občutke večvrednosti in občutke nemoči v občutke moči. In kaj je zanje bolj prikladno kot pripadnost domnevni avantgardi, oblastnim strukturam in participacija k moči vojske in policije?

Četrti tip najlažje razložimo na podlagi t.i. frustracijsko-agresivne teorije. Po tej teoriji vodijo dejanska ali umišljena ponižanja, neuspehi, razočaranja in nezadovoljstvo k agresiji. In sicer navadno ne k agresiji do tistega, ki je za frustracijo kriv, ampak do druge osebe.

Raziskave so pokazale, da nezadovoljstvo s svojim položajem v vojski, policiji ali sodstvu, z ugledom ali dohodki, ki jih nekdo uživa, ali pa družinski in zakonski konflikti stopnjujejo ozkost, nepopustljivost, nasilnost in enodimenzionalnost mišljenja, čustvovanja in ravnanja. Ti ljudje se s svojo zagnanostjo in pravovernostjo nezavedno skušajo prikupiti nadrejenim in s tem iztržiti zase dobiček.«

(nadaljevanje prihodnjič)

MARATON TREH SRC V RADENCIH

PRVIČ TUDI POHOD TREH SRC

Poleg že tradicionalnih tekov maratona treh src v Radencih, ki bo 25. maja 1991, že enajstič po vesti — maratona, malega maratona, trimskega teka ter tekov cicibanov in pionirjev, bo tokrat tudi prvi tradicionalni pohod treh src, ki ga organizira gornjeradgonsko planinsko društvo. Prireditev sodi v okvir praznovanja 30-letnice planinskega društva. Start pohoda bo med 10. in 12. uro pred hotelom Radin in bo trajal tri ure. Potekal bo po krožni poti čez Janžev vrh in Kapelo po zanimivi krajini. Na začetku pohoda (pred hotelom Radin) bodo udeleženci prejeli knjižice pohoda treh src, ki jih bodo potrdili na Janževem vrhu in Kapeli ter na koncu pri hotelu Radin. Na vseh treh točkah so tudi žigi pomurske poti. Vsak pohodnik bo prejel spominsko značko pokrovitelja Radenske, ki bo tudi nagradila najštevilnejše planinsko društvo. Pot je primerna tudi za najmlajše planince in člane planinskih krožkov na osnovnih šolah, lahko pa je tudi zelo lep in zanimiv družinski izlet. Vse podrobnejše informacije lahko dobite pri organizacijskem odboru maratona treh src ali Planinskem društvu Gornja Radgona. F. M.

JUDO

DEVET SOBOČANOV NA DRŽAVNO PRVENSTVO

V Slovenski Bistrici je bilo republiško pionirsko in mladinsko prvenstvo v judu. V pionirski konkurenci je sodelovalo 176, pri mlajših mladincih pa 122 tekmovalcev iz vse Slovenije. Lep uspeh so dosegli mladi Sobočani, saj so osvojili pet republiških naslovov, v ekipni konkurenci pionirjev so bili prvi, pri mlajših mladincih pa drugi.

V tekmovanju pionirjev so zmagali: Hašaj (34 kg), Čuk (38 kg), Vehab (50 kg). Druga mestA so zasedli: Lesjak (31 kg), Erniša (34 kg), in Lazar (50 kg). Tretje mesto je zasedel L. Cikajlo, peta sta bila Žilavec in Kovač, osmi Seruga in deveti Škrilec. Na državno prvenstvo so se uvrstili: Lesjak, Hašaj, Erniša, Čuk, Cikajlo, Vehab in Lazar.

V tekmovanju mlajših mladincev sta republiška naslova osvojila: Pavlič (52 kg) in I. Cikajlo (64 kg). Tretja sta bila Seruga (64 kg) in Šadl (85 kg), deveti pa Šapač. Na državno prvenstvo sta se uvrstila Pavlič in Cikajlo. Državno prvenstvo bo od 24. do 26. maja na Trebinju. T. Kos

ŠKAFARJEVA REPUBLIŠKI PRVAK

V Slovenski Bistrici je bilo republiško prvenstvo v judu za pionirje in pionirke. Sodelovali so tudi predstavniki lendavske občine in dosegli lep uspeh. Najbolje se je odrezala Valentina Škafar iz Turnišča, saj je v kat. do 40 kg zasedla prvo mesto in naslov republiške prvakinje. Karla Ščap iz Turnišča je bila v isti kategoriji druga, Miran Doma iz Lendave pa je v kat. do 31 kg zasedel peto mesto. J. K.

KOLESARSTVO

TÖRNAR ČETRTI

V Mariboru je bila mednarodna dirka v cestni vožnji, ki šteje za kriterij slovenskih mest. Sodelovalo je okrog 200 kolesarjev, med njimi so bili tudi tekmovalci Tropovec. Najbolje se je odrezal Törnar in pri ml. mladincih zasedel četrto mesto. Vorginčič je bil štirinajsti. Oba sta dobila točke. Pri pionirjih je Erjavec zasedel šesto, Jug pa deveto mesto.

V Mariboru je bila tudi kolesarska dirka za nagrado Maribora, ki je v konkurenci mladincev in članov štela za prvenstvo Slovenije. Pri ml. mladincih je Törnar zasedel enajsto, Vogrinčič pa trinajsto mesto. Oba sta dobila točke za republiško prvenstvo. Pri st. mladincih je dirko odlično začel Omar in vodil štiri kroge, potem pa je moral odstopiti.

Na kriteriju slovenskih mest v Mariboru je pri st. mladincih nastopil tudi član KK Pomurje Beltinci Hajdinjak in zasedel deveto mesto. Šooš pa zaradi poškodbe ne nastopa.

Strelstvo

DOBROVNIK IN LAJTER

Na strelišču v Centibi je bilo tretje in četrto kolo občinske strelske lige Lendava v tekmovanju z MK puško. Po četrtem kolu vodi ekipa Jezero Dobrovnik z 2378 krogi pred ŠK Turnišče, 2116, in Varstrojem, 2114 krogov. Med posamezniki pa je na prvem mestu Lajter (Dobrovnik) s 634 krogi pred Vargo (Dobrovnik), 628, in Zverom (Varstroj), 626 krogov. A. Zver

NOGOMET

SREČANJE SODNIKOV

Na igrišču Nafte v Lendavi bo v petek, 17. maja 1991, ob 17. uri prijateljsko srečanje nogometnih sodnikov Lendave in Maribora. Gre za tradicionalna vsakoletna srečanja mož v črnem, namenjena medsebojnemu spoznavanju in izmenjavi izkušenj.

Hokej na travi

REPUBLIŠKO PRVENSTVO

V Murski Soboti je bil prvi turnir za prvenstvo Slovenije v hokeju na travi za člane. Rezultati — ABC Pomurka:Predanovci 3:2, Lipovci:ABC Pomurka 3:0 in Predanovci:Lipovci 1:3.

Medrepubliška mladinska liga

V Zagrebu je bil turnir v medrepubliški ligi v hokeju na travi za mladince. ABC Pomurka je premagala Concordijo s 5:2 (Škrilec 3, Cigut 2) ter izgubila z Mladostjo s 5:12 (Škrilec 3, Puhan 2). ABC Pomurka iz Murske Sobote je s 4 točkami na četrtem mestu.

Namizni tenis

NOVI ZVEZNI SODNIKI

Šest zveznih sodnikov iz Murske Sobote je na dvodnevnem seminarju v Gornji Radgoni uspešno položilo izpit za licence za prihodnji dve leti: Janez Fridrih, Janez Sinic, Vojko Gumilar, Riko Kolmanič, Stane Litrop in Mirko Unger. Obenem so bili izpiti za nove zvezne sodnike in ta status so si pridobili: Ivan Rihtarič, Ivan Drozdek, Stanko Volf, Vladko Uhan, Iztok Vršič, Emil Šmid, vsi iz G. Radgone, in Simon Unger, Robi Benkovič, Borut Benko, Matjaž Žitek, vsi iz M. Sobote. M. U.

Konjske dirke

DVE DRUGI MESTI

Konjeniški klub Posavje Krško je bil organizator kasaških dirk, ogledalo si jih je okrog 1500 gledalcev. Sodelovali so tudi ljutomerski kasači ter zasedli dve drugi mesti. Ti uvrstitvi sta dosegla Macing—Dacing (M. Slavič ml.) v drugi in Letnja (M. Kukolj) v šesti dirki. Omeniti velja še tretje mesto Lorda Lindyja (M. Hanžeković) in četrto mesto Perzeja (S. Jureš) v zadnji dirki.

ATLETIKA

PODVIG BALEKA V ČSFR

Na mednarodnem turnirju v hitri hoji v Borsky Mikulasu v ČSFR je veteran Milan Balek dosegel velik uspeh. Zmagal je na 5 km, na 20 km pa je bil tretji. Tako je pripravil pravi podvig.

PNL

Rezultati — 19. kolo
Ižakovci : Bakovci 1:0
Črenšovci : Tišina 3:3
Dobrovnik : Ljutomer 5:0
Mladost : Odranci 1:2
Lipa : Veržej 3:6
Renkovci : Polana 1:4

Veržej	19	12	6	1	38:13	30
Tišina	19	7	8	4	32:25	22
Odranci	19	9	4	6	22:17	22
Črenšovci	19	9	4	6	32:29	22
Dobrovnik	19	9	3	7	37:21	21
Bakovci	19	9	3	7	27:24	21
Ljutomer	19	8	5	6	31:31	21
Ižakovci	19	6	5	8	29:28	17
Polana	19	5	5	9	21:30	15
Lipa	19	5	5	9	25:43	15
Renkovci	19	3	7	9	19:29	13
Mladost	19	3	3	13	20:43	9

I. MNL MS

Rezultati — 18. kolo
Gančani : Bratonci 3:1
Cankova : Dokležovje 0:5
Rakičan : Serdica 3:2
Šalovci : Grad 0:2
Tromejnik : Čarda 3:2
Radgona : Rogašovci 0:6

Rogašovci	18	14	3	1	64:18	31
Grad	18	11	4	3	33:18	26
Rakičan	18	9	5	4	43:25	23
Dokležovje	18	8	6	4	35:24	22
Šalovci	18	6	7	5	39:32	19
Gančani	18	7	4	7	34:31	18
Cankova	18	5	5	8	34:38	15
Čarda	18	5	5	8	25:38	15
Bratonci	18	4	2	12	31:46	10
Serdica	18	3	4	11	20:48	10
Radgona	18	3	3	12	22:55	9

II. MNL MS

Rezultati — 18. kolo
Apače : Romah 2:0
Prosenjak. : Puconci 3:2
11 plavih : Križevci 4:1
Tešanovci : Filovci 1:2
Hodoš : Vralec 0:4
Pušča prosta

Hodoš	17	12	1	4	52:33	25
Puconci	17	11	2	4	51:26	24
Romah	17	10	1	6	53:32	21
Filovci	16	9	3	4	40:24	21
Apače	16	8	2	6	44:38	18
Pušča	16	8	2	6	40:35	18
Tešanovci	17	8	1	8	34:38	17
11 plavih	16	7	1	8	39:40	15
Vralec	16	2	4	10	31:49	8
Prosenjak.	16	3	2	11	36:59	8
Križevci	16	2	1	13	18:64	5

I. ONL Lendava

Rezultati — 15. kolo
Nafta B : Mostje 1:2
Kapca : Gracičar 2:0
Kobilje : Panonija 1:1
Bistrica : Hotiza 2:2
Nedelica : Lakoš 1:1

Kobilje	15	10	3	2	29:15	23
Bistrica	15	9	4	2	26:21	22
Hotiza	15	8	3	4	36:18	19
Kapca	15	8	1	6	30:22	17
Nedelica	15	4	8	3	33:16	16
Nafta B	15	6	2	7	26:27	14
Gračičar	15	6	1	8	22:39	13
Lakoš	15	2	5	8	18:33	9
Panonija	15	2	5	8	12:28	9
Mostje	15	2	4	9	11:24	8

TENIS

Odigrano prvo kolo

Odigrano je prvo kolo pomurske teniške lige. Rezultati — Radgona I : Mursko Središče 0:6, Murska Sobota : Lendava 4:2, Radenci : Radgona II. 2:4. Tekma Ljutomer : Lenart ni bila odigrana.

KOŠARKA

DOBER ŠTART SOBOČANK

V prvem kolu tekmovanja v slovenski košarkarski ligi za mladinke je Pomurje premagalo Metko iz Celja s 65:54. Strelke za Pomurje: Brezičeva 16, Boharjeva 13, Friškičeva 12, Ivančičeva in Harijeva po 8, Cerova 6 in Forštnaričeva 2.

Ribiško tekmovanje v Krogu

Društvo ribičev iz Kroga organizira v soboto, 25. maja 1991, ob 8. uri v Lukačevem ribniku veliko nagradno tekmovanje v ribolovu. Poleg tekmovalcev vabijo tudi gledalce.

NOGOMET

V nedeljo derbi Mura:Nafta

V petindvajsetem kolu prvenstva v slovenski nogometni ligi sta oba pomurska ligaša izgubila. Nafto je v Lendavi nepričakovano premagal Steklar iz Rogaške Slatine z 2:1, Častni zadetek za Nafto je dosegel Graj minuto pred koncem. Soboška Mura je visoko izgubila (1:5) v Ljubljani s Slovanom. Edini gol za Muro je dosegel I. Cifer. Pomurski moštvi sta igrali v postavah — NAFTA: Kusek, Mundjar, Pintarič, Novak, Žalik, Ratajc (Graj), Šabjan, David, Herceg, Rob, Dovečer (Horvat). MURA: Černjavič, Kardoš, Papič, Bencak, Berendijaš, Filipan, Kokaš (F. Cifer), Cirkvenčič (Baranja), Štetič, Vorl, Gašovič (I. Cifer). Prihodnjo nedeljo bo v Murski Soboti pomurski derbi med Muro in Nafto.

Derbi dobilo Turnišče

V dvaindvajsetem kolu prvenstva v območni slovenski nogometni ligi vzhod je Turnišče pred okrog 3.000 gledalci v pomurskem derbiju premagalo vodilno Beltinko z 1:0. Edini gol je dosegel Markoja deset minut pred koncem. Pred srečanjem so pripravili krajši zabavni program, na igrišče pa so skočili tudi trije padalci soboškega aerokluba. Moštvi sta igrali v postavah — TURNIŠČE: Zver, Mujdrica, Lebar, N. Kověš, Markoja st, Jaklin, Dominko (G. Kověš), Lebar, Pucko, Markoja ml, Litrop (Toplak). BELTINKA: Kozic, Dugar, Jona, Kosi, Baša, Forjan, Godina, Jančar, Škaper, Vöröš, Hartman. Na tekmi sta bila izključena Jančar v prvem in Jaklin v drugem polčasu. V prihodnjem kolu igra Beltinka v Slovenj Gradcu, Turnišče pa v Slovenskih Konjicah.

S srečanja med Turniščem in Beltinko (1:0), ki je pritegnilo 3.000 gledalcev.

Foto: F. Maučec

NEODLOČENO V NEDELICI

Občinska nogometna zveza Lendava in Medobčinska nogometna zveza Murska Sobota, ki v zadnjem času dobro sodelujeta, sta v Nedelici organizirali srečanje reprezentanc. Končalo se je neodločeno 1:1. Strelca golov sta bila Zver (Nedelica) za občinsko nogometno reprezentanco Lendave in Horvat (Rakičan) iz enajstmetrovke za reprezentanco medobčinske nogometne zveze Murska Sobota. Tekmo je sodil Felbar s Hotize. Povratno srečanje bo 30. maja letos v Veržeju.

ROKOMET

Pomurka Bakovci že druga

V predzadnjem kolu prvenstva v prvi republiški moški rokometni ligi je Pomurka Bakovci v Murski Soboti premagala Šešir iz Škofje Loke z 29:23. Bakovčani so večji del tekme vodili, nekaj časa celo z desetimi goli razlike, in zasluženo zmagali. Gole so dosegli: Okreša 10, Anton Lovenjak 9, Žugelj 4, Štefan Lovenjak 4 in Petek 2. S to zmago so si Bakovčani že zagotovili drugo mesto, njihov največji uspeh doslej. V zadnjem kolu pa bodo v Trbovljah igrali z domačim Rudarjem za prvo mesto. Zmagovalec srečanja bo namreč postal novi slovenski prvak.

KROG NOVI PRVAK

V predzadnjem kolu prvenstva v drugi republiški ligi vzhod je Krog v pomurskem derbiju premagal Polet iz Murske Sobote s 26:18. Najboljši strelci: Varga 6, Titan, Meolic in Šernek po 4 za Krog; Černela in Skraban po 4 ter Kreft in Slamar po 3 za Polet. S to zmago si je Krog zagotovil naslov prvaka. Fužinar pa je na Ravnah premagal Radgono s 24:17. Najboljši strelci pri Radgoni: Merčnik 6, Grah 4, Husar, Fišinger in Benko po 2. Tekma med Velenjem in Mladincem je bila preložena. V zadnjem kolu igrajo — Radgona:Velenje, Mladinec:Pivovarna, Slovenj Gradec:Krog in Polet:Fužinar.

Tek mladosti v GR

Sodelovalo 246 tekačev

Po radgonskih ulicah je bil 13. tradicionalni tek mladosti. Sodelovalo je 246 tekačev in tekačic.

Rezultati — otroci do 5 let — tek s starši — deklice: 1. Maukova (Radenci), 2. Frumnova, 3. Zihova (obe GR); **dečki:** 1. Matašec, 2. Rožman, 3. Kurnik (vsi GR); **otroci 5—6 let — deklice:** 1. Fekonjeva, 2. Fickova, 3. Jančarjeva (vse GR); **dečki:** 1. Ocepek, 2. Kranjc, 3. Novak (vsi GR); **letnik 1982—83 — deklice:** 1. Bezjakova, 2. Gajškova, 3. Gergyekova (vse GR); **dečki:** 1. Mlinarič, (GR), 2. Novak (Kapela), 3. Klun (GR); **letnik 1980—81 — deklice:** 1. Borkova (GR), 2. Mulčeva (Kap), 3. Divjakova (Kap); **dečki:** 1. Celcar, 2. Pansi (oba GR), 3. Slana (Kap); **letnik 1978—79 — deklice:** 1. Rantaševa, 2. Korenova (obe Kape), 3. Fajfarjeva (GR); **dečki:** 1. Neuvirt (GR), 2. Rihtarič, 3. Kraner (oba Benedikt); **letnik 1976—77 — deklice:** 1. Klemenčičeva (GT), 2. Hajdinjakova (Tišina), 3. Pintaričeva (Kapela); **dečki:** 1. Jože Kolar (AK Pomurje), 2. Slavko Kolar (AK Pomurje), 3. Bukovec (Radenci); **absolutna kategorija — ženske:** 1. Petra Klemenčič (GT), 2. Jožica Šiftar (ZD MS), 3. Jasmina Gujtman (SCTPU MS); **moški:** 1. Geza Grabar (ŠD Tišina), 2. Branko Lehner (Benedikt), 3. Jože Kolar (AK Pomurje).

KARATE

Jakovljevičeva druga v Sloveniji

V Idriji je bilo republiško prvenstvo v katah za mlajše pionirje in pionirke ter starejše pionirke. Sodelovalo je 72 tekmovalcev in tekmovalk, med njimi so tudi bili predstavniki pomurskih klubov. Lep uspeh je dosegla Sabina Jakovljevič, saj je pri starejših pionirkah zasedla drugo mesto. Pri mlajših pionirkah pa je bila Vesna Zadravec (obe sta iz Murske Sobote) šesto mesto. V ekipni konkurenci so bili Radenci pri mlajših pionirjih četrti, Murska Sobota šesta, pri starejših pionirkah pa je Lendava zasedla peto mesto. S.

UREDNIKOV STOLPEC

Razdelili so športni dinar

Denar nam v zadnjem času povzroča velike težave v našem vsakdanjem življenju, saj ga je vedno manj. S tem problemom se vedno bolj ukvarjajo tudi športne zveze, društva in klubi. Vedno bolj jih skrbi, kako bodo zagotovili potreben denar za nemoteno delo in tekmovanja, saj je proračunskih sredstev zdaleč premalo. Zato jih je tudi zelo težko razdeliti tako, da bi bili zadovoljni vsi uporabniki. Kljub vsem težavam pa so v soboški občini za športno dejavnost v proračunu za letos zagotovili 4,773.000 dinarjev, kar je vseeno ugodno, saj znaša indeks 124 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Od tega zneska je predvideno za dejavnost športne zveze 3,300.000 dinarjev, preostali del pa so razdelili med društva in klube. Za športno rekreacijo bo namenjeno 535.000 dinarjev, preostalo pa za individualni in ekipni šport. Predlog razdelitve sredstev športnega dinarja iz proračuna je pripravila posebna komisija pri športni zvezi občine Murska Sobota. S predlogom razdelitve za vrhunski šport z nekaterimi dodatnimi predlogi se ni strinjal edino predstavnik Namiznoteniškega kluba Sobota, a je bil z večino glasov izglasovan na skupnem sestanku s predstavniki športnih klubov in društev iz soboške občine. Sicer pa je bilo na razgovoru sprejetih več pomembnih sklepov, danih mnenj in predlogov. Ugotovljeno je bilo, da je sredstev za izredno razvito in razvejeno športno-rekreativno dejavnost v soboški občini odločno premalo. Menili so, da bi kazalo ustrezneje razmejiti tekmovalni šport od športne rekreacije, kar se tudi predvideva. Z zmanjšanjem profesionalnega strokovnega kadra (nogomet, košarka) je šport veliko izgubil, teh sredstev pa ni. Športni delavci so odločno proti temu, da bi ukinili sredstva v finančnem načrtu za telesnokulturni minimum, saj jih uporabljajo za izvedbo krosov, pohodov, različnih tekmovanj v igrah z žogo, nakup knjižic za športne značke, značk in drug propagandni material za razne akcije v krajevnih skupnostih, društvih in klubih. V soboški športni zvezi so se tudi odločili, da bodo zbrali podatke o prihodkih in odhodkih za športno dejavnost v posameznih društvih in klubih, saj ugotavljajo, da pridobljena sredstva, ki jih sami zberejo, krepko presegajo sredstva iz proračuna. Pri zbiranju dodatnih sredstev pa prednjačijo vaški klubi in društva, medtem ko so mestna društva in klubi pri tem manj uspešna. Športni delavci iz soboške občine so tudi predlagali, da bi z razvejeno športno dejavnostjo v občini in njeno problematiko morali seznaniti delegate skupščine občine, posebno še z velikimi napori, ki jih prizadevni športni delavci vlagajo v dodatno zbiranje sredstev za športno dejavnost, ki bo tudi v prihodnje nujno potrebna. Med letošnjimi največjimi porabniki proračunskih sredstev v soboški občini so: NK Mura 220.000, NTK Sobota 200.000, RK Pomurka Bakovci 180.000, OK Pomurje 100.000, BD Mura Krog 90.000, Judo zveza Murska Sobota 80.000 dinarjev itn. Za vrhunski šport je namenjeno 1,200.000 dinarjev. Za vzdrževanje Doma Partizan v Murski Soboti je namenjeno 337.000 dinarjev, nekaj sredstev je rezerviranih za priprave kategoriziranih in perspektivnih športnikov, za uvrstitev klubov v višja tekmovanja, za tekmovanje šolskih športnih društev ter druga društva in klube, ki se ukvarjajo predvem z rekreacijsko dejavnostjo. Sprejeta je bila tudi pobuda, da bi morali klubi in društva v prihodnje izdelovati svoje programe dejavnosti po lastnih zmožnostih, za delitev sredstev v prihodnje pa izdelati nove kriterije.

Feri Maučec

—PO SLEDI GOVORIC O DOGODKU V TURNIŠČU—

MILIČNIKA PRETEPLA IN VKLENILA UGLEDNEGA KMETOVALCA

IGNAC BERDEN IZ TURNIŠČA JE MENIL, DA NI PIJAN, ZATO JE ODKLONIL PRESKUS Z ALKOTESTOM ● MILIČNIKA NAJ BI MED JEMANJEM DOKUMENTOV UDARIL ● ORGANA NOTRANJIH ZADEV STA GA VKLENILA IN OBDELALA ● ŠEST DNI V BOLNICI IN NAPOVED TOŽBE ● URADNA VERZIJA IN POSLEDICE

Novinarji, ki poročamo za »črno kroniko«, nismo dobili pravočasno informacije o dogodku 30. aprila, ko sta miličnika oddelka milice Dobrovnik strokovno »obdelala« Ignaca Berdena iz Turnišča, ker je odklonil preizkus z alkotestom, nato pa naj bi si silo hotel dobiti vozniško in prometno dovoljenje. Tedaj naj bi udaril enega miličnika, kar naj bi bil napad na uradno osebo, zato postopek: uklenitev v lisice in »strokovni udarec«.

V ponedeljek nam je načelnik inšpektorata milice uprave za notranje zadeve v Murski Soboti Milan Horvat posredoval uradno verzijo tega dogodka, ki je sicer naletel na velik odmev;

»30. aprila v večernih urah sta miličnika oddelka milice Dobrovnik Jože Gjergjek in Franc Lutar (zraven je bil rezervni miličnik na rednem letnem usposabljanju) ob 21. uri med kontrolo prometa ustavila Ignaca Berdena iz Turnišča, ki se je peljal s traktorjem. Zahtevala sta dokumente. Po daljšem iskanju je iz žepa potegnil vozniško dovoljenje in ga razprtega kazal Gjergjeku, dejal pa je, da ga ne bo izročil. Pozneje ga je le dal, prav tako prometno dovoljenje. Miličnik si je ogledal tudi traktor, Berden pa ga je ošvrknil, naj ga ne zajebava. Stopil je s traktorja. Tedaj je miličnik posumil, da je vinjen, zato ga je povabil na preskus z alkotestom, kar pa je odklonil, češ da je ves dan delal in da je zato moral nekaj popiti. Miličnika je tudi zmerjal. Spet je sedel na traktor in se z njim zapeljal do službenega vozila in čez cesto. Na posebno opozorilo ga je zapeljal na rob ceste. Miličnikoma je očital, da sta mu ukradla 5.000 dinarjev. Predlagal je tudi, da »gredo na kavo«. Ni hotel podpisati zapisnika o postopku preskusa alkoholiziranosti in odvzemu vozniškega dovoljenja. Miličnika Gjergjeka, ki je v avtu pisal zapisnik, je skozi odprto okno na avtu udaril po levem licu, zato je ta iskal zdravniško pomoč. Gjergjek je reagiral: izstopil je iz avta in mu vrnil udarec z nogo v predel pleskusa, nato pa mu je skušal zviti roko na hrbet. Ni mu uspelo in sta oba padla na pokrov motorja. Nato je pristopil Lutar, ki je ta čas kontroliral nekega drugega voznika, in naposled sta Berdena na tleh vklenila. Tudi, ko so vstali, se je še upiral, zato sta mu spodbila noge in je padel med sedeže avtomobila. Dvignila sta ga in odpeljala domov, nato pa na oddelek milice v Dobrovnik, kjer sta miličnika o dogodku obvestila komandirja. Tam so tudi ugotovili, da denar ni bil ukraden, ampak ga je imel Berden v žepu. Miličnika sta hotela Berdena odpeljati domov, vendar ni hotel v avto, ampak je miličnike še naprej zmerjal in odšel.

Uprava za notranje zadeve — inšpektorat milice — je takoj, ko je zvedela za dogodek, začela postopek preverjanja postopkov miličnikov. Ugotovili so, da sta poškodovana oba: miličnik Gjergjek in občan Berden. Ugotovili so, da sta miličnika zakonito uporabila prisilna sredstva in zato zoper njiju niso ukrepali. Ker pa je zadeva dobila veliko publiciteto, so miličnika Gjergjeka začasno premestili na milico v Lendavo.«

»MILICO BOM TOŽIL . . .«

V petek popoldne smo nenajavljeni obiskali poškodovanega Ignaca Berdena iz Turnišča. Ves nebogljen je ležal na kavču v kuhinji. Ob ženini pomoči se je dvignil in nam pokazal poškodbe po telesu, ki jih je dobil 30. aprila, ko sta ga na cesti med Renkovci in Turniščem »obdelovala« miličnika oddelka milice Dobrovnik Jože Gjergjek in Franc Lutar. Zraven naj bi bil tudi neki rezervist, ki pa se ni vmešaval.

»30. aprila sem ob 5. uri odšel s traktorjem in sejalnico na njive na območju Strehovec in Dobrovnika. Ves dan sem sadil koruzo, po končanem delu ob 21. uri pa sem si v gostišču Pri Lujzi v Dobrovniku spil eno pivo in deciliter merlota, nato sem se s traktorjem počasi peljal domov. Kakih 100 metrov pred Turniščem me je zaustavila miličniška patrulja: Jože Gjergjek, Franc Lutar in neki rezervist. Gjergjek me je prosil za vozniško in prometno dovoljenje, ki sem mu ju dal, nato pa je zahteval preskus z alkotestom. To sem odklonil, saj sem menil, da zaradi piva in deci merlota nisem pijan. Predlagal sem, naj me spustijo, ker sem že skoraj doma, oziroma da se lahko zapeljem po bližnji poljski poti. Od celodnevnega dela sem bil utrujen in sem si želel čimprej domov, zato sem tudi prosil, naj policisti ne bodo tako togi. Ker ni bilo razumevanja, sem miličniku hotel vzeti moje vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, ki je na ime žene. Miličnik Gjergjek me je z vrati potisnil k avtu, nato pa poklical Lutarja. Zgrabila sta me in potisnila na avto, roke pa sta dala na hrbet in jih ›povezala‹ z lisicami. Gjergjek me je brcnil v trebuh, nato pa sta me oba tepla. Prosil sem ju: ›Pustita me pri življenju!‹ Čez čas so me odpejali domov v Prvomajsko ulico, kjer so ženi zapovedali, naj gre po traktor, nato pa so me odpeljali — še vedno vklenjenega — na oddelek milice v Dobrovnik, kjer so zahtevali podpis nekih papirjev, vendar nisem ničesar podpisal. Tu me niso pretepali. Po kakih 10 minutah so me spustili in sem lahko šel domov.«

Ignac Berden iz Turnišča nam je pokazal poškodbe po telesu in pas, s katerim ima obvezan trebuh, da laže diha.

Foto: Š. S.

V pogovor se je vključila Ignacova žena Tončka in jokaje pripovedovala:

30. aprila, na predvečer 1. maja, smo se zbrali v naši ulici na kresovanju. Tja smo čakali tudi mojega moža. Zdrznili smo se, ko je v ulico pridrvel miličniški avto, še bolj pa, ko sem spoznala, da vozi mojega moža. Ustavili so se le toliko, da so mi veleli, naj s ceste umaknem traktor, nato pa so ga odpeljali neznano kam. Vse to me je zelo pretreslo, še bolj pa najine otroke, ko so zvedeli, da je očka uklenjen v lisice, kot da bi bil kriminalec. Dejansko pa je eden izmed najbolj delavnih kmetov, saj obdelujeva 38 hektarjev njiv!«

Potem ko so Ignaca Berdena na oddelku milice spustili, je poskušal priti peš domov Turnišče. Kakih 200 metrov od poslopja milice Dobrovnik, v nekem križišču, je omagal. Bližnji sosed, ki ga je našel, je poklical Berdenovo ženoin ta je prišla ponj skupaj z zakoncema iz Lipe, ki sta prišla ta večer k Berdenovim, da bi jima Ignac popravil traktorsko škropilnico. Prepeljali so ga domov in preložili v domač avto, nato pa so ga odpeljali k dežurnemu zdravniku, ki je izdal napotnico za bolnico. Tam je poškodovani takoj dobil infuzijo in je bil na zdravljenju in »opazovanju« do ponedeljka, 6. maja.

»V odpustnici iz bolnice niso navedene kake posebno hude poškodbe. Tudi ni opisano, na kakšne načine so me zdravili. Dejansko je bilo in je še mnogo hujše, kot pa je razvidno iz papirjev. Občutek imam, da sta mi miličnika prizadejala hude notranje poškodbe. Boli me v prsih, zato se moram prijeti za trebuh, ko diham. Kot vidite, obvezan sem tudi s posebnim pasom, ki lajša bolečine. Bole me dimlje, območje potrebušja, rane imam na ključnici, na rokah odrgnine od lisic.«

Ignac Berden, ki ni noben »gorila«, ampak od dela zgaran »suhec«, saj tehta komaj 65 kilogramov (zdaj pa še manj), se je zjokal. Tudi zato, ker je v skrbeh, kako bo z nadaljnjim obdelovanjem njiv, zlasti pa koruze, ki jo je zdaj, ko ona ne more delati, posejala žena, treba pa jo bo škropiti in tako naprej.

»Milico bom tožil, četudi bom za to porabil 500 milijard,« nam je dejal Ignac Berden, ki je bil na predvečer 1. maja, praznika dela, pretepen.

P. S.: Kot ste verjetno opazili, primera nismo komentirali.

Š. Sobočan

Nesreča v gozdu

Že 8. aprila se je na Ptujski cesti v Gornje radgonski občini zgodila huda delovna nesreča, ki je niso prijavili, so pa zanjo 7. maja zvedeli delavci postaje milice Gornja Radgona. Poškodoval se je Jože Antonič, star 58 let, doma na Kobiljščaku 1 a. Nesrečnega dne je pomagal pri podiranju drevja Janezu Pučku. Drevo je vlekel z vrvjo, kot to na kmetih radi počno, da bi padlo v želeno smer, vendar se ni pravočasno umaknil in je padlo nanj. Poškodbe si je zdravil v soboški bolnici.

Otrok pred avto

V soboto, 11. maja, ob 14.55 se je zgodila huda prometna nesreča v Bunčanih v Ljutomerski občini. Karmen Osterc iz Bunčanov 17 se je peljala iz smeri Stara Nova vas proti Verženju. V Bunčanih pri domačiji številka 13 ji je z leve strani pritekel na cesto 3-letni otrok D. V. Voznica ni uspela pravočasno ustaviti, zato se je otrok hudo poškodoval in so ga prepeljali v bolnico. Ta nesreča znova opozarja, da moramo bolj paziti na otroke, ki tako radi skočijo na cesto.

Tudi gostilničarji — pijejo

Delavci postaje milice v Murski Soboti so bili v nedeljo, 12. maja, obveščeni, da v gostilni Benčec v Bakovcih hudo kršijo javni red in mir. Šli so tja in ugotovili, da je Avgust Benčec, ki se je maloprej vrnil domov pod učinkom alkohola, začel izza točilne mize poditi sina in ga celo nekajkrat udaril. Medtem se je prebudila žena, ki si je šla malo leč, nato pa se je spravil še nad njo. Gospodar Benčec se ni umiril, zato so ga odpeljali in pridržali do iztreznitve. Čez nekaj časa je iz Bakovec prišlo na miličniško postajo novo sporočilo: tokrat je bila zatožena gostilničarka Ana; grozila naj bi otrokom in tudi ona se ni mogla pomiriti, čeprav je imela pred seboj uradne osebe. Odpeljali so še njo in jo pridržali do iztreznitve.

—MEJNI PREHOD KUZMA—

Tihotapec z 2 kilogramoma hašiša

Kdo ve, kolikim uživalcem mamil, v tem primeru hašiša, pridobljenega iz indijske konoplje, bi »ustregel« 27-letni elektrotehnik Miloš Sekulič iz Novega Sada, če bi se izmuznil budnim očem obmejne milice in carine na mednarodnem prehodu na Kuzmi. Smo pa zvedeli, da bi bil zaslužek od razpečevanja ogromen: kakih 100.000 mark!

Miloš Sekulič se je vedel na mejnem prehodu kot 70 odstotkov drugih potnikov, ki na vprašanje carinikov, če imajo kaj prijaviti, odgovorijo, da nič. Šele pozneje, ko uvidijo, da ne bodo »spregledani«, začno mencati, da peljejo to in ono. »Za domačo porabo!« No, naš junak pa je bil miren. Ko so namreč miličniki in cariniki odkrili na armaturni plošči ploščice, velike 8 krat 15 centimetrov, debele 0,5 centimetra, nato pa še štiri »štrucke« po 250 gramov — vsega skupaj 2 kilograma hašiša! — je trdil, da sta mu robo najbrž podtaknila (ne)znanca, ki sta ga na Nizozemskem v Amsterdamu najela, da bi ju prepeljal v Jugoslavijo, a sta na Dunaju izstopila, ne da bi mu pustila naslov. Tako naj ne bi vedel za mamilo. Seveda je zgodbica preveč naivna, da bi mu naši organi verjeli. Sprožili so postopek. Tudi zato, ker se iz žigov v potnem listu vidi, da je »večen potnik«: bil je v Belgiji, na Nizozemskem, Nemčiji, Veliki Britaniji . . . Je pa nekaj nelogičnega: ponavadi je tako, da tihotapci večje količine mamil iz Jugoslavije izvažajo, medtem, ko je v tem primeru šlo za uvoz. Organi za notranje zadeve so zoper osumljenca odredili pripor, nato pa ga predali preiskovalnemu sodniku. Za tihotapstvo je zagrožena kazen od 1 do 10 let zapora. Carina ga je že kaznovala in mu zasegla avto.

Š. Sobočan

poroke

MATIČNI URAD GORNJA RADGONA — Renata Kolb, absolventka gimnazije iz Radenec, in Anton Čolnik, šofer iz Radenec; Nada Paškaš, administratorka iz Segovec, in Jac Fred Crepnjak, inženir kemije iz Kanade; Irena Ivanek, natakarica iz Turjanec, in Slavko Kolmanič, vinogradniški delavec iz Turjanec.

Kdo ga je videl?

Od 4. aprila pogrešajo Petra Žinkoviča iz Boračeve, starega 56 let, suhe postave. Ko je odšel z doma v neznano, je imel suknjič zelene barve in hlače iz rjavega žameta. Če bi ga kdo videl, naj to sporoči najbližji postaji milice ali UNZ Murska Sobota, telefon (069) 22 505.

Osnovna šola Puconci obvešča starše,
da bo
VPIS otrok v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1992/93 za otroke rojene leta 1985 in otroke rojene 1. 3. 1986 — pogojno pa do 31. 8. 1986
VPIS OTROK V VRTEC za enoti Puconci in Mačkovci.
Vpisovali bomo otroke stare nad tri leta.
Vpisovala bo socialna delavka na šoli v Puconcih v dneh od 20. do 24. maja od 7. do 13. ure.
K vpisu prinesite otrokov izpisek iz rojstne matične knjige.

BANKA
ABANKA D. D. LJUBLJANA

POSEBNA PONUDBA

HRANILNO KNJIŽICO ABANKE LAHKO ODSLEJ ODPRETE TUDI NA VAŠI POŠTI

Varčevalci ABANKE *so že dosedaj lahko polagali in dvigovali denar s svojih hranilnih knjižic in tekočih računov na vseh poštah v Sloveniji.*

Od 15. maja dalje pa lahko hranilno knjižico z nevezano ali vezano vlogo za ABANKO *na pošti tudi odprejo.*

Izberite možnost in za varčevanje pri ABANKI *poiščite bančno ali poštno enoto, ki vam je najbližja!*

	letna obrestna mera
Dinarske hranilne vloge na vpogled	**20%**
Vezane dinarske hranilne vloge in depoziti	
nad 1 mesec	
od 1.000,00 do 10,000,00	*35%*
od 10.001,00 do 25.000,00	*36%*
od 25.001,00 do 50.000,00	*37%*
od 50.001,00 do 100,000,00	*38%*
nad 100.001,00	*39%*
nad 3 mesece	
od 1.000,00 do 10,000,00	*40%*
od 10.001,00 do 25.000,00	*41%*
od 25.001,00 do 50.000,00	*43%*
od 50.001,00 do 100,000,00	*44%*
nad 100.001,00	*47%*
nad 6 mesecev	
od 1.000,00 do 25.000,00	*43%*
od 25.001,00 do 50.000,00	*44%*
od 50.001,00 do 100,000,00	*46%*
nad 100.001,00	*49%*
nad 1 leto	
od 1.000,00 do 25.000.00	*55%*
od 25.001.00 do 50.000.00	*56%*
od 50.001,00 do 100,000,00	*57%*
nad 100.001,00	*58%*
nad 2 leti	
od 1.000,00 do 25.000,00	*58%*
od 25.001,00 do 50.000,00	*59%*
od 50.001,00 do 100,000,00	*60%*
nad 100.001,00	*61%*
nad 3 leta	
od 1.000,00 do 25.000,00	*61%*
od 25.001,00 do 50.000,00	*62%*
od 50.001,00 do 100,000,00	*63%*
nad 100.001,00	*66%*

BANKA PRIJAZNIH IN PODJETNIH LJUDI

KOMPAS
GORNJA RADGONA

KOMPASOVE POMURSKE BREZCARINSKE MEJNE PRODAJALNE V Gornji Radgoni, Gederovcih, Kuzmi in Dolgi vasi za vas:
- vsak dan, tudi ob nedeljah, od 8. do 20. ure
- čez 1.500 artiklov veliko ceneje kot doma in na tujem
- prodaja na kreditne kartice EUROCARD, DINERS CLUB

Spoznajte svet na številnih potovanjih, izletih, počitnicah, ki jih organizira **POTOVALNA AGENCIJA KOMPAS GORNJA RADGONA.**
Na voljo so vam programi:
- Kompasov maksi katalog Počitnice 91 s cenami.
- tečaji tujih jezikov 91 — Anglija, ZDA, ZR Nemčija, Avstrija
- počitnice 91 v tujini: Španija, Ciper, Tunis, Azurna obala, Grčija
- in še množica programov za potovanja po domovini in tujini
- plačilo v treh obrokih, odhodi iz Gornje Radgone
- informacije: KOMPAS G. RADGONA, 61 741, 61 265

Prenovljena RESTAVRACIJA *Pivnica* vas s pestro ponudbo jedi in pijač vljudno vabi! Vsak dan od 11. do 22. ure, razen ponedeljka.

Svet je lep — potujte z nami.

BODITE OBLEČENI MODNO IN ŠPORTNO HKRATI!

Izkoristite prijetno s koristnim in obiščite BUTIK K v Serdici na Goričkem.

boutique

- MADE IN SLOVENIJA
- SVETOVNA KAKOVOST
- UVOŽENI MATERIALI
- ŠPORTNO OBLIKOVANJE

Presenečeni boste z novo spomladansko modno kolekcijo.
— otroška hlačna krila, oprijete raztegljive Španarce in drugo
— velika razprodaja otroških jeans hlač že od 180 din dalje.

Nasvidenje v BUTIKU K v Serdici, pri Rogašovcih.
Telefon 57 056

vodnogospodarsko podjetje MURA Murska Sobota p. o.

Vodnogospodarsko podjetje Mura Murska Sobota objavlja

javno dražbo
naslednjih osnovnih sredstev:

1. počitniška prikolica,
2. hladilnik.

Dražba bo v **ponedeljek, dne 20. 05. 1991, ob 15. uri** na dvorišču podjetja v Murski Soboti, Ciril Metodova 34, kjer so osnovna sredstva tudi na ogled.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE BRATSTVO IN ENOTNOST
PROSENJAKOVCI

razpisuje
prosta dela in naloge za šolsko leto 1991/92:

- UČITELJ RAZREDNEGA POUKA, s polnim delovnim časom za nedoločen čas, PRU z znanjem madžarskega jezika;
- UČITELJ RAZREDNEGA POUKA, s polnim delovnim časom za določen čas, PRU z znanjem madžarskega jezika;
- UČITELJ NEMŠKEGA JEZIKA, DOPOLNJEVANJE Z LIKOVNO VZGOJO, s polnim delovnim časom za določen čas, PRU z znanjem madž. j.;
- UČITELJ ZGODOVINE — MADŽARSKEGA JEZIKA, s polnim delovnim časom za določen čas, PRU;
- UČITELJ RAZREDNEGA POUKA za POŠ Hodoš, s polnim delovnim časom za določen čas, PRU z znanjem madžarskega jezika;
- UČITELJ RAZREDNEGA POUKA za POŠ Domanjševci, s polnim delovnim časom za določen čas, PRU z znanjem madžarskega jezika;
- VZGOJITELJICA v VVE Domanjševci, s polnim delovnim časom za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), vzgojiteljica z znanjem madžarskega jezika.

Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še pogoje iz zakona o osnovni šoli.
Pismene prijave z dokazili sprejemamo 15 dni po objavi.
Nastop dela: 1. 9. 1991.

SCT

Tovarna kovinske opreme
Tišinska 29 b
69000 MURSKA SOBOTA

VABI K SODELOVANJU

- dipl. oec. in oec. za vodenje računovodstva, finančne operative in komerciale
- inženirje, dipl. inženirje in inženirje strojništva

Vse informacije dobite v kadrovski službi SCT — Tovarna kovinske opreme, Tišinska 29 b, 69000 M. Sobota, tel. 22-324, 22-317.

lip bled
lesna industrija
64260 bled, ljubljanska c. 32

● vrata ● okna ● obloge ● pohištvo
● opažne plošče

— Do 15 % popusta za gotovinsko plačilo
pri nakupu nad 25 tisoč din
— Brezplačen prevoz do 50 km
Obiščite nas v trgovini Lip Bled v Murski Soboti, Cvetkova 1 a, tel. 069/22 941

pisma, mnenja

O POSLANSKEM KLUBU ZA ZAPRTIMI VRATI

V imenu stranke demokratične prenove moram o sestanku, ki je bil na predvečer delavskega praznika v Murski Soboti izjaviti kot udeleženec sledeče:

Presenečen sem bil, da smo bili poklicani na sestanek z g. Podobnikom ob 12. uri istega dne.

Na sestanku je vzniknila ideja, da bi pozabili na medstrankarska razprtja in bi občino M. Sobota predstavljal v parlamentu nad vse uspešen poslanec — govorec g. Halb.

Proti takšni zamisli sem protestiral s sledečimi argumenti:

1. Sposoben poslanec Halb so dosedaj v parlamentu govorili o preurejanju prometa pred republiško skupščino, o ureditvi pisuarjev, obešalnikov, o odpravi 29. novembra kot nacionalnega praznika, o odvzemu boljševističnih — socialističnih — delavnih odlikovanj, o labodjem spevu novinarjev itd.

2. Nastop poslanca Halba vzbuja vsesplošen smeh, poslansko in novinarsko zaničevanje do te mere, da ob njegovem nastopu poslanci zapuščajo parlament itd.

3. Opozorili smo kmečko stranko — ljudsko stranko pred časom, da g. Halb povzroča občini več škode kot koristi, da bo v trenutku ko bo na dnevnem redu problematika, ki zadeva življenjske interese naše občine in se pojavi predstavnik g. Halb, se bo dogajalo kot na dosedanjih sejah, smeh in zapuščanje seje.

4. Predlagal sem, da se medstrankarsko dogovorimo, kdo predstavlja interese naše občine, ne pa da je to avtomatično g. Halb. V skupščini imamo razen g. Halba dokaj uspešne delegate (Božo Kuharič, Zdenko Vidovič, Jožeta Magdiča itd.)

5. G. Podobnik so prišli nenajavljeno, na sestanek so zamudili pol ure, zato sem sestanek zapustil ob 19. uri ko sem odšel na delavski praznik. Zato dogovora med strankami kot je navedeno v članku ni bilo.

Evgen EMRI
za SDP

Lendavski proračun

V Vestniku 25. aprila je v članku z naslovom Milijon za politične stranke navedenih nekaj netočnosti, na katere želim opozoriti:

Izdatki za družbene dejavnosti znašajo 111,50 mio din in ne samo 11 mio. V tem znesku je zajet tudi denar za socialno skrbstvo v višini 8,71 mio, in ne samo 629 tisoč, kot navaja JD. Ta znesek je v okviru socialnega skrbstva načrtovan le za denarne pomoči.

Znesek 9,29 mio je namenjen za druge izdatke, med katerimi so tudi krajevne skupnosti s 3,22 mio, politične stranke z 0,97 mio in proračunska rezerva z 0,50 mio din (ne pa z nekaj nad 8 mio din).

Če bi avtor še omenil, da je denar za politične stranke od lanskega leta nominalno znižan za 27 %, bi verjetno tudi sam članek moral nasloviti nekoliko drugače. Vendar bi to že bilo v interesu objektivnega obveščanja.

Alojz Jerebic,
IS SO Lendava

Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja skupščine občine Murska Sobota

razpisuje
delovno mesto
1. ravnatelja Osnovne šole Gornji Petrovci,
2. ravnatelja Osnovne šole Tišina.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po 137. členu Zakona o osnovni šoli.
Izbran kandidat bo imenovan za dobo štirih let.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:
Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja SO Murska Sobota.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh od objave razpisa.

Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja Skupščine občine Murska Sobota

razpisuje

delovno mesto
direktorja Pomurskih lekarn Murska Sobota

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje z zakonom predpisane pogoje in ima:
— visoko izobrazbo farmacevtske smeri,
— pet let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih,
— organizacijske sposobnosti.

Izbran kandidat bo imenovan za dobo štirih let.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:
Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja SO Murska Sobota.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh od objave razpisa.

NAGRADE ZA OBISKOVALCE VESTNIKOVEGA VESELEGA VEČERA

Na nedavnem Vestnikovem veselem večeru smo izžrebali vstopnice enajstih obiskovalcev. Dobili so lepa darila: košara Vestnika, košara gostilne Vesela Goričanka Zadravec—Dervarič Radovci, vstopnici kina Park M. Sobota, 10 žetonov igralnice kina Park M. Sobota, še ena košara presenečenj gostilne Zadravec—Dervarič iz Radovec, 2 pici gostilne Lovski dom Cankova (Bagola), podjetje Gradmat, Nemčavci, darilo v vrednosti 1.000,00 din, 2 pici gostilne Lovski dom Cankova (Bagola), darilo Agroservisa iz Murske Sobote, lončnica cvetličarne Cipot iz M. Sobote, Slovenijaturist iz M. Sobote pa bo popeljal enega bralca na izlet v zahodno Slovaško. Vsem hvala za sodelovanje.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in babice

Kristine Marič

iz Gornje Radgone

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence ter nam izrekli sožalje.

Iskrena hvala vsem sodelavcem družbe Arconta in delavcem Ljubljanske banke PE Gornja Radgona. Posebej se zahvaljujemo medicinskemu osebju kirurškega oddelka mariborske bolnišnice.

Hvala za tople besede slovesa gospoda Zagorca, gospodu kaplanu za obred.

Sin z družino in njeni najdražji

Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni.
Prej bila tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.

ZAHVALA

Po dolgi bolezni je v 66. letu starosti prenehalo biti plemenito srce drage žene, mame, stare mame, tašče, sestre in tete

Marije Oletič

roj. Žalig
s Hotize

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali za maše, vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje in nam pomagali.
Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem, govorniku in patronažni sestri Mariji Gjerkeš za pomoč pri negi.

Žalujoči: mož, sinovi Martin in Jožef, Milan z družino, hčerka z družino ter bratje in sestre z družinami

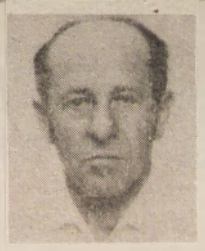

Tiho in brez slovesa nas je v 59. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, tast in sorodnik

Ernest Kovač

iz Neradnovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, sovaščanom in vsem, ki ste nam stali ob strani in s svojim delom pomagali pri žalni slovesnosti, darovali vence, cvetje in v druge namene.

Posebna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem, osebju intenzivne nege kirurškega oddelka Rakičan in DO Mura, Gornji Petrovci.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala.

Neradnovci, 22. april 1991

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Darja, hčerka Silvana z družino, sinova Ernest in Zdravko z družinama, snaha Marta z družino

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

Mihaela Jeriča

iz Dokležovja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Hvala tudi vsem, ki so darovali za sv. maše. Hvala delovnim kolektivom VIZ Veržej, Kartonaže ter Tovarne lahkih oblačil Mura.
Posebna zahvala dr. Zadravcu in patronažni sestri za ves trud. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Mariji, predstavniku nekdanje Panonije ter Srečku za odigrano Tišino.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Dokležovje, 4. 5. 1991

Žalujoči: žena Katarina, sin Poldek z družino, hčerka Marija z družino, hčerka Suzana s Simonom, vnuki Dušan, Srečko, Boštjan in Andreja

Končno prave novice.

Dobro izbrane, zanimivo ilustrirane, kratko in jedrnato napisane.

slovenske NOVICE

24 UR NA PREŽI

Od 14. maja naprej. Vsak dan.

P.S.: Mimogrede, če bi bil tale oglas v našem dnevniku, ne bi bil črno-bel, ampak v barvah.

Radijski in televizijski spored od 17. do 23. maja

PETEK

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Zanesljivo se bomo prebudili radijci, manj gotovo pa je, če boste pravočasno vstali tudi vi. Poskusite, dobro jutro!), 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (16.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi po telefonih 21 232 in 21 579, 17.00 Poročila, 18.00 21 232), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA

9.00 Klub Klobuk. 10.10 Velik zasuk, franc. nadaljevanka. 15.40 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Tednik. 18.10 Risanka. 18.20 Hči morskih valov, norveška nadaljevanka. 19.00 Risanka. 19.30 Dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Izgubljeni svetovi, izginula življenja, angl. serija. 21.05 V Cityju, angl. nanizanka. 22.00 Dnevnik 3. 22.20 Sova: Dragi John, amer. nanizanka; Laura Laur, ameriški film.

HTV

9.15 Poročila. 9.30 Živeti kakor vsi normalni ljudje, serija za mlade. 10.00 Šolski program. 12.00 Poročila. 12.10 Nevarno mesto, ameriški film. 14.05 Culico na rame. 15.05 Portret skladatelja Josipa Hatzeja: Vrnitev, opera. 16.45 Poročila. 17.00 Pogovori o znanosti. 17.30 Serija za mlade. 18.00 Hrvaška danes. 18.45 Polna hiša, amer. nanizanka. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Roe proti Wadeu, ameriški film. 21.35 Duoprtija. 22.25 Dnevnik 2. 22.45 Slike časa. 23.45 Yutel. 0.40 Poročila.

TV AVSTRIJA

9.05 Družinske vezi, 10.30 Divje vode, film, 12.15 Domače reportaže, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Zahodno od Santa Feja, 14.00 Sodnik Kreuzberg, 15.00 Otroški program, 15.55 Zeleni pašnik, 16.00 Dusty, 17.00 Mini Čas v sliki, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Naši Hagenbeckovi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Evropski policisti, 21.35 Taffin, film, 23.05 Šport.

2. program

15.55 Monte Carlo story, film, 17.30 Srečanje z naravo, 18.00 Družinske vezi, 18.30 Milijonsko kolo, 19.00 Lokalni program, 20.00 Kultura, 20.15 Dokumentarna oddaja, 21.00 Znanost, 21.15 Šiling, 22.30 Palček Tom, film, 22.45 Modra ura, film.

TV MADŽARSKA

9.00 Pesmi Gy Behárja. 9.50 Žrebanje lota. 9.55 Formula 1., 2. del. 10.40 Studio Pécs. 14.10 Köszeg 1991. 15.05 Oddaja za Cigane. 15.30 Walt Disney. 17.20 Zabavna glasba. 17.50 Svet denarja. 18.00 Okno. 19.00 Vprašanja kristjanov. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Dallas, 21. del. 20.55 Panorama. 22.00 TV kino: Dosje št. 51, francoski film. 23.30 Madžarska privatno. 0.20 Dnevnik. 0.25 Dnevnik ANTENNE 2. (Drugi program od 6.00 do 0.20).

SOBOTA

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (V soboto zjutraj vam predvsem želimo prijeten in sproščen konec tedna, dodajamo pa družinsko kroniko in vam ponujamo možnost v živo čestitati najbližjim — ob 9.00), 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (Najlepše želje s čestitkami in pozdravi v začetku oddaje, nato poročila in zadnjo uro spet čestitke), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA

8.30 Angleščina. 9.00 Radovedni Taček, ZBIS. 9.25 Alf, amer. nanizanka. 9.50 Rok, rada te imam, Kaja, kratki film. 10.45 Zgodbe iz školjke. 11.45 Večerni gost: Mira Omerzel-Terlep. 12.30 Oči kritike. 15.45 Marlboro Music show. 16.20 Sova, ponovitev. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Najstnice, ameriški film. 18.30 Skozi hudičeva vrata, angl. oddaja. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Žrebanje 3 × 3. 20.35 Titanic. 22.10 Dnevnik 3. 22.30 Sova: Na zdravje!, amer. nanizanka; Twin Peaks, amer. nadaljevanka; Dobra roba, ameriški film.

Drugi program

12.55 Umag: Tenis — ATP turnir, prenos. 18.00 Kavarna. 19.00 Muppet show. 19.30 Dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Dr. Živago, angl. film. 23.20 Tenis, posnetek.

HTV

8.15 Poročila. 8.30 Vesela sobota. 10.00 Izbor šolskega programa. 11.30 Divji svet živali. 12.00 Danes skupaj. 12.30 Mladi Tom Edison, ameriški film. 13.55 Mikser M. 14.50 Narodna glasba. 15.35 Ex libris. 16.25 Poročila. 16.30 Tv avkcija. 18.00 Vrnitev na otok zakladov, angl. nadaljevanka. 18.55 Risana serija. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Pogovor tedna. 20.15 Defiance, ameriški film. 21.50 Dnevnik 2. 22.10 Športna sobota. 22.30 Fluid, zabavnoglasbena oddaja. 23.15 Yutel. 0.10 Poročila.

TV AVSTRIJA

9.05 Družinske vezi, 11.00 Geisha Boy, film, 12.30 Halo Avstrija, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Binkoštni izlet, film, 15.00 Podjetje Arche Noah, 15.30 Otroški program, 16.00 Otroški wurlitzer, 17.00 Mini Čas v sliki, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Dr. Kulani, zdravnik na Havajih, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Kdor reče A, 22.05 Manekenka in vohljač, 22.45 Mrtve čebele ne pojejo.

TV MADŽARSKA

6.30 Vaška TV. 7.30 Za otroke, vmes ob 8.00 Angleščina. 10.50 Za boljši jezik. 11.00 TV magister. 14.35 Sosedje, pon. 106. dela. 15.10 Burleske. 16.00 Nastopa Dolly Roll. 16.50 Otroštvo, 8. del. 17.45 Dimenzija. 18.15 Za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Bounty, angleški film. 22.20 Kamera-Variete, zabavni show. 23.25 Bolero, nemški TV film. 1.05 TV dnevnik. (Drugi program od 7.00 do 0.20).

NEDELJA

MURSKI VAL

9.00 Nedeljska kuhinja (9.10 Misel in čas, 9.30 Srečanje na murskem valu, 10.30 10 sekund — polfinale kviza), 12.00 Spored v madžarščini, 13.00 Panonski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Poročila, 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi

TV SLOVENIJA

8.40 Živ žav. 9.35 Hči morskih valov, norveška nadaljevanka. 10.15 V znamenju zvezd, nemška serija. 10.45 Muppet show. 11.10 Alpski večer — Bled 91. 11.40 Obzorja duha. 13.05 Križkraž. 14.40 Saga o Forsytih, angl. nadaljevanka. 15.30 Sova, ponovitev. 17.00 Dnevnik 1. 17.10 Cross Creek, ameriški film. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 Diploma za smrt, nadaljevanka. 20.55 Pomladni 3 × 3, prenos iz Portoroža. 22.15 Dnevnik 3. 22.35 Sova: Kremplji in praske, amer. nanizanka; Na poti k mavrici, kanadska nadaljevanka.

HTV

9.45 Poročila. 10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila. 13.05 Daktari, serijski film. 13.55 Družinska oddaja. 14.25 Nedeljsko popoldne. 16.40 Cervantes, franc.-španski film. 18.45 Risana serija. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Črno in belo, drama. 21.05 Borba za demokracijo, dokum. serija. 22.05 Dnevnik 2. 22.25 Mozart: 35. simfonija v Es-duru. 22.55 Športni pregled. 23.40 Yutel. 0.40 Poročila.

TV AVSTRIJA

9.05 Zlata kočija, film, 10.35 Pan optikum, 11.00 Apokalipsa, 12.00 Tednik, 12.30 Orientacija, 13.00 Čas v sliki, 13.10 Družinske vezi, 13.35 Pustolovščine, film, 15.05 Hiša v Jeruzalemu, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Large, glasbeni magazin za mlade, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Dr. Kulani, zdravnik na Havajih, 19.30 Čas v sliki, 20.15 100-letnica Richarda Tauberja, 21.15 Vizije, 21.20 Stvaritve Josepha Haydna, 23.20 Verjamem v sv. Duha.

2. program

9.05 Katoliška maša, 10.15 Tibet — upor duha, 11.00 Mozartov koledar, 12.40 Kulturni tednik, 13.00 Tuja domovina, 13.30 Slike iz Avstrije, 15.00 Športno popoldne, 16.30 Svilena cesta morij, 17.15 Klub za starejše, 18.00 Družinske vezi, 20.15 James Bond 007, film, 22.25 Čas v sliki, 22.30 Šport.

TV MADŽARSKA

6.50 Magazin za menežerje. 7.35 Za otroke. 9.35 Poštni roparji, TV film. 11.00 Baptistično bogoslužje. 13.25 Financial Times. 13.55 Ritmična športna gimnastika. 14.55 Barkochba. 15.30 Tajna zgodba nafte. 16.35 Program ekumenske cerkve. 17.00 Walt Disney. 18.45 Naša dediščina. 19.00 Teden, vmes Dnevnik. 20.05 Forsirani marš, TV film. 21.45 Sci-fi magazin. 22.20 Kratki film. (Drugi program od 7.00 do 0.40).

PONEDELJEK

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Pet ur glasbe, informacij in dobre volje. Slednje naj bo vsaj z ene strani radijske zveze!), 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (16.15 Šport, 17.00 Poročila, 18.00 To sem jaz), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Ciciban, dober dan. 9.50 Utrip, Zrcalo, Mernik. 15.10 Obzorja duha. 15.30 Sova, ponovitev. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Pomladni 3 × 3. 18.35 Radovedni Taček. 18.45 Alf, amer. nanizanka. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 Zadnji vlak, drama. 21.10 Osmi dan. 22.00 Dnevnik 3. 22.20 400 let slovenske glasbe. 23.20 Sova: Gledališče Raya Bradburyja, angl. nanizanka; Na poti k mavrici, kanadska nadaljevanka.

Drugi program

16.00 Satelitski programi. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Dnevnik. 20.00 Pesem je . . . Tomaž Pengov. 20.30 Po sledeh napredka. 21.00 Sedma steza, športna oddaja. 21.20 Omizje. Yutel.

HTV

9.15 Poročila. 9.30 Zlata nit, serija za otroke. 10.00 Šolski program. 12.00 Poročila. 12.20 Staro za novo. 16.45 Poročila. 17.00 Družinski album. 17.30 Serija za otroke. 18.00 Hrvaška danes. 18.45 Potepam se. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Boljše življenje, nadaljevanka. 20.50 7 dni v svetu, zunanja politika. 21.20 Dnevnik 2. 21.45 Kinoteka Hollywooda. 23.25 Yutel. 0.25 Poročila.

TV AVSTRIJA

12.30 Binkoštne meditacije, 13.00 Čas v sliki, 13.10 Družinske vezi, 13.35 Koničast čevelj in zelena trata, film, 15.15 Comedy Capers, 15.30 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 18.30 Dr. Kulani, zdravnik s Havajev, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Akrobati, 23.35 Arnold Schonberg — njegovo življenje in dela.

2. program

9.05 Vojna brez konca, film, 10.15 Poezija, 11.20 Samson in Delila, film, 13.40 Reportaža iz Tunisa, 14.40 Ljubite klasiko? 15.45 Zdraviliški koncert: prenos iz Bad Gasteina, 17.30 Lipova cesta, 18.00 Čas v sliki, 18.05 Družinske vezi, 18.30 Lokalni program, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prizorišče zločina, 21.55 Čas v sliki, 22.05 Težki časi, film, 23.35 Magnum.

TV MADŽARSKA

9.00 Evergrini. 9.30 Presenetljive zgodbe. 9.55 Bebi in drugi. 10.20 Dallas, pon. 15.00 Prenos zasedanja Parlamenta. 16.55 Naš ekran, v srbohrvaščini. 17.20 Katoliška kronika. 17.30 Interesni magazin. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Derrick, kriminalka. 21.10 Portret, Pál Teleki. 22.05 Ponujam. 22.50 TV dnevnik. 22.55 Dnevnik BBC. (Drugi program od 6.00 do 0.10).

TOREK

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Izbiramo najbolj prijazne trgovce, najboljšo pesem tedna, oglašujemo po telefonih 21 232 in 21 579 — dobro jutro!), 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (začenjamo z malimi oglasi, prodajate lahko na 21 232 in 21 579. Nato 17.00 Poročila in 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA

9.00 Zgodbe iz školjke. 10.00 Šolska tv. 10.50 Angleščina. 11.15 Sedma steza. 11.35 Osmi dan. 12.20 Omizje. 15.05 Angleščina. 15.30 Sova, ponovitev. 17.00 Dnevnik 1. 17.10 Šolska tv. 18.05 Programski jezik logo. 19.00 Risanka. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 Ime mije Steven, amer. nadaljevanka. 21.10 Fluid, zabavnoglasbena oddaja. 22.00 Dnevnik 3. 22.20 Sova: Črni gad, angl. nanizanka; Na poti k mavrici, kanadska nadaljevanka.

HTV

9.15 Poročila. 9.30 Mali svet. 10.00 Šolski program. 12.00 Poročila. 12.20 Staro za novo. 16.45 Poročila. 17.00 Šolski program. 17.30 Mali svet. 18.00 Hrvaška danes. 18.45 Otroška bolnišnica, dokum. oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Zgodbe Jeana Gionoa, nanizanka. 20.55 Žrebanje lota. 21.05 V velikem planu, kontaktna oddaja. 22.35 Dnevnik 2. 22.55 Kino klub Evropa: Hanussen, madžarski film. 0.45 Yutel.

TV AVSTRIJA

9.05 Družinske vezi, 9.30 Šolska tv. 12.15 Trdnjava Evropa, 13.00 Čas v sliki, 13.10 Pan optikum, 13.35 Pustolovščine Toma Sawyerja, film, 14.50 Mojstri jutrišnjega dne, 15.00 Otroški program, 15.30 Am, dam, des. 16.10 Šest Bartonovih, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Dr. Kulani, zdravnik s Havajev, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Opice v meglenem gozdu, reportaža iz Tanzanije, 21.15 Beg brez konca, film, 22.45 Magnum, film.

2. program

17.00 Šolska tv, 17.30 Orientacija, 18.00 Družinske vezi, 18.30 Zarjovi, lev, 19.00 Lokalni program, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Kulturni tednik, 20.15 Da ali ne, 21.07 Reportaže iz tujine, 22.00 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

9.05 Mojstrske arije. 9.30 Jezero Bajkal. 10.00 Zaljubljeni snobi, TV igra. 16.35 Naša obrazovka. 17.00 Gospodinjski tečaj. 17.15 Program madžarskih Židov. 17.30 Marc in Sophie, 7. del serije. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Kako prenašamo 8 ur? 20.30 Dotični in drugi, serija. 21.20 Politični debatni spored. 21.50 Potovalni kviz. 22.25 Če je fant ali dekle . . . 22.55 TV dnevnik. 23.00 Dnevnik BBC. (Drugi program od 6.00 do 0.40).

SREDA

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Za vas gledamo v zvezde, za vas gledamo na uro in prav vam voščimo dobro jutro!), 10.00 Spored RS, 16.00 Pomladno popoldne (aktualni prispevek, poročila in poslušamo vas. Po telefonih 21 232 in 21 579!), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA

9.00 Živ žav. 10.00 Zadnji vlak, drama. 10.55 Ime mi je Steven, amer. nadaljevanka. 15.30 Sova, ponovitev. 17.00 Dnevnik 1. 17.10 Bajke na Slovenskem. 17.50 Klub Klobuk. 19.00 Risanka. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Ljubo doma . . ., ameriški film. 21.40 Videogodba. 22.25 Dnevnik 3. 22.45 Sova: Alf, amer. nanizanka; Na poti k mavrici, kanadska nadaljevanka; V znamenju zvezd, nemška serija.

Drugi program

16.00 Satelitski programi. 18.30 Mostovi. 19.00 Studio Maribor: Poslovna borza, Tv ruleta. 19.30 Dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Iluzije, plesna prireditev. 21.05 Svet poroča. 21.50 Allegro con fuoco, dokum. film. 23.00 Yutel.

HTV

9.15 Poročila. 9.30 Telovadba, serija za otroke. 10.00 Šolski program. 12.00 Poročila. 12.20 Ponovitev oddaj. 16.45 Poročila. 17.00 Naši likovni ustvarjalci. 17.30 Telovadba, serija za otroke. 18.00 Hrvaška danes. 18.45 Usode. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Filmski večer: Jezus iz Montreala, kanadski film. 23.45 Dnevnik 2. 23.05 Iz črnega albuma: Leto 1945. 0.05 Yutel. 1.05 Poročila.

TV AVSTRIJA

9.05 Družinske vezi, 9.30 Šolska tv, 10.30 Poslušaj signale, 12.10 Reportaže iz tujine, 13.00 Čas v sliki, 13.10 Mi, 13.35 Zahodno od Santa Feja, film, 14.00 Wichterjevi iz soseščine, 15.00 Otroški program, 16.10 Kakor pes in mačka, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Dr. Kulani, zdravnik s Havajev, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Od ljubezni razdvojen, film, 22.00 Dallas, 22.45 Frances, film.

2. program

17.00 Zavarovalna družba, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Pisarna, pisarna, 18.30 Ključavnica — pogled v zasebnost zvezd, 19.00 Lokalni program, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Kultura, 20.15 Poslušaj signale, 21.45 Novo v kinu, 22.00 Čas v sliki, 22.30 Večerni šport.

TV MADŽARSKA

9.00 Ponarodele pesmi. 9.40 Za upokojence. 10.10 Pomagač. 10.25 Portreti, Jessye Norman. 16.35 Naš ekran, v nemščini. 17.00 Koledar 1991. 17.30 Marc in Sophie, serija. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Terapija, ameriški film. 21.40 Usodna vprašanja, debatni spored. 22.25 Razrešimo. 23.35 TV dnevnik. 23.40 Dnevnik ZDF. (Drugi program od 6.00 do 0.10).

ČETRTEK

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Kmetijski nasvet v zgodnjih urah in nato še pol ure možnosti, da neposredno pokličete strokovnjaka. Na voljo vam bo od 7.30 do 8.00), 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (Po poročilih nekaj glasbe in nato Zaigrajmo in zapojmo po domače), 18.00 Spored RS

TV SLOVENIJA

9.00 Bendji, amer. nanizanka. 9.25 Mostovi. 9.55 Heroji, avstral. nadaljevanka. 15.30 Mostovi. 16.00 Sova, ponovitev. 17.00 Dnevnik 1. 17.10 Čas negotovosti, angl. serija. 18.05 Po sledeh napredka. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.05 Risanka. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 Velik zasuk, franc. nadaljevanka. 21.00 Tednik. 22.05 Dnevnik 3. 22.25 Sova: Ti in jaz, angl. nanizanka; Na poti k mavrici, kanadska nadaljevanka.

Drugi program

16.00 Satelitski programi. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Skozi hudičeva vrata, angl. serija. 21.00 Mali koncert: Godalni kvartet Enzo Fabiani. 21.20 Svet na zaslonu.

HTV

9.15 Poročila. 9.30 Ne pusti se, Floki, serija za otroke. 10.00 Šolski program. 12.00 Poročila. 12.20 Ponovitev oddaj. 16.45 Poročila. 17.00 Inovacije, izobraž. oddaja. 17.30 Serija za otroke. 18.00 Hrvaška danes. 18.45 Dokumentarna oddaja. 19.15 Male skrivnosti velikih mojstrov kuhinje. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Spekter, politični magazin. 21.05 Kvizkoteka. 22.20 Dnevnik. 22.40 Glasbena oddaja. 23.35 Yutel.

TV AVSTRIJA

9.05 Pisarna, pisarna, 9.30 Dežela in ljudje, 10.00 Šolska tv, 12.00 Znanost, 12.15 Klub za starejše, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Zahodno od Santa Feja, 14.00 Kung Fu, 14.45 Ulice sveta: Barcelona: Las Lamblas, 15.00 Otroški program, 16.10 Super babica, 16.35 Uspešnice in napotki, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Dr. Kulani, zdravnik s Havajev, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dobrodošli v klubu, 21.30 La Bum II, film, 23.15 Glasbeni gala večer v Monte Carlu.

2. program

17.15 Ubijamo, kar ljubimo: tigri s Sumatre, 18.00 Pisarna, pisarna, 18.30 Povej resnico! 19.00 Lokalni program, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Kultura, 20.15 Domače reportaže, 21.00 Triler, 22.00 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

9.05 Šansoni. 9.30 Joga. 9.50 Ob 11. in 20., kriminalka. 16.25 Naš ekran, v romunščini. 17.00 Ekologija. 17.30 Marc in Sophie, serija. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Zdravstveno predavanje. 20.40 Vodomet, sovjetski film. 22.20 Razrešimo! 23.30 TV dnevnik. 23.35 Dnevnik BBC. (Drugi program od 6.00 do 0.20).

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

Ona: Zaradi prevelikega ponosa in trmoglavosti si odklonila prijateljevo pomoč in to te bo še drago stalo. Zapletla si se v neprijetno zadevo, iz katere se boš le stežka rešila. Le zakaj rineš z glavo skozi zid?

On: Z nespametnimi potezami si se zelo zameril svojim prijateljem, zato nikar ne pričakuj, da ti bodo pomagali pri odpravljanju nakopičenih težav. Prav tako pa boš imel težave s svojim partnerjem, ki ga že dalj časa zapostavljaš!

BIK

Ona: Nepričakovano se ti bo ponudila sijajna priložnost, zato se potrudi, da ti ne bo ušla iz rok, saj se zlepa ne bo ponovila. Potrudi se in jo maksimalno izkoristi, prinesla ti bo tako materialne kot tudi druge koristi!

On: Končno ti bo uspelo uresničiti že zdavnaj zastavljeni načrt in to te bo neizmerno razveselilo. Sedaj pa poberi sadove minulega dela in uživaj, kolikor se le da. Spoznal boš očarljivo osebo, ki ti bo zelo popestrila sicer dolgočasno vsakdanje življenje!

DVOJČEK

Ona: Čeprav si vedela, da cela zadeva teče kot po maslu, vseeno nisi pričakovala, da boš doživela tolikšen uspeh. Vendar nikar ne pozabi na prijateljice, ki so ti vseskozi stale ob strani.

On: Postavljen boš pred pomembno odločitev, zato dobro razmisli, preden boš naredil naslednjo potezo. Prijatelj ti bo dal dragocen nasvet, torej ga nikar ne zavrni. Pa na svoje najbližje ne pozabi!

RAK

Ona: V tvoji okolici se bodo začele dogajati precej nenavadne stvari, zato bodi previdna, da se ne boš ujela v past. Partner ti bo povzročil številne preglavice, saj postaja vse bolj ljubosumen. Torej se čimprej pogovori z njim!

On: Prijateljica te bo prosila za pomoč, zato ji skušaj pomagati, kot najbolje veš in znaš. Neizmerno hvaležna bo in znala se ti bo oddolžiti. Morda boš tudi ti kaj kmalu potreboval njeno pomoč!

LEV

Ona: Nikar se ne moreš odločiti, komu boš podarila svoje srce, saj imaš v ognju veliko želez. Nikar ne hiti, saj boš spoznala nekoga, ki ti bo pošteno zmešal glavo. Čaka te izredno zanimiv teden!

On: Nikar ne bodo tako zaljubljen sam vase, saj se ti prav lahko zgodi, da se ti bodo prijatelji hitro maščevali. Ne pozabi, da so na svetu še veliko pametnejši ljudje, kot pa si ti. Ljubljena oseba ti bo povzročila cel kup težav . . .

DEVICA

Ona: Čimprej se spusti iz oblakov na trdna tla, saj boš drugače močno razočarana. Oseba, ki ji že dolgo izkazuješ svojo naklonjenost, ti svojih čustev ne vrača, torej se nikar ne ponižuj. Še bodo priložnosti!

On: Zaljubil si se v osebo, ki pa se le norčuje iz tebe in te izpostavlja posmehu okolice. Nehaj se slepiti, temveč poglej resnici v oči, potem pa odločno ukrepaj. Na koncu boš prav zadovoljen!

TEHTNICA

Ona: Nikar se ne igraj s čustvi svojega prijatelja, saj se ti bo takšno početje kaj hitro maščevalo. Raje mu odkrito povej, da te ne zanima, in se posveti pametnejšim stvarem. Torej nikar ne sili v težave!

On: Zašel boš v precejšnje finančne težave, iz katerih te lahko reši le trdo delo. Nikar ne omahuj, saj bi vsako odlašanje celo zadevo le še poslabšalo. Potrudi se in videl boš, da se ti bo bogato obrestovalo!

ŠKORPIJON

Ona: Nikar ne bodi tako lahkomiselna, saj je vse skupaj veliko huje, kot pa izgleda na prvi pogled. Prosi prijatelja za pomoč, saj veš, da ti je ne bo odrekel. Z malce sreče se ti bo uspelo izvleči iz tezav!

On: Končno se ti bo izpolnila skrita želja, vendar skušaj to ohraniti zase, saj nekdo komaj čaka, da ti pokvari veselje. Sam najbolje veš, da ti je uspel velik met, torej si privošči krajši oddih in uživaj!

STRELEC

Ona: Čeprav boš na poti do svojega cilja naletela na precejšnje težave, se nikar ne vznemirjaj, saj jih boš uspešno odpravila in uresničila tisto, kar si že tako dolgo želiš. Potem pa ne pozabi na tiste, ki so ti vseskozi pomagali!

On: Zadnje čase vse preveč zapostavljaš svoje prijatelje, zato se nikar ne čudi, če postajajo vse bolj nezadovoljni nad tvojim početjem. Nikar ne odlašaj, drugače ti bodo obrnili hrbet. Pa na svojo družino ne pozabi!

KOZOROG

Ona: Čeprav si načrtovala krajši oddih, ti bo nepričakovan dogodek popolnoma zmešal načrte. Vendar se boš vseeno prijetno zabavala, saj si boš pridobila naklonjenost nekoga, ki ti je že dalj časa zelo všeč!

On: Neprijeten sodelavec ti neprestano povzroča težave, zato ti malce več previdnosti ne bo škodovalo. S pogumnim dejanjem si boš pridobil veliko novih prijateljev, ki ti bodo izkazali svojo naklonjenost!

VODNAR

Ona: Pripetilo se ti bo veliko nenavadnih stvari, ki jih nikakor nisi pričakovala, zato boš precej zmedena. Partner ti bo sicer povzročil majhne težave, vendar se bo vse skupaj kaj hitro uredilo. Pazi se večjih izdatkov!

On: Zadnje čase živiš vse preveč burno življenje, zato bo najbolje, da se malce umiriš, sicer boš imel velike težave z zdravjem. Na čustvenem področju boš doživel prijetno presenečenje, zato se potrudi, da ti priložnost ne uide iz rok . . .

RIBI

Ona: Tvoj partner postaja vse bolj nezadovoljen, saj ga zadnje čase preveč zapostavljaš. Skušaj se mu malce bolj posvetiti, ker ti ga bo le tako uspelo pomiriti. Le zakaj bi si povzročala nepotrebne težave?!

On: Ne zastavljal si ciljev, ki jih ne moreš uresničiti, drugače boš precej razočaran. Krajši počitek ti bo le koristil, zato se odpravi na izlet, skušaj se sprostiti in pozabi na vsakdanje skrbi. Čaka te zanimivo srečanje . . .

kino

SPORED FILMOV V KINU »PARK« od 17. maja do 23. maja

17. maja ob 18. uri avstralska komedija MLADI EINSTEIN (YOUNG EINSTEIN). Režiser: YAHOO SERIOUS

17. maja ob 20. uri amer. akcijski film AIR AMERIKA (AIR AMERICA). Režiser: ROGER SPOTTISWOODE, glavna vloga: NANCY TRAVIS, KEN JENKINS

18. maja ob 18. uri amer. akcijski AIR AMERIKA

18. maja ob 20. uri avstralska komedija MLADI EINSTEIN

19. maja ob 16. uri avstralska komedija MLADI EINSTEIN

19. maja ob 18. in 20. uri amer. akcijski AIR AMERIKA

21. maja ob 18. in 20. uri amer. komedija PRIGANJALCI DUHOV. Režija: NAIL JORDA, vlogi: PITER O'TOOLE, STEVE GUTTENBERG

22. maja ob 18. in 20. uri amer. komedija PRIGANJALCI DUHOV

23. maja ob 18. uri amer. horor BOLNICA FRANKENŠTAJN

23. maja ob 20. uri amer. erotična drama HENRY IN JUNE

prodam

MOTORNA VOZILA

PEUGEOT 504 TI avtomatik, letnik 1976, registriran, prodam. ☎ 70 333. M-234

LADO 1500, starejši letnik, z okvaro na motorju, prodam. ☎ 53 149. M-243

OPEL REKORD 1700, letnik 1969, v voznem stanju, prodam. ☎ 22 996, Matije Gubca 22, M. Sobota. M-249

JUGO KORAL 45, letnik 3/90, prodam. ☎ 24 965. M-251

ETZ 250, športno opremljen, prodam za 15.000,00 din. Vrbnjak, Bolehnečici 26. M-263

126 P, junij 1989, prodam. ☎ 46 218. M-264

RENAULT 4, prodam za 5.000 ATS, registriran. Večeslavci 82. M-267

126 P GL, letnik 1986, 36.000 km, prodam. Puževci 3. M-268

ZASTAVO 101, letnik 1978, registrirana do septembra 1991, prodam. ☎ 24 771, popoldne. M-269

JUGO KORAL 45, star 13 mesecev, prodam. Markovci 6. M-273

ZASTAVO 128, letnik 1984, prevoženih 50.000 km, registrirana do novembra 1991, prodam. ☎ 42 142. M-275

VW PASATT 1.6 SL, letnik 1990, prevoženih 19.000 km, prodam. ☎ 47 095. M-MM

TOMOS AVTOMATIK, nov, prodam. ☎ 81 119 ali Ljutomer, Ivana Kavčiča 8. IN-3077

KOMBI ZASTAVA 900, letnik 1987, prodam za 5.500 DEM. ☎ 69 084, po 17. uri. GR-14905

ZASTAVO 101 gtl, letnik 1986, registrirano do marca 1991, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 61 831, int. 356. M-14909

ZASTAVO 101 komfort, v zelo dobrem stanju, in dva mopeda, APN 4 in 7, prodam. Janez Feher, Gornji Lakoš 96. M-4081

ŠKODO 110 R, letnik 1980, registriran do avgusta 1991, prodam. Petišovska 34, Petišovci. M-4072

ZASTAVO 101, letnik 1990, prodam. ☎ 76 030. M-170

ZASTAVO 128, letnik 1986, prodam. ☎ 76 012. M-170

ZASTAVO 101, letnik 1978, obnovljeno, registrirano do januarja 1992, prodam. Melinci 13. M-174

ZASTAVO 128, letnik 1987, prevoženih 50.000 km, registrirano do 11. 4. 1992, prodam. Albin Kranjc, Ženik 24, p. Videm ob Ščavnici. M-182

VOLVO 740, letnik 1986, kovinsko modre barve, prodam. ☎ 42 140. M-191

RENAULT 4 TLS, letnik 1978, registriran do januarja 1992, ugodno prodam. Panonska 8, Beltinci. M-198

ZASTAVO 101, po delih, letnik 1986, z obnovljenim motorjem za 6.000 din in 1-letno garancijo, prodam. Milan Kolmanič, Rožički Vrh 84. M-201

MOPED AVTOMATIC, v voznem stanju, ugodno prodam. ☎ 22 104. M-203

JUGO 45, star 10 mesecev, prodam. ☎ 21 946. M-213

JAWO 350 prodam. Mirko Štelcl, Radenci, Kidričevo naselje 7 (bloki). M-215

MERCEDES 220, starejši letnik, ugodno prodam. Fujs, Beznovci 8. M-218

ZASTAVO 101, letnik 1984, 48.000 km, prodam. Klepec, Miklošičeva 23, M. Sobota. M-219

GOLF DIZEL, star 4 leta, prodam. ☎ 31 380. Majda. M-220

ŠKODO 100, registriano, ugodno prodam. ☎ 46 559. M-224

SIMCO 1000, generalno obnovljeno, in motor za SIMCO 1100 prodam. Štefan Smodiš, Juša Kramarja 45, Črenšovci. M-230

FIAT 125 P, letnik 1978, vozen, registriran, ugodno prodam. Gančani 127. ☎ 41 117. M-231

DIANO, letnik 1979, dobro ohranjeno, registrirano do septembra, ugodno prodam. ☎ 81 448. M-3076

MOPED ATX 50 in črpalko za vodo (z motorjem) prodam. ☎ 82 195. M-3074

RENAULT CLIO 1.4 LT prodam. ☎ v upravi lista. M-FK

MOPED AVTOMATIK COLIBRI prodam. ☎ 87 242. IN-3073

MOTORNO KOLO TOMOS APN 6 S, staro 14 mesecev, prodam. Kutnjak, Tomšičeva 6, Lendava. M-4076

LADO 1500 SL, bele barve, odlično ohranjena, ugodno prodam. Filipič, Viktorja Kukovca 2, Ljutomer, ☎ 81 660. M-IN-PP

RENAULT 4 TLS, letnik 1978, 89.000 km, obnovljen, registriran do 4/92, prodam za 1.900 DEM. ☎ 21 860. M-281

ZASTAVO 101 (SKALA 55), staro 10 mesecev, prodam. Plačilo po dogovoru. Sabo, Vrtna 8, M. Sobota. M-282

OPEL KADETT 1989 in 5,5-REBRNE SALONITNE PLOŠČE prodam. Černelavci, Gederovska 18, popoldan. M-283

OPEL KADETT 1.3 GL (uvožen), december 1986, prodam. ☎ 26 536, zvečer. M-285

RENAULT 11 GTL, oktober 1987, odlično ohranjen, prodam. Virag, Odranci, Panonska 2, ☎ 70 188. M-MZ

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

KROŽNE BRANE, 20 diskov, prodam ali menjam za 24 diskov, enoosni priklop za Ferguson 560 prodam. ☎ 86 079, po 16. uri. M-3068

TRAKTORSKI MULČAR, 2 m, izdelave Hmezad, prodam. ☎ 86 103. IN-3065

PLUGE, 12-colne, dvobrazdne, visoki klirens, prodam. Ivan Smej, Krapje 54 a, p. Veržej. IN-3046

PUHALNIK TAJFUN prodam. Franc Vaupotič, Lukavci 33. ☎ 87 588. M-3050

MOLZNI STROJ KUPIM. Adrijanci 51. M-MM

MOTOKULTIVATOR GORENJE s priključki, nov, prodam. Ključarovci 22. M-208

SADILNIK ZA KORUZO, dvoredni, prodam. Trnje 107. M-209

TRAKTORSKO FREZO, širine 2,5 m, staro 1 leto, prodam. Horvat, Trnje 105. M-210

BOČNO KOSO DUBRAVA, staro 6 mesecev, za traktor IMT 542 in 549, in 5 AŽ-panjev, novih, prodam. ☎ 82 102. M-214

CISTERNO ZA GNOJEVKO CREINA, 2200 l, prodam. Šalamenci 54. M-223

SAMONAKLADALNIK S PUHALNIKOM TAJFUN in jermenico za traktor Ferguson, prodam. Predanovci 18. ☎ 45 457. M-227

PRIKOLICO ZA ŽIVINO, skoraj novo, prodam. Otovci 2, ☎ 51 096. M-229

OBRAČALNIK PANONIJA, dobro ohranjen, prodam. ☎ 87 308. M-232

LOK S STREHO za traktor Deutz prodam. Melinci 20. M-246

VISOKOTLAČNO STISKALNICO (prešo) za seno in slamo, angleško, ugodno prodam. Prosenjakovci 87. M-247

CISTERNO ZA GNOJEVKO 220 l, prodam. Beznovci 11, ☎ 49 140. M-253

OBRAČALNIK PANONIJA, dobro ohranjen, prodam. Bakovci, Partizanska 24. M-258

KOSILNICO, traktorsko, Lombardin, s hidravličnim volanom, ter dvobrazdni, 10-colni plug, prodam. Pečarovci 47, ☎ 51 117. M-260

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, večjo, prodam. ☎ 46 665. M-271

TRAKTOR MTZ 75 (prednji pogon), molzni stroj Wesfalia, 4-delne brane, pluge in okna s polkni prodam. ☎ 87 482. M-167

KOSILNICO BCS prodam. Kličite 31 430, ŽVZ, Kovač. M-LK

KOSILNICO BCS prodam. Dodoš, Trakošćanska 8, Varaždin, (042) 51 074. M-DJ

KOSO ZA TRAKTOR URSUS 35, skoraj novo prodam. Dve njivi (90- in 25-arski) dam v najem. Štefan Bohar, Ženavljè 8. M-PP

ŽIVALI

6 PUJSKOV od 40 do 60 kg, prodam. Tivadar, Selo 132. M-173

KRAVO s teletom, staro 5 let, prodam. Dolnja Bistrica 47, ☎ 70 391, od 19. do 20. ure. M-176

MLADO KRAVO, brejo 5 mesecev, in koso za traktor Ursus, bočno, prodam. Renkovci 125. M-181

KRAVO, brejo 9 mesecev, staro 2 leti, prodam Trnje 158 ali 151 a. M-202.

KRAVO s 3. teletom, brejo 8 mesecev, prodam. Gorica 25, ☎ 45 370. M-205

PUJSKE prodam. Mlajtinci 20, ☎ 48 188. M-211

SVINJO ZA ZAKOL, okrog 130 kg, prodam. Gradišče 46. M-217

MALE PUJSKE, cirkularko in puhalnik prodam. Tišina 48. M-221

MALE PUJSKE prodam. Vidonci 97. M-225

PUJSKE prodam. Skakovci 45. M-228

PUJSKE prodam. Krajna 63. M-237

PUJSKE in vino — šmarnico prodam. Andrejci 8. M-245

VISOKO BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Skakovci 17. M-254

KRAVO, staro 5 let, 8 mesecev brejo, prodam. Križevci 114 v Prekmurju. M-257

MALE PUJSKE prodam. Tropovci, Kolesarska 70. M-274

KRAVO, staro 8 let, brejo 6 mesecev, vozno, prodam. Ivan Kerman, Sv. Urban 16, Štrigova, ☎ (042) 830 360. M-3069

KRAVO, brejo z drugim teletom, svinjo za zakol, voz z gumijastimi kolesi in razne gume s platišči prodam. Šafarsko 22 d, ☎ 89 031.

MLADO KRAVO, brejo 9 mesecev, prodam. Pristava 13, Ljutomer. FM-3075

PET MLADIH KOZ ugodno prodam. Ivanek, Radvenci 41 pri Negovi. M-14904

ZARADI BOLEZNI LASTNIKA PRODAM 14 AŽ-PANJEV S ČEBELAMI in več starejših, praznih panjev s čebelarsko opremo. Zafošnik, Prekmurske brigade 5, M. Sobota, ☎ 26 301. M-Z-F

PLEMENSKO TELICO, visoko brejo, kontrola A, prodam. Velika Polana 131, ☎ 70 229. M-199

POSEST

HIŠO ALI STANOVANJE, 30 km iz Murske Sobote, vzamem v najem. Možen tudi odkup. Ponudbe na upravo lista pod: DOBER PLAČNIK. M-165

10 HA OBDELOVALNE ZEMLJE z novozgrajenim gospodarskim poslopjem, dvema traktorjema z vsemi priključki in stanovanjsko hišo, zgrajeno do četrte gradbene faze, prodam. Ogled vsako soboto popoldan in nedeljo dopoldan — Jože Mlinarič, Kapelska cesta 24, Radenci. M-171

GARSONJERO, 1. 2. ali 3. nadstropje, KUPIM. Naslov v upravi lista. M-179

GOZD, borov, 14 arov, prodam. ☎ 23 897. M-180

40 AROV NJIVE v Sebeborcih, prodam. Fartelj, Bokrači 29. M-187

DELAVNICO z velikim prostorom dam v najem. ☎ 70 332. M-189

NJIVO, 17 arov, v gradbenem rajonu, prodam. Gorica 69, ☎ 45 260. M-212

GARSONJERO v centru Murske Sobote ugodno prodam. Informacije osebno vsak dan med 18. in 20. uro — Staneta Rozmana 2, stanovanje 26. M-244

PARCELO na Vaneči, voz z gumijastimi kolesi in deske prodam. ☎ 87 820. M-261

GRADBENO PARCELO z vso dokumentacijo v Rankovcih prodam. ☎ 43 125. M-262

130 m² KLETNEGA PROSTORA dam v najem. ☎ 60 009, od 8. do 15. ure. M-14906

LOKAL v mestu (nad 50 m², po možnosti potreben prenove, vzamem v najem ali ga kupim. Naslov v upravi lista. IN-3078

HIŠO v bližini Ljutomera—Radomerja, z manjšim gospodarskim poslopjem (vrt, sadovnjak), prodam. ☎ 87 070, 87 067, dopoldan. M-3048

KMETIJO na Murskem Vrhu pri Radencih prodam. ☎ (062) 634 232. M-276

VINOGRAD, 13 arov, na obrobju lendavskih goric, s podkleteno zidanico, prodam. ☎ (061) 375 502, zvečer. M-VL

RAZNO

1500 KOSOV BETONSKE OPEKE prodam. ☎ 45 016. M-NJ

KORUZO V ZRNJU in proso prodam. ☎ 48 626. M-MM

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO KSENIJA zelo ugodno prodam. ☎ 23 351. M-FJ

Preklic!

Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala OŠ Karel Destovnik-Kajuh, izdanega leta 1981 v Murski Soboti. Franc Bejek, Krog 111. M-193

Preklic!

Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 24530-8, izdane pri HKS Panonka na ime Anton Prasl, Cankova 38. M-2987

POROČNO OBLEKO butika Iris, št. 38, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 21 305. M-199

BARVNI TELEVIZOR SAMSUNG, 51 cm, daljinski telefon, HI-FI stolp YOKO, nujno prodam. Gerlinci 88. M-200

2 TRAJNOŽARNI PEČI Emo 5 in Plamen prodam. ☎ 26 304. M-206

ŠTEDILNIK, nov, 2 plin, 2 elektrika, in hladilnik, prodam. ☎ 61 619. (m-226

VEČJO KOLIČINO KORUZE in belo lendavsko vino prodam. ☎ 72 123. M-235

TRIFAZNO VODOVODNO ČRPALKO z hidroforjem in komplet za priklop, malo rabljeno, ugodno prodam. Cigut, Arhitekta Novaka 19, M. Sobota. M-239

RAZNE VARILNE APARATE prodam po zelo ugodni ceni. ☎ 22 657. M-240

SADIKE TRTE (laški rizling, šipon, burgundec in druge sorte) prodam. Pošljem po pošti: ☎ (037) 30 776. M-241

POHIŠTVO ZA SPALNICO, rabljeno, električni štedilnik in pralni stroj prodam. Štefana Kuharja 5, od 14. do 19. ure M-248

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) prodam. ☎ 23 836. M-265

POHIŠTVO ZA SPALNICO, masivno, prodam. Murska 63, Krog. M-266

3-FAZNO VODOVODNO ČRPALKO, z rezervoarjem, in kotno sedežno garnituro prodam. ☎ 48 268. M-RJ

NOVO PRIKOLICO ZA AVTO, nosilnost 750 kg, prodam. ☎ 40 055. M-JT

PEČ EMO, na kurilno olje, in električni štedilnik, skoraj nov, prodam. Križevci v Prekmurju 207. M-162

BAGER DALA BONA prodam. Josip Žibek, Štrigova 114. M-3067

KAMP PRIKOLICO, nemško, LUX, poškodovano, prodam. Marina Berden, Lukavci 9, p. Ljutomer. IN-3049

BARVNI TV, štedilnik, akumulator, vložek za kavč, moško kolo in prednji blatnik za Fiat 126 P prodam. ☎ 22 608. M-278

BARVNI TELEVIZOR PHILIPS, ekran 37 cm, daljinsko upravljanje, prodam. ☎ 82 100. IN-3071

PRIKOLICO ZA AVTO in živinsko prikolico ugodno prodam. ☎ 46 572, Petanjci 76. M-14911

BELO VINO prodam. Bratonci 166. M-135

TERMOAKUMULACIJSKI PEČI, malo rabljeni (3,5 kW — 3.000,00 din in 2,5 kW — 2.000,00 din), prodam. Bakos, Kranjčeva 8, Lendava. LE-4083

Preklic!

Preklicujem veljavnost izkaznice stanovanjske zadruge Žabjak 92, št. 345, izdano na ime Boris Kuhar, Hrastje Mota 61. M-169

Preklic!

Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega v šol. l. 1974/75 na CPŠ, smer gradbena, na ime Andrej Krpič, Grad 104. M-172

HRASTOVE PLOHE, 5 cm, in deske, kupim ☎ 70 076, popoldne. M-177

OSTREŠJE (rušt), 120 m, in več vrst desk prodam. ☎ 68 119. M-285

2 BETONSKA MEŠALCA, in 2 vodovodni črpalki, komplet z rezervoarji, prodam. ☎ 23 109. M-277

KORUZO prodam. Bakovci, Ob potoku 15. M-190

storitve

POPRAVLJAM vse vrste avtomobilov, traktorjev in motornih koles. Večja popravila — možno odplačevanje na obroke. Avtomehanika — avtokleparstvo — avtoličarstvo Milan Kolmanič, Rožički Vrh 84, Videm ob Ščavnici. M-201

IZDELAMO POPOLNO DOKUMENTACIJO ZA USTANOVITEV ZASEBNEGA PODJETJA ALI OBRTI ali njihove spremembe. Sestavljamo kupoprodajne in druge pogodbe. ACTA, d.o.o., ☎ 22 915. M-NAR

PRODAJAM IN MONTIRAM ŽALUZIJE IN ROLETE vseh barv. ☎ (062) 771 409. M-256

Zaposlitve

IŠČEM KVALIFICIRANO IN NEKVALIFICIRANO NATAKARICO s prakso. Nastop službe takoj. Naslov v upravi lista. M-250

INŠTRUIRAM nemški, angleški, italijanski, francoski, latinski in grški jezik. Pihler, Bodonci 7a, ☎ 49 199. M-252

NATAKARICO za strežbo v gostinskem lokalu v središču M. Sobote iščem. ☎ 22 788. M-284

ZAPOSLIMO KVALIFICIRANEGA PEKA IN UPOKOJENCA za občasna dela v pekarni. Mirjana Fekonja, Pekarna RZ, Panonska 23, Beltinci. M-FJ

DOBRO PLAČANO HONORARNO DELO PONUJAM. ☎ (061) 481 280. M-MB

OSEBNI HOROSKOP

Želite vedeti, kaj je zapisano v zvezdah že z vašim rojstvom?

Potrebujemo le datum, čas in mesto rojstva in za 200,00 din boste dobili pojasnila (15 strani) o svoji osebnosti.

Naročila v soboto in nedeljo po tel.: 48 353 — Jože.

Nesnice, mlade jarkice, pasme HISEX, rjave, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejema Gostilna Železen, Beznovci. ☎ 49 025. M-JŠ

NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEX, rjave, stare tri mesece, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Akcijska prodaja: cena 60,00 din. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, ☎ 24 393. Pri Gradu pa sprejema naročila Dragica Bokan, ☎ 53 086. M-JŠ

NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEX, stare 3 mesece, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih cenah. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj. Akcijska prodaja: 60,00 din. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Anice Benčec, Bakovci, Prečna 6 a. M-JŠ

VESTNIK

VESTNIK — Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Renata Bakan-Ficko, Bernarda Balažic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Sobočan, Endre Gönter (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29. Telefoni: novinarji in odg. urednik 21 383, 21 064 in 25 019, glavna urednica in direktorica 22 403, računovodstvo in tajništvo 21 383 in 21 064, GPS (trženje) 22 403, telefaks 22 419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za 2. trimesečje 1991 je 200,00 dinarjev, za podjetja 400,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A-banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk GZP Mariborski tisk, Maribor. Vestnik je oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

SPLAČA SE OBISKATI TRGOVINO ELEKTRON V LENDAVI,

ker ugodno prodajajo (na obroke in po konkurenčnih cenah) pralne stroje Gorenje, Candy in Indesit, pa tudi rezervne dele. **Pričakuje vas ELEKTRON — Donko,** Partizanska 68, **tel.: 75 682.**

Prišla je lepa, zelena pomlad, a nam je prinesla le žalost in globoko ranila naša srca, saj nas je prezgodaj zapustila naša ljuba

Anica Vogrinčič

iz Gerlinec
živeča na Jesenicah
roj. 26. 4. 1924

Ohranili jo bomo v najlepšem spominu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste darovali vence, šopke in za svete maše, vsem sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami ter jo tako številno spremljali na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. župniku, pevcem in govornikoma. Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: sestre z družinami, nečaki, nečakinje z družinami ter drugo sorodstvo

Dosti sveta si prehodil,
tuji kruh pokušal,
zdaj v domači zemlji mirno spi.

ZAHVALA

v 79. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče in pradedek

Ivan Duh

iz Turnišča
mlečni kontrolor
v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter za svete maše.

Hvala duhovniku za lep pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, govorniku KS za poslovilne besede in kolektivu Planike Turnišče za darovani venec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: hčerki Marija in Ana z družinama

Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce tvoje več ne bije,
a z nami vedno še živiš.

V SPOMIN

8. maj je za nas dan žalosti, ko nam je pred enim letom iztrgala zahrbtna bolezen našega dobrega moža, očeta, starega očeta, brata in sorodnika

Deziderja Bagola

iz Beznovec

Boleče in žalostno leto smo preživeli brez našega dobrotnika. Ne mine dan, da ne bi bil med nami. Na tvojem grobu cvetje in sveče nam dokazujejo, da te ni in te nikoli več ne bo. Ostali so nam le še sledovi tvojih pridnih rok, ki jih bo cenil še pozni rod. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče!

Žalujoči: vsi tvoji, ki smo te imeli radi

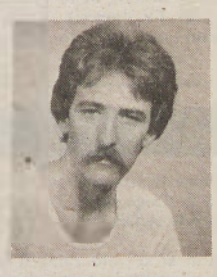

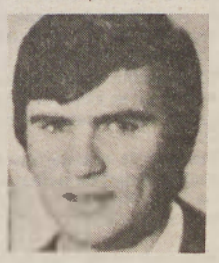

Ko sta v cvetju bila življenja,
polna veselja in moči,
ko sta želela si življenja,
tragično sta odšla od nas.

V SPOMIN

Franc Tibola

roj. 6. 4. 1955
v Doleacih

in

Sergej Buršič

roj. 24. 2. 1951
v Celju
počivata v Radovljici

Najbolj žalosten mesec in dan med nami je 17. in 29. maj, ko so pred 4. in 18. leti domači zvonovi zapeli v slovo našemu sinu, zetu, atiju, možu, bratu, stricu in ujcu.

Odpeljali so ju na grob, ju položili v gomilo in zasuli z venci in cvetjem. Od tam ni več vrnitve.

Hvala vsem, ki se ju spominjate in obiskujete njuna prerana groba.

Žalujoči vajini najdražji

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

Marije Dora

roj. Bauer
upokojene socialne delavke

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v času njene bolezni stali ob strani, nam izrekli sožalje ter z venci in cvetjem zasuli njen grob. Posebna zahvala velja osebju ginekološkega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, oddelka za torakalno kirurgijo bolnišnice v Mariboru in onkološkega oddelka kliničnega centra v Ljubljani.
Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, govornikoma, upokojenskemu pevskemu zboru, njenim sodelavcem, socialnim delavcem in vsem, ki ste Micko imeli radi in sočustvujete z nami.

Murska Sobota, 4. maja 1991

Žalujoči: mama Irma, sinova Vlado in Marjan in hčerka Gabriela z družinami, sestra Anica in bratje Viljem, Avgust, in Feliks z družinami ter ostalo sorodstvo

Ker upal si v življenje,
mnogo si prestal trpljenja,
a nazadnje bilo je vse zaman . . .

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po krajši bolezni zapustil naš dragi mož, oče, tast, stric, svak in sorodnik

Franc Fartek

iz Trdkove 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili k njegovemu zadnjemu počitku.
Posebna zahvala UKC Ljubljana, oddelku za torakalno kirurgijo in pljučnemu oddelku bolnišnice M. Sobota.
Prisrčna hvala g. župniku in pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki ste darovali vence, cvetje in za maše.
Vsem iskrena hvala.

Žalujoči: žena Kristina, hčere Stanislava, Jožica in Kristina z družinami ter vnuki: Peter, Maja, Igor, Tjaša in ostalo sorodstvo

Droben cvet na gomili,
bleda lučka tam gori,
a pod to gomilo,
najina mala hčerka spi.
Samo rožice še lahko ti damo
in svečo v spomin prižgemo,
a vedi, ko cvetovi bodo oveneli,
bomo še vedno radi te imeli.

ZAHVALA

ob boleči in nenadomestljivi izgubi najine ljube hčerke, katera naju je v cvetu mladosti, stara komaj pet let nenadoma zapustila

Doroteja Grujič

iz Murske Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali cvetje in vence in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.
Iskrena hvala govorniku g. Merklinu za ganljive besede slovesa in gospodu Marušiču za odigrano Tišino.
Hvala sodelavcem kolektiva Lahka oblačila tovarne Mura M. Sobota in kolektivu VVZ Murska Sobota enota Lendavska, posebej njeni tovarišici Teji.
Prav tako se zahvaljujeva vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so nama v najtežjem trenutku stali ob strani. Posebna hvala gospe Tapajner Ivanki iz Bistrice pri Rušah za njeno nesebično pomoč in razumevanje.
Iz globine srca pa se zahvaljujeva gospodu župniku iz Bogojine za opravljen cerkveni obred in za besede slovesa, ter pevcem za odpete žalostinke.
Vsem, kateri se boste spominjali najine male Doroteje, še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoča: mamica in očka ter vsi, ki so jo imeli radi

ZAHVALA

V 71. letu starosti je za vedno odšel od nas dragi

Franc Kosednar

cestar v pokoju
iz Krašč

Iskrena hvala vsem, ki so darovali cvetje in vence, vsem sodelujočim v pogrebnem obredu, osebju doma upokojencev Rakičan, vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Žalujoči njegovi

Sveča solza bo tvoj grob krasila,
dokler ne bo naju smrt združila.

V SPOMIN

Slavko Žlaber

iz Stavešinskega vrha

13. maja mineva 13 let, odkar ni več našega dragega ateka.
Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žalujoči: žena Lizika, sin Friderik, hčerka Jožica in rejenka Polonca z družinami

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

Ivana Srake

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje ter nam ustno ali pisno izrazili sožalje.
Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in medicinskemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.
Hvala za tople besede slovesa gospe Zverovi, gospodu župniku za opravljen obred in pevcem za odpete pesmi.
Vsem prisrčna hvala.

Vsi, ki so ga imeli radi

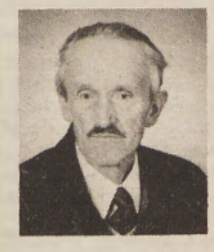

V zemlji rodni mirno spiš,
a v naših srcih še živiš.

V SPOMIN

29. aprila je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

Vendel Andrejek

iz Martinja

V naših nepotolaženih srcih sta praznina in bol.
Še vedno ne moremo verjeti, da se nikoli več ne vrneš med nas. Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite pri njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje — iskrena hvala.

Vsi tvoji najdražji

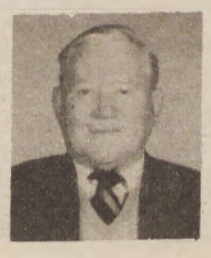

ZAHVALA

V 73. letu nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

Janez Balajc

iz Sela 78

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam ustno in pisno izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem iz Sela ter govorniku KS Selo.

Selo, 16. 4. 1991

Žalujoči: žena Anica, sin Drago in hčerka Vera z družinama ter ostalo sorodstvo

V 48. letu starosti nas je po daljši bolezni prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, babica, sestra in snaha

Kristina Hozjan

iz Odranec

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, botrini, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, za sv. maše ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni prezgodnji zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS za poslovilne besede.
Iskrena hvala tudi učencem 5. in 6. razreda, družini Buchz iz Avstrije in tovarni Mura M. Sobota — 213. brigadi Moških oblačil. Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: mož Jože, hčerki Marija in Elizabeta z družinama, hčerka Jožica, sin Simon, sestra Anica, brat Štefan z družinami, mama, tašča ter teta Marija

Kako lepo harmonika je pela,
a naenkrat onemela,
zdaj samotna čaka
na tvoje roke, ki jih več ni!

V 59. letu nas je nepričakovano zapustil naš dobri mož, oče in sorodnik

Jože Koroša

s Hotize

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili k prezgodnjemu počitku.
Hvala vsem, ki ste mu darovali vence, šopke, za svete maše in v druge namene, nam pa izrekli sožalje.
Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku krajevne skupnosti.
Posebej se zahvaljujemo vsem tistim, ki ste nesebično pomagali pri pogrebu..
Vsem še enkrat — najlepša hvala.

Žalujoči vsi njegovi

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od
življenja.

ZAHVALA

Zapustil si nas v 70. letu starosti. Bila so leta skromnosti, plemenitosti, žrtvovanja, bolezni. Toliko volje in truda si dal v življenje — a vse zaman.

Geza Kuhar

kmetovalec
iz Puževec

Ob boleči izgubi velja iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, šopke in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Hvala g. duhovniku za pogrebno slovo, pevcem za odpete žalostinke, KS in gasilskemu društvu za poslovilne besede.
Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Hvaležni tvoji najdražji

Draga mama, skrb, delo
in trpljenje, tvoje je bilo
življenje, bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, babica in prababica

Frančiška Török

roj. Lepoša
iz Bokrač 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS tov. Mileni, gasilskemu društvu Bokrači, prijateljem iz Ingolstadta in PTT-podjetju za udeležbo na pogrebu ter stricu Beleku Kerčmarju za vso pomoč.
Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Bokrači, 4. 5. 1991

Žalujoči: mož Ernest, sinova Ernest in Simon, hčerka Irena z družinami, vnuki in pravnuki, sestra Vilma in brat Ludvik z družino

VOGRIČEVCI

Že brusijo kose

Gasilsko društvo Vogričevci ne odneha. Tudi letos bo tekmovanje koscev (žensk in moških), ob tem pa so pripravili še dodaten pester program. V nedeljo, 19. maja, dopoldne bodo najprej tekmovalno pokosili travnik v Vogričevcih, popoldne pa bodo pokazali kuharske dobrote žensk iz Vogričevec. Po ogledu razstave bodo pripravili še kratek kulturni program, nastopila bo folklorna skupina osnovne šole Janko Ribič iz Cezanjevec, zvečer pa bodo podelili nagrade in pokale ter zaplesali ob zvokih ansambla Don Juan. Letošnje tekmovanje koscev bodo posvetili Mihi Magdiču.

D. L.

BRATONCI

Sodobna mrliška vežica z zvonikom

Množica krajanov in okoličanov se je preteklo nedeljo udeležila slovesnosti na bratonskem pokopališču ob blagoslovitvi in otvoritvi sodobne mrliške vežice in zvonika z zvonom. Ob tej priložnosti je o pomembnih mejnikih razvoja kraja Bratonec ter o novi pridobitvi govoril predsednik sveta krajevne skupnosti Bratonci Milan Kerman. Mrliško vežico in zvonik je blagoslovil beltinski župnik Hozjan, na slovesnosti pa sta bila tudi krajana pater jezuit Janez Mujdrica in župnik v Rogaševcih Martin Vörös..

Nova mrliška vežica je skupaj z zvonikom in zvonom vredna 1,700.000 dinarjev. Od tega zneska so sredstva krajevnega samoprispevka 950.000 dinarjev, krajani so s prostovoljnim delom prispevali 400.000 in s prostovoljnimi prispevki 350.000 dinarjev. V mrliški vežici sta dva prostora s katafalkom, predprostor za svojce. Vežico je projektiral arhitekt Projektivnega biroja v Murski Soboti Ignac Dugar. Veliko zaslug za novo pridobitev imata tudi predsednik gradbenega odbora Ciril Fras in boter zvona Ivan Mertük, ki je opravil vsa tesarska dela in naredil notranjo opremo. Svoje zadovoljstvo ob pomembni pridobitvi in z delom krajevne skupnosti pa so krajani Bratonec izkazali z navzočnostjo na otvoritvi in na nedavnem referendumu, ko so izglasovali samoprispevek za dobo prihodnjih petih let.

Feri Maučec

DUNAJSKI POJOČI DEČKI

Fantje od sedmih let lahko postanejo člani deškega zbora Wiener Sängerknaben. V internat jih sprejmejo v 4. razredu OŠ, prej obiskujejo zasebne šole, v katerih je pet do deset učencev. To je dovolj zgovoren podatek, ki pove, da dunajski gojenci z lahkoto dosegajo vrhunske rezultate. Z doslednostjo pri vzgoji pa so dosegli očarljiv videz lahkotnosti petja.

Za sprejem v enega od štirih zborov so odločilnega pomena glasbeni dosežki — ne glede na socialni ali religiozni izvor. Pevci so prepotovali že vse države Evrope, enkrat oziroma dvakrat pa obiščejo Združene države Amerike in druge celine. 11. maja so pred približno 1.100 obiskovalci nastopili v športni dvorani pri 3. OS v Murski Soboti in se prikupili z naravno muzikaličnostjo.

Prireditev je organiziral soboški Lions club.

Smilja Baranja

Ostržek prinaša šolske potrebščine v beltinsko osnovno šolo, kjer jih 10 učencev prodaja, več kot 800 pa pridno kupuje. Trgovina, ki so jo poimenovali po Ostržku, sodeluje s knjigarno Dobra knjiga iz Murske Sobote, prinaša pa tudi dobiček, s katerim bodo obogatili in povečali knjižni sklad šolske knjižnice. Jeseni bodo s knjigami in potrebščinami opremili učence na nižji stopnji, zdaj pa »trgovina za drobiž« skrbi, da šolarjem ni treba več tekati čez cesto, če potrebujejo nov zvezek, radirko, svinčnik in podobno, je ob uradni otvoritvi konec minulega meseca povedala vodja trgovine, sedmošolka Urška Poredoš. LiK

Foto: N. Juhnov

OBISK SOVJETSKE DELEGACIJE — Ob dnevu zmage je Mursko Soboto obiskala delegacija generalnega konzulata Sovjetske zveze v Zagrebu. Konzula Valerijana Marusina in vicekonzula Vladimirja Solovjeva je sprejel tudi predsednik občinske skupščine Andrej Gerenčer.

Skupaj s predstavniki občinske borčevske organizacije so položili vence k spomeniku na Trgu zmage in h grobnici padlih rdečearmejcev v drugi svetovni vojni na soboškem pokopališču. Besedilo: M. Jerše.

foto: N. Juhnov.

Poletno kopališče bodo odprli že maja

Konec tega tedna bo poletno kopališče v Murski Soboti odprto — Podaljšana kopalna sezona zaradi ogrevane vode — Obnova kopališča in popestritev ponudbe v pričakovanju velikega števila kopalcev

Kot nam je povedala Helena Pintarič, direktorica Diana, so se vsi odgovorni in zainteresirani za podobo in ponudbo poletnega kopališča v Murski Soboti na letošnjo kopalno sezono dobro pripravili. Za obnovo kopališča, ki se v zadnjih letih ne more pohvaliti s pretirano lepo in urejeno podobo, so Krajevna skupnost, Turistično društvo, SO Murska Sobota in Diana združili sredstva v višini 500.000 din in jih namenili obnovi in posodobitvi. Ta zajema predvsem obnovo bazenov, posodobitev in obnovo inštalacij, na novo so zasadili okrasno grmičevje in cvetlične nasade, v sezoni pa bodo večjo pozornost namenjali tudi čistoči in higieni. S prostovoljnim delom so člani odbojkarskega kluba usposobili peščeno igrišče za odbojko, namestili bodo mize za namizni tenis, tam pa bodo tudi določeni športni rekviziti.

Tako Komunala, ki na kopališču skrbi za neoporečnost vode, urejenost in čistočo, kot Diana, ki je letos svojo gostinsko ponudbo na kopališču popestrila, si od letošnje kopalne sezone veliko obetata. Že lani, ko je bila ta zaradi dogrevane bazenske vode podaljšana samo v september, se je število kopalcev več kot potrojilo. Letošnja bo še daljša, marsikateri med nami pa bo lenarjenje ob modrem Jadranu iz varnostnih in finančnih razlogov raje zamenjal za uživanje na soboškem kopališču.

RENATA FICKO

SREČANJE STAREJŠIH V RADGONSKI CERKVI

Skrb za ostarele in osamele ljudi v gornjeradgonski fari je velika. Ena od oblik je tudi vsakoletno srečanje teh v domači fari na binkoštno nedeljo. Tudi letos bo to srečanje. Vsem, ki nimajo ustreznega prevoza, organizira tega župnijski svet. Za vse pa pripravijo po maši še krajšo pojedino. Pogostitev pripravijo dobre gospodinje. Tovrstnega srečanja se ljudje, ki sicer redno ne morejo v cerkev, zelo veselijo.

F. Klemenčič

OLDTIMERJI V RADENCIH

Več kot sto lastnikov oldtimerjev (avtomobilov in motorjev) je prišlo te dni v Radence s svojimi vozili na povabilo Turističnega društva Radenci in Zdravilišča Radenska.

Lastniki teh častitljivih primerkov so člani OMFC iz Gradca in pogosto obiščejo kak znan kraj v Evropi in v njem priredijo družabne in športne igre. Tako je bil v Radencih poleg športnega tekmovanja oldtimerjev organiziran tudi izbor princese oldtimerjev. Krajani in gosti v Radencih so bili navdušeni in so se v velikem številu udeležili prireditve.

Avstrijska princesa je postala dvajsetletna Brigit Erhart iz Gradca, slovenska pa osemnajstletna Marija Hoheger iz Hrastja Mote. Obleke za obe princesi je poklonil butik BiM iz Murske Sobote, nakit butik Marjana Starešinica iz Zagreba, pričeske pa frizerski salon Danica s Hrašenskega Vrha.

Na posnetku: publika je uživala ob pogledu na stara vozila.

Besedilo in posnetek: Rade Bakračević

Ovadili delavca Mure

Uprava za notranje zadeve Murska Sobota je ovadila temeljnemu javnemu tožilstvu v Murski Soboti L. Z. iz tovarne Mura. Sumijo ga, da je odgovoren za preimenovanje 6242 raznih izdelkov v vzorčne in cenejše izdelke, čeprav so prišli iz redne izdelave in so imeli dejansko ceno. S tem naj bi bila Mura oškodovana za 4 562 449 dinarjev. Osumljeni je omogočil, da so prišli do sicer dragih oblačil po nižjih cenah vodilni in vodstveni delavci, izvozni referenti, skladiščni delavci in tudi zunanji kupci, ki sodelujejo s tem podjetjem.

Posamezniki so po ugodni ceni kupili različno število oblačil, nekdo pa menda tudi po nekaj deset.

Načelnik uprave za notranje zadeve Murska Sobota Darko Anželj je na torkovi tiskovni konferenci še povedal, da so delavci organov notranjih zadev ugotovili le to nepravilnost, kar pomeni, da so govorice o drugih nepravilnostih neresnične oziroma jih s pregledom poslovanja niso mogli potrditi kot resnične.

Š. S.

BiM

- usnjena oblačila
- majice
- kratke hlače
- kopalke in kopalni plašči
- plenice
- damske bluze in perilo

BiM

- otroška oblačila
- mehčalci
- možnost nakupa na obročno odplačilo

BiM

Od sobote naprej nas lahko obiščete tudi v Bakovcih v Vrtni ulici 8. Vabljeni na otvoritev!

BIM, M. SOBOTA, Ciril-Metodova ulica 50, tel. 22 219, 22 809, 21 136, telefaks: 21 136
BIM, M. SOBOTA, Kidričeva 33 a
BIM BAKOVCI, Vrtna ulica 8

Z VESTNIKOVIM VLAKOM V ZASAVJE NA SLAVJE 1. JUNIJA!

Ogledali si bomo Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Medijske Toplice, Vače, ki so geometrijsko središče Slovenije, Izlake, Sveto goro (znano zasavsko romarsko pot), Valvazorjevo kapelo, Čebine, planinske domove, cerkve in gradove . . . ● **Cena izleta je 700,00 din**